

Publicació
de Rosa Sensat

Març 2001

P E R S P E C T I V A

E S C O L A R 2 5 3

**Penja i despenja:
recursos a Internet**

Harry Potter

Març 2001

P E R S P E C T I V A
E S C O L A R 2 5 3

Edició i Administració:

Associació de Mestres Rosa Sensat.
Av. de les Drassanes, 3 • Tel. 934 817 373
Fax: 933 017 550 • 08001 Barcelona
E-mail: pescolar@pangea.org

Consell de Redacció:

Josep Callís, Antoni Domènech,
Gemma Heras, Quim Làzaro, Marta Mata,
Elena Noguera, Joan Pagès,
Antoni Poch, Dolors Sanahuja

Directora:

Carme Tomàs

Directora adjunta:

Mercè Comas

Secretària de Redacció:

Carme Suaz.

Disseny gràfic:

Vilaseca/Altarriba

Coberta:

Jordi Lascorz

Composició i muntatge:

Núria Hortal, Inge Trowsky

Dibuixos:

Werner Thöni

Fotòlits:

Coloren, S. L.

Impressió:

Romanyà-Valls

Subscripcions i distribució llibreries:

Associació de Mestres Rosa Sensat

Dipòsit legal:

B. 2090-1975-ISSN: 0210-2331

Subscripció anual:

Preu soci: 6.660 ptes. Preu no soci: 7.400 ptes.
P.V.P. 825 ptes.

Editorial:

A l'abril més llibres que mai. 1

Monogràfic:

Penja i despenja: recursos a Internet

Presentació del monogràfic. 2

La telemàtica educativa: un recurs interdisciplinari. *M. Neus Lorenzo* 3

Usos educatius d'Internet. *Pere Marquès* 6

Webs, escoles i aprenentatge. *Jordi Quintana* 23

Fitxa per a la catalogació i avaluació dels portals educatius. *Pere Marquès* 28

Algunes pàgines web: Educació primària. *Sebastià Capella* 35

Comunitats globals d'aprenentatge: Pensar globalment i actuar localment. *Daniel Zappalà i Jaume Illa* 38

Algunes xarxes de telecomunicacions educatives internacionals. *Elena Noguera* 49

Què és edu365.com? *Educàlia. Presen Biniés* 53

Activitats Telemàtiques Educatives. *M. Neus Lorenzo* 55

Una experiència compartida d'aplicació de tecnologies de la comunicació en l'atenció d'una necessitat educativa molt especial. *Escola S. Joan de Déu de l'Hospital General de Manresa i CEIP Torres Amat de Sallent* 61

Komunic@'t per S@nt Jordi. *Núria Brichs i Júlia Garcia* 67

I, tu? Ja estàs connectat? *Quim Làzaro* 69

Espais web d'interès educatiu. *Pere Marquès* 72

Bibliografia complementària. *Biblioteca Rosa Sensat* 81

Escola i societat.

Literatura juvenil:

Harry Potter. *Pere Martí* 85

Novetats bibliogràfiques. 91

Cartellera. 93

R O S
S E N
S A T

Amb el suport de:

A l'abril més llibres que mai

«Això que expliqueu del plaer de la lectura és molt bonic, però... com és que el nostre fill no agafa mai un llibre?» Ben segur que aquestes paraules no sonaran estranyes a les orelles de molts mestres que en un moment o altre hagin explicat la importància de la lectura a l'escola. Potser sí. Potser ha arribat l'hora de desar al calaix la bandera del plaer de la lectura i d'aturar-nos a repensar des d'una nova òptica quins han de ser els propòsits de l'escola pel que fa al procés lector, en un moment on tots comencem a desfilar al ritme que imposen les tecnologies de la informació i de la comunicació.

Sabem que l'analfabetisme del segle que hem encetat el provocarà no la manca, sinó l'excés d'informació. Algú ha batejat com a «turista virtual» la nova figura que podem estar creant: una figura amb capacitat per ser arreu, però incapaç d'entendre res. Hem sobreaccelerat el temps, hem creat la cultura del *zàping*, i tot plegat ha conduït cap a l'exili les narracions llargues amb un continuum en el qual es puguin distingir les causes de les conseqüències, en el qual es dibuixin de manera nítida les repercussions que tenen les decisions preses. Aquest és el món en què vivim i en aquest món convé que ens plantegem altra vegada quin sentit té la lectura.

L'escolaritat obligatòria ha de garantir que tots els alumnes arribin a ser bons lectors, que no vol dir que llegeixin molt. Aclarim-ho. Hauran de poder fer ús de la lectura per actuar de manera adequada en els contextos en què es puguin trobar; el text escrit no els haurà de ser mai una barrera, sinó un recurs per entendre's amb els altres. A més, l'escola també ha de ser un espai compartit amb adults que llegeixen i que els ensenyen a anar a la biblioteca per entrar en contacte físic amb els llibres, per disposar de temps per fullejar obres de tota mena. A consciència, no parlem d'informació «penjada» en una pantalla, sinó de tacte, de sensacions, parlem de complicitat entre el llibre i la persona que el llegeix.

Fins aquí dos propòsits ben generals. Però com que es tracta d'entrar en contacte amb el missatge que un altre transmet a través de la lletra impresa, convé recordar que la construcció del missatge és fruit d'un procés complex que comporta unes etapes concretes. A l'inici hi ha el silenci. Sense silenci no hi ha lectura, i convé subratllar aquesta afirmació en un món dominat pel soroll. En el silenci hi ha la lectura horitzontal, la que fa saltar els ulls de paraula a paraula, de línia a línia; i en el silenci hi ha la lectura vertical, la que connecta amb la idea, la que permet interpretar i donar un sentit específic al text, la que ens deixa inquiets. Després vé la crítica, la valoració, la capacitat d'emetre judicis sobre els nous matisos descoberts en una realitat que és sempre la mateixa i sempre es presenta diferent. No hem d'oblidar que l'important de la lectura no és saber què pensa el text, sinó saber què pensem de nosaltres després de llegir el text.

Si els ajudem a fer aquest trajecte, si no només els facilitem la informació sinó les claus per reinterpretar-la, llavors i només llavors podrem treure del calaix la bandera del plaer de la lectura i enlairar-la un altre cop. Però aquest cop no com a punt de partida, sinó com a lloc d'arribada. Perquè no hi ha plaer sense esforç, perquè no hi ha plaer si no som capaços de rellegir-nos constantment, perquè no hi ha plaer si des del silenci no acceptem la nostra condició d'essers vulnerables.

Presentació del monogràfic

Els nens i les nenes, els nois i les noies, cada dia més, xategen, utilitzen un nou llenguatge pels mòbils, naveguen amb l'ordinador i s'envien missatges amb companys i companyes d'altres països. És el dia a dia d'una nova realitat, tot i que encara no ho és per a tothom.

Els mestres i el professorat en general no podem estar al marge d'aquest fenomen i cal que ens connectem i utilitzem aquest nou recurs que s'està implantant a unes velocitats vertiginoses. Cal destacar, però, la quantitat i la qualitat de la feina feta fins ara gràcies a la motivació i al voluntarisme de molts mestres i professors i a l'infraestructura i recolzament d'administracions i de xarxes de mestres. En aquest moment hi ha penjades a Internet pàgines web de diferents centres i experiències de comunicació telemàtica molt valuoses.

Teniu a les mans un conjunt de propostes, recull d'articles, pàgines i llistats que volen ser eines pràctiques per facilitar el recurs d'Internet a l'escola. En aquesta *Perspectiva* hi trobareu una introducció contextual i conceptual al tema, portals i llistat d'espais útils per als diferents nivells educatius i àrees curriculars, descripcions de comunitats educatives, possibilitats de les xarxes de telecomunicacions internacionals, i experiències i activitats telemàtiques.

Aquest monogràfic és diferent a la major part dels que ofereix la revista. En aquest cas sols es vol exposar una fotografia fixa d'un procés que va molt de pressa, en un entorn dinàmic d'informació i immediatesa. Oferim una aproximació al tema entès com a recurs, i facilitem el coneixement de les diferents possibilitats educatives d'Internet. No pretenem ni podem ser exhaustius, i qualsevol espai no inclòs us animem a publicar-lo en altres números.

Com diu l'autor d'un dels articles: «les pantalles es miren, els llibres es llegeixen». Mirem, però interactuem i actuem!

Es posa en relleu la necessitat d'abordar la telemàtica educativa a l'escola. Es fa un plantejament interdisciplinari i col·lectiu en una realitat basada en el treball cooperatiu i la col·laboració de diferents professionals.

La telemàtica educativa: un recurs interdisciplinari

M. Neus Lorenzo i Galés

IES. La Guineueta, Barcelona

La *telemàtica educativa* és una disciplina relativament recent, fruit de l'enfocament específicament pedagògic en l'ús de la informàtica per a la comunicació i el tractament de la informació. Interessa en primer lloc els docents, però requereix l'aportació de tècnics i l'assessorament metodològic d'educadors que garanteixin la formació de l'alumnat com a usuari i promoguin l'experimentació pràctica a l'aula. En aquest sentit, la telemàtica educativa té un plantejament interdisciplinari i col·lectiu, i una realitat basada en el treball cooperatiu i la col·laboració de diferents professionals.

La Telemàtica Educativa (TE) té lligams estrets amb la Informàtica Aplicada a l'Ensenyament (IAE), i es mou dins de les línies de treball de les ciències de la informació i la comunicació; això no obstant, ni els informàtics ni els periodistes són professionals exclusius ni majoritaris en la nostra disciplina. Molts dels professionals involucrats en temes de telemàtica educativa vénen també d'àrees de les ciències socials (interessats pel fet socialitzador del «Global Village» i de la comunicació generalitzada a llargues distàncies), d'àrees de llengües (moguts pels avanços de la lingüística aplicada, que ha fet un gran salt en la comprensió de la llengua com a fet social i interactiu) i més concretament de l'ensenyament de les llengües estrangeres (interessats en els processos d'adquisició i ús condicionat de la segona llengua, estretament lligada a fets afectius i emocionals contextualitzats en situacions concretes).

4 Penja i despenja: recursos a Internet

La creixent globalització posa en relleu la necessitat d'abordar la telemàtica educativa a l'escola, i considerar àmpliament la seva finalitat educativa. Els seus objectius generals es defineixen en el fet formatiu (contribuir a desenvolupar les possibilitats socials, afectives, lingüístiques i intel·lectuals de l'alumne en una situació de comunicació interactiva) i en el fet informatiu (facilitar els conceptes bàsics per a l'accés dels individus a les noves tecnologies de la informació i la comunicació [TIC] en un entorn d'aprenentatge lúdic i d'ensinistrament previ al món professional). La seva intencionalitat educativa va més enllà de la dimensió escolar, i busca obrir possibilitats laborals i professionals amb la finalitat última d'ampliar la dimensió humana de l'individu en un entorn interdisciplinari de cooperació internacional, plurilingüe i multicultural. Per això, podríem vincular la telemàtica educativa a les altres pedagogies específiques, i obrir la possibilitat d'una didàctica pròpia, sempre que se li reconeguïn límits, conceptes i procediments exclusius:

a) La TE s'identifica inicialment per l'ús de certs recursos tecnològics. El terme «telemàtica» s'ha construït a partir del sufix grec «tele» («a distància») i del fragment «màtica», del mot compost «informàtica». Si considerem que aquest darrer venia inicialment de la combinació de «*informació*» i «*matemàtica*» («tractament matemàtic de la informació»), podem extrapolar un significat inicial que posa en relleu l'ús dels recursos informàtics en el tractament de la informació i la comunicació a distància.

b) La TE gaudeix d'una metodologia interactiva que li és pròpia, basada en la col·laboració comunicativa dels individus i dels col·lectius, organitzats en xarxes d'interessos. La telemàtica existeix com a intercanvi d'informació matemàticament codificada (bàsicament, un sistema binari successivament reelaborat per produir un missatge transformat en text, gràfic, so, o imatge animada), i com a contacte interpersonal malgrat la dilació en el temps o la distància en l'espai. Sense comunicació no hi hauria fet telemàtic, i atesa la intenció educativa de la TE, la comunicació entre alumnes, professors i institucions educatives és un fet necessari per delimitar el marc d'acció de la disciplina.

c) La TE té la seva realitat en entorns virtuals, i ocupa un lloc en els servidors de la xarxa Internet i de xarxes simultànies (intranets escolars, etc.). Físicament limitada a impulsos electromagnètics en cables de telecomunicacions, en ones de ràdio o en vibracions difícilment perceptibles als sentits humans, la telemàtica esdevé visible una vegada els missatges han estat descodificats, i passats per interfícies que els converteixen en imatges, textos o discursos audibles.

d) La TE té un paper com més va més important a l'escola del segle XXI, no tant com a disciplina específica, sinó com a eina interdisciplinària i recurs d'ús transversal que

afecta plantejaments curriculars. Cal replantejar mots i conceptes antics («ratolí», «virus», «correu», «document» o «fitxer» tenen ara sentits molt diferents a la llum del fet telemàtic), incorporar o adaptar conceptes nous («hipertext», «e-mail», «multimèdia»); cal modernitzar eines i procediments acadèmics obsolets i iniciar-ne de nous (l'ordinador com a eina escolar, l'accés lliure a l'aula d'informàtica, l'alumne comunicatiu en lloc de l'alumne receptiu, la incorporació d'altres llengües al discurs monolingüe de certes àrees docents); cal, en fi, redefinir objectius de formació i informació que contemplin la metodologia cooperativa (*Cooperative Learning*), els projectes (*Project Work*), les sessions de treball en tasques de grup (*Unit Task of Work*), i l'aprenentatge experimental dels alumnes (*Learning by doing*).

6 Penja i despenja: recursos a Internet

La xarxa d'ordinadors Internet ha causat impacte en la nostra societat i continuarà provocant canvis a tots nivells. L'autor ens ofereix una aproximació a Internet com a mitjà de comunicació i expressió, com a font d'informació i coneixement, i com a suport didàctic per a l'aprenentatge i riscos de l'ús educatiu d'Internet.

Usos educatius d'Internet. Cap a un nou paradigma de l'ensenyament?

Pere Marquès Graells

Departament de Pedagogia Aplicada. UAB

«Internet era omnipresent: a les cases i en el treball, en les cabines del carrer, en les cafeteries, en els videotelèfons mòbils de butxaca... En qualsevol moment i lloc podíem comunicar-nos amb qualsevol persona, accedir a la informació que necessitàvem, veure notícies o pel·lícules, comprar... Els estudiants, de manera proporcional a l'edat, podien realitzar crèdits oferts per institucions de tot el món a casa mateix o en els «centres d'aprenentatge», els quals, a més de conservar les funcions socialitzadora i de guarderia de les escoles d'abans, era el lloc on els professors els orientaven i controlaven els seus plans de treball setmanal...»

(Apunts del futur)

Introducció

De tots els descobriments i esdeveniments notables del segle xx, sens dubte la configuració de la xarxa d'ordinadors Internet està entre els deu fets que han causat un impacte més gran en la nostra societat i actualment continua provocant constants canvis substancials en la nostra forma de vida a tots els nivells: personal, familiar, laboral i social en general.

En pocs anys (*quatre?*, *vuit?*) Internet, que haurà evolucionat i s'haurà convertit en Superinternet, a més d'estar present en *totes* les empreses i també en les nostres butxaques (telèfons mòbils UMTS), ocuparà un lloc preferent en la majoria de les nostres llars, al costat del televisor, el vídeo i l'equip musical... La nostra forma de viure haurà canviat. *I l'ensenyament també, perquè li haurà arribat un nou paradigma.*

Internet posa a la nostra disposició (a casa nostra mateix, a l'escola, a qualsevol lloc) unes funcionalitats bàsiques que obren infinites noves possibilitats de desenvolupament personal i de gestió de les nostres activitats quotidianes: familiars, laborals i lúdiques.

1. Internet com a mitjà de comunicació i expressió

1.1. Modalitats de comunicació

La xarxa Internet facilita la comunicació entre persones, empreses i institucions mitjançant diversos sistemes, els quals poden gestionar la transmissió de textos i arxius de tot tipus, com també la comunicació mitjançant veu i imatges en temps real.

Les principals formes de comunicació són les següents:

- **Correu electrònic (*e-mail*)**. Constitueix el *sistema bàsic de comunicació en Internet*. Per utilitzar-lo necessitem contractar un compte de correu electrònic (molts portals l'ofereixen gratuïtament) que ens proporcionarà un *nom d'usuari* amb un *password* i una *bústia* de correu electrònic (que és un espai en el disc dur d'un servidor d'Internet on s'emmagatzemaran els missatges que ens enviïn).

Molts portals d'internet disposen d'una pàgina web (*webmail*) a través de la qual poden rebre i enviar missatges les persones que han contractat amb ells el compte de correu. Per enviar missatges n'hi ha prou de saber el nom d'usuari del destinatari (per exemple, el nom de l'autor d'aquest article és: pere.marques@uab.es).

Una altra manera alternativa de gestionar el correu electrònic és mitjançant un **programa gestor de correu electrònic** como *Eudora*, *Netscape Messenger*, *Outlook*. Versions gratuïtes d'aquests programes poden obtenir-se en els CD que acompanyen les revistes mensuals sobre Internet o en la pàgina web de les empreses:

- Eudora: <http://www.eudora.com>
- Outlook: <http://www.microsoft.com>
- Netscape Messenger: <http://www.netscape.com/>

8 Penja i despenja: recursos a Internet

A <http://www.rediris.es/mail/estilo.html> poden consultar-se unes normes d'estil (*netiquette*) per a l'ús del correu electrònic.

- **Llistes de discussió (*mailing list*)**. Són formades per grups de persones interessades en una determinada temàtica que se «*subscriuen a la llista*» i a partir d'aquest moment tots els missatges e-mail que envien a la llista (gràcies a la gestió d'un programa resident en el servidor) són rebuts per tots els subscriptors. Constitueix un sistema àgil per intercanviar opinions i debatre temes utilitzant el correu electrònic. Quasi totes les llistes són gratuïtes i obertes.

Per «apuntar-se» a una llista i participar-hi es pot utilitzar el programa de correu electrònic habitual.

ALGUNES LLISTES EDUCATIVES	
<p>EDULIST Sobre educació en general i noves tecnologies; està orientada especialment a professors de primària i secundària</p>	<p>Per subscriure-s'hi, envieu un missatge a listserv@listserv.rediris.es. Escriviu en el cos del missatge: <i>subscribe EDULIST</i></p>
<p>EDUTEC-L Sobre tecnologia educativa; dirigida a professorat universitari.</p>	<p>Per subscriure-s'hi, envieu un missatge a listserv@listserv.rediris.es. Escriuiu en el cos del missatge: <i>subscribe EDUTEC-L</i></p>
<p>HIPERESPIRAL Sobre educació i tecnologies de la informació i la comunicació; és la llista de l'associació «Espirale, Educación y Nuevas Tecnologías» oberta a totes les persones interessades en aquesta temàtica.</p>	<p>Per subscriure-s'hi, envieu un missatge a majordomo@pangea.org. Escriuiu en el cos del missatge: <i>subscribe HIPERESPIRAL</i></p>
<p>Catàleg de llistes en espanyol: http://www.rediris.es/list/buscon.es Catàleg de llistes estrangeres: http://www.lsoft.com/lists/listref.html; http://www.geocities.com/SiliconValley/5766/page9.htm</p>	

• **Grups de notícies (newsgroups).** Grups de persones interessades en un tema. les quals es comuniquen a través d'una espècie de «tauler d'anuncis» on envien els seus missatges i al qual poden accedir per veure els missatges que els han enviat els altres. Es pot accedir als grups de notícies des de determinades pàgines web, per exemple:

ALGUNS ACCESSOS A GRUPS DE NOTÍCIES	
Agoras	http://www.el-agera.com/
Comunities	http://comunities.msn.es
Dejanews	http://www.deja.com/
Yahoo Groups	http://groups.yahoo.com/local/news.html
Vilaweb	http://www.vilaweb.com/
Free Forums	http://www.freeforums.com/

També es poden utilitzar programes especialitzats com *Free Agent* <http://www.forteinc.com/> o els gestors de correu *Outlook* o *Netcape Messenger*. En aquest cas, s'ha d'indicar el servidor d'Internet que proporciona aquest servei; per exemple:

news.uab.es

news.pntic.mec.es

• **Grups de conversació IRC (Internet Relay Chat).** Permeten la comunicació simultània i en temps real entre les persones que es connecten a la conversa en un moment donat. Cada usuari veu en la seva pantalla la llista de les persones que estan connectades i els missatges que van escrivint. En alguns casos, la comunicació també pot fer-se mitjançant la transmissió de veu.

Es pot accedir als xats des de determinades pàgines web, como per exemple:

ALGUNS ACCESSOS A XATS	
Hispano	http://www.irc-hispano.org/portada.html
Vilaweb	http://vilaweb.com/xat/

També es pot accedir als xats mitjançant programes específics per a això, com *mIRC* <http://www.mirc.com>, *IPhone*... En aquest cas també cal indicar el servidor d'Internet que dona el servei, per exemple:

es.undernet.org

es.charla.educacion

10 Penja i despenja: recursos a Internet

• **Videocomunicacions.** En la seva forma més senzilla són com els xats, però permeten el visionat de les persones participants en la conversa. Òbviament, els participants han de disposar d'una càmera de videoconferència connectada a l'ordinador. S'utilitzen programes específics com *CuSeeMe* <http://www.cuseeme.com> o *NetMeeting* <http://www.microsoft.com>.

Per realitzar videoconferències amb més rapidesa i qualitat d'imatge i so cal utilitzar connexions RDSI, ADSL o cable de fibra òptica, i programes professionals com per exemple *PictureTel* <http://www.picturetel.com>, que utilitza el protocol H320 i pot aprofitar simultàniament les dues línies d'una connexió RDSI.

• **Edició de pàgines web.** Internet integra actualment la base de dades més gran del món en suport informàtic, el *World Wide Web*, formada per milions de pàgines (arxius), plenes d'informació de tot tipus, que estan repartides pels milers de servidors d'Internet (els ordinadors connectats permanentment a la xarxa). **Cada pàgina web té una direcció URL (*Uniform Resource Locator*)** que la identifica. Per exemple: <http://dewey.uab.es/pmarques> és la direcció de la pàgina web de l'autor d'aquest article.

Les pàgines web estan escrites en el llenguatge **HTLM (*HyperText Markup Language*)**, però poden elaborar-se de manera més senzilla utilitzant l'editor de textos *Microsoft Word* o el redactor *Composer* (inclòs en el navegador *Netscape*). Per realitzar pàgines web més professionals convé utilitzar altres programes: *FrontPage* <http://www.microsoft.com>, *Dreamweaver* <http://www.macromedia.com/software/dreamweaver...>

D'aquesta manera, qualsevol persona pot difondre a escala mundial les seves creacions artístiques, culturals, educatives, lúdiques... (Ruiz, 1996); n'hi ha prou que les editi en forma de pàgines web i les enviï a un servidor d'Internet (li caldrà contractar la utilització d'un **espai web** en un servidor, servei que alguns portals també ofereixen gratuïtament, per exemple <http://www.tripod.es>).

Tots aquests sistemes de comunicació permeten l'intercanvi d'opinions i coneixements entre estudiants, professors, especialistes... i fomenten el desenvolupament de les habilitats creatives i expressives com també el cultiu d'actituds positives envers la comunicació interpersonal.

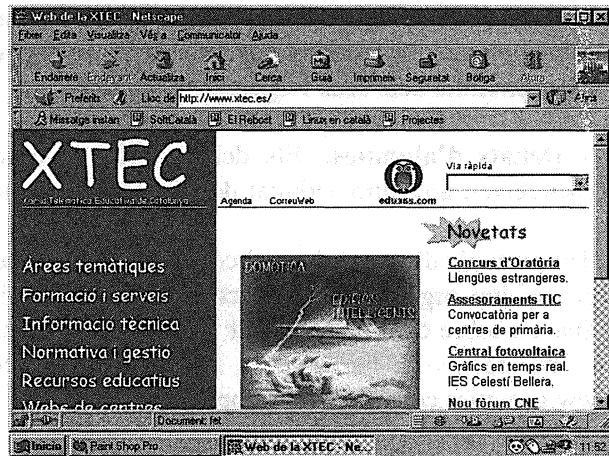
1.2. Aplicacions educatives de la funció comunicativa d'Internet

Segons la infraestructura disponible en els centres docents i en les llars dels professors i alumnes, i segons també els seus coneixements i experiència, es podran utilitzar en

una mesura més gran o més petita aquestes capacitats comunicatives que proporciona Internet.

En els centres educatius on es disposi, a més, d'una xarxa local que intercomuni tots els seus ordinadors, les possibilitats d'aprofitament educatiu d'Internet es multiplicaran.

- **Correspondència electrònica.** Els estudiants es comuniquen mitjançant correu electrònic amb estudiants d'altres llocs. A les classes, hi preparen els textos (sons, imatges...) que pensen enviar i, després de la seva revisió pel professor, els transmeten per correu electrònic. D'aquesta manera coneixen altres realitats i practiquen altres idiomes.

Un exemple d'aquest tipus pot ser l'experiència «Cómo nos vemos, cómo nos ven» (García et al., 1998), en la qual els grups participants, pertanyents a realitats culturals diferents, s'informen i reflexionen sobre la seva pròpia identitat cultural per donar-la a conèixer a la resta, confrontant la seva visió amb la imatge que els altres en tenen. A més, aprenen sobre la cultura dels altres grups participants i enriqueixen la imatge prèvia que en tenien.

Una altra experiència en aquest sentit és «Geogame. Juego telemático internacional de geografía» (Noguera, 1996), on els grups participants completen un qüestionari de pistes amb les dades característiques de la seva localitat i l'envien al coordinador internacional perquè aquest les redistribueixi entre els grups d'estudiants i els inviti a esbrinar la ciutat que correspon a cada qüestionari.

- **Projectes cooperatius.** Els alumnes de diversos centres realitzen projectes conjunts coordinant el seu treball a través del correu electrònic.

Un exemple de projecte cooperatiu, el constitueix l'activitat «el metre cúbic» (Piñero, 1996), en la qual els alumnes participants investiguen les solucions possibles per a un problema treballant cooperativament amb altres grups virtuals d'altres escoles, donant respostes cada vegada més precises a partir de les elaborades pels seus companys.

12 Penja i despenja: recursos a Internet

També està en aquesta línia «Multi-Site Classroom», en el qual diversos grups d'estudiants de diferents centres fan estudis mediambientals intercanviant informacions i sobre el clima dels seus respectius països (Piñero, 1999).

- **Debats d'alumnes.** Els debats entre alumnes de diversos centres i/o països constitueixen una altra activitat de gran riquesa educativa.

Un exemple d'aquest tipus el constitueix «L'escuela ideal» (Del Rey i Girona, 1998), una activitat organitzada entre col·legis francesos i espanyols en la qual els alumnes opinaven sobre com havia de ser l'escola ideal. Les participacions quedaren reflectides en una pàgina web, tant en forma de text com d'imatges i de veu. <http://www.geocities.com/Athens/Acropolis/3526>.

Un altre exemple el pot constituir l'experiència «DTTT» (Pérez, 1998), en la qual professors i estudiants de diverses universitats participaren en un debat sobre «les xarxes i l'educació».

- **Fòrums de professors.** Els professors se subscriuen a llistes de discussió i grups de notícies (*news*) relacionats amb l'ensenyament, a través dels quals intercanvien les seves opinions sobre temes relacionats amb la docència i, quan s'escau, demanen ajuda sobre determinades temàtiques als col·legues.

Amb els xats es poden fer claustres virtuals entre professors; una d'aquestes iniciatives pot consultar-se a <http://www.pangea.org/~pepem/claustre/index.htm>.

En la pàgina web <http://dewey.uab.es/pmarques/tecnoedu.htm>, pot trobar-s'hi una bona relació de llistes de discussió sobre temàtiques educatives.

- **La pàgina web de la classe.** Els estudiants poden dissenyar i editar una pàgina web amb informació relacionada amb la classe: presentació del centre i la localitat on està situat, presentació del grup d'alumnes, activitats especialment interessants que duen a terme, projectes, etc. També poden elaborar revistes escolars que, per exemple, poden consultar-se a: <http://www.xtec.es/escola/revistes/index.htm>

Una experiència d'aquest tipus, la tenim en l'article «Internet per aprendre» (Maguire, 1998), on els estudiants cercaren informació per crear la seva pròpia pàgina web en anglès i participar en un projecte internacional.

2. Internet com a font d'informació i coneixement

2.1. Formats de la informació en Internet

Internet constitueix una immensa font d'informació de tot tipus: textos, fotografies i gràfics, música i veus, vídeo, animacions, programes informàtics... Aquesta informació està emmagatzemada en els ordinadors connectats a la xarxa i s'estructura en diversos formats, dels quals es poden destacar:

- **Pàgines web**, multimedials, situades en els *servidors web d'Internet* accessibles mitjançant programes navegadors (browsers) com *Netscape* i *Microsoft Internet Explorer*. Les pàgines web, amb la seva estructura hipermedial, faciliten l'accés a la informació de manera no seqüencial i d'acord amb els interessos dels usuaris. Les pàgines web es poden classificar en diversos tipus: botiga virtual, entorns de teleformació, material didàctic on-line, webs temàtiques, premsa electrònica, buscador, centre de recursos, portal...

- **Fitxers convencionals** de tot tipus (programes, fotos, vídeos...), situats en *servidors FTP d'Internet* i accessibles mitjançant programes especialitzats en la transmissió de fitxers **FTP** (*File Transfer Protocol*) o utilitzant els mateixos programes navegadors web *Netscape* o *Microsoft Explorer*. Moltes universitats i empreses utilitzen aquest sistema per facilitar als seus estudiants i clients l'accés a determinats programes i arxius informatius.

Si bé en alguns casos és necessari un *password* per poder accedir a la informació, sovint n'hi ha prou d'utilitzar la paraula *anonymous* com a codi.

- **Missatges electrònics** en el **tauler d'anuncis** dels grups de notícies (*newsgroups*) i en les llistes de discussió, on les persones interessades en una temàtica s'envien missatges amb les seves experiències, troballes i preguntes sobre el tema en qüestió.

Com que tota aquesta immensa quantitat d'informació està distribuïda entre milers d'ordinadors servidors d'Internet repartits per tot el món, per accedir-hi és necessari conèixer la seva *direcció* (el nom del servidor i de l'espai on està allò que cerquem). Per a facilitar als usuaris l'accés a les dades que els poden ser d'interès, existen diverses ajudes:

- **Els catàlegs temàtics** de webs, FTP, news i llistes de discussió, que presenten llistes de direccions que contenen informació relacionada amb cada temàtica. En són exemple els directoris d'Internet que anualment publiquen diverses editorials.

14 Penja i despenja: recursos a Internet

- Els programes buscadors, que inclouen índexs temàtics i sistemes de recerca automàtica. Així, en l'entorn del *World Wide Web*, n'hi ha prou d'escriure el nom del tòpic que ens interessa i el «buscador» presentarà una llista de pàgines web que tracten sobre aquest tema concret.

ALGUNS BUSCADORS DE PÀGINES WEB	
http://www.yahoo.com/	Yahoo.
http://www.ole.es/	Olé
http://www.altavista.com	Altavista
http://www.google.com/	Google
http://www.buscopio.com	Buscopio (metabuscador)
http://vilaweb.com	Vilaweb

La informació disponible en aquests espais telemàtics pot ser d'utilitat per a tot tipus d'estudis i propòsits de professors i estudiants. Entre les informacions que poden obtenir-se hi ha les següents:

- Informació textual i multimèdia sobre fets, conceptes, procediments...
- Articles de reflexió i opinió.
- Informacions d'actualitat de la premsa diària, revistes, TV, cine...
- Llistes de recursos educatius: software, vídeos, llibres...
- Programes lúdics, educatius i per a la gestió de l'ordinador (antivirus, utilitats diverses...)
- Arxius de vídeo, música, llibres i revistes electròniques...
- Informació sobre tot tipus de productes i serveis.
- Informació sobre persones, empreses i institucions.
- Informació sobre investigacions i experiències educatives realitzades per centres docents.

2.2. Aplicacions educatives de la funció informativa d'Internet

Considerant que disposem d'alguna connexió accessible a professors i alumnes, per exemple en la biblioteca del centre, i que alguns professors i alumnes tenen també possibilitat de comunicar-se amb Internet des de casa seva, s'esbossen a continuació alguns dels usos possibles.

L'existència de sales estudi, d'ús lliure per als alumnes, amb ordinadors connectats a Internet, facilitarà l'ús més generalitzat d'aquests recursos i exercirà un efecte com-

pensatori si es dóna preferència d'ús als estudiants que no disposen en les seves llars d'aquesta tecnologia.

- **Preparar les classes.** El professor, utilitzant els «buscadors web» i els portals educatius, consulta informació actualitzada sobre els temes que vol tractar a les classes, i selecciona algunes dades (textuals, imatges, sons...) per presentar als seus alumnes.

A més, si l'aula disposa d'ordinadors multimèdia amb connexió a Internet i canó projector, pot mostrar als estudiants les «pàgines web» d'interès que tingui localitzades, amb les quals sens dubte aconseguirà suscitar més l'interès de l'auditori i enriquirà la seva exposició. Els estudiants més tard podran tornar a revisar aquestes pàgines per ampliar la informació.

- **Documentar treballs.** Els alumnes, a partir de les indicacions del professor, cerquen informació en les pàgines web per fer determinats treballs i estudis. Aquesta informació es complementarà amb dades d'altres fonts: biblioteques, revistes, premsa...

- **Conèixer altres mètodes i recursos didàctics.** El professorat consulta espais web d'institucions que duen a terme experiències innovadores de l'ensenyament per obtenir idees que puguin ser d'aplicació al seu centre educatiu.

ALGUNES ASSOCIACIONS I INSTITUCIONS	
http://www.pangea.org/org/espinal	Associació «Espiral, Educació i Noves Tecnologies».
http://www.pangea.org/rsensat	«Associació de Mestres Rosa Sensat»
http://www.iearn.org/	I*EARN.
http://epi.asso.fr/	Associació «Enseignement Public et Informatique»
http://www.pangea.org/educacio/	Pangea, comunicació per a la cooperació.
http://www.apple.es/educacion/projectegrimm	Projecte Grimm
http://www.en.eun.org/eun.org2/eun/en	European SchoolNet
http://rescol.fse.ulaval.ca/fac/tact/	Telelearning network of centres of excellence

- **Navegació lliure per Internet.** Els estudiants naveguen lliurement per Internet, individualment o en grup, per obtenir informació sobre els temes que els interessin, o per dur a terme tasques encarregades pel professor: elaborar una llista amb les seves pàgines

16 Penja i despenja: recursos a Internet

web preferides i explicar el contingut de cada una d'elles, cercar dades sobre un tema concret...

- **Llegir la premsa, escoltar la ràdio...**

3. Internet com a suport didàctic per a l'aprenentatge

A partir de les seves dues grans funcions, transmetre informació i facilitar la comunicació, la xarxa Internet, mitjançant els programes de correu electrònic, navegadors web, FTP..., pot proporcionar un eficient i eficaz suport didàctic tant en l'àmbit de l'ensenyament presencial com en l'ensenyament a distància. Entre les seves possibilitats en aquest sentit, es destaquen les següents:

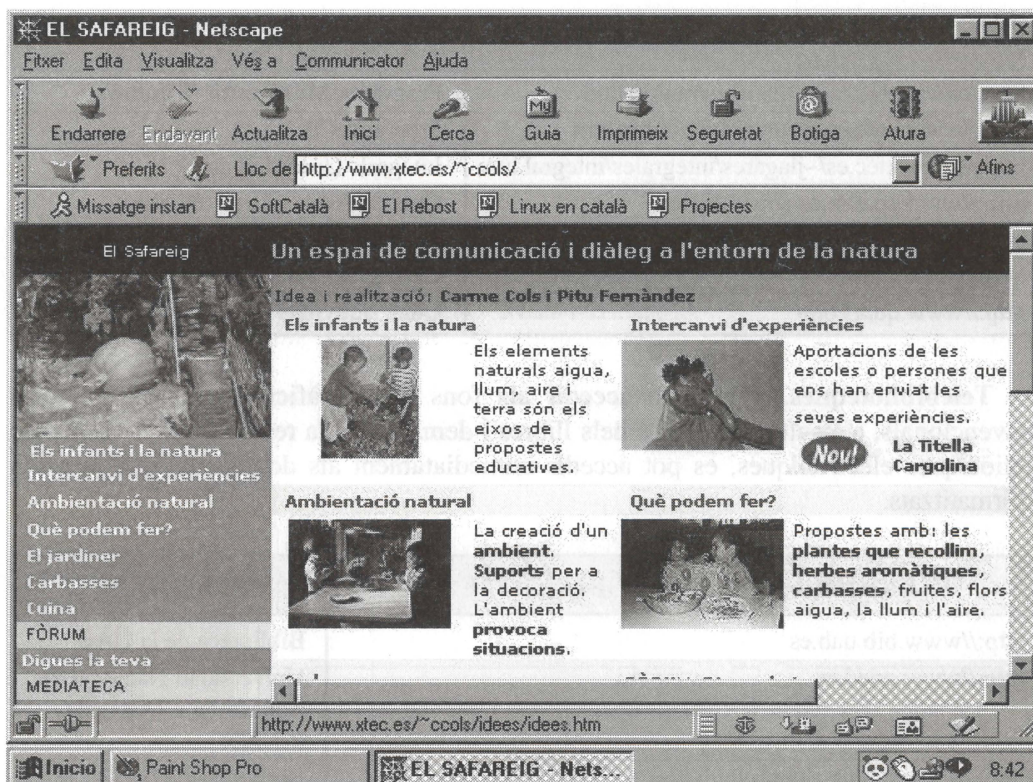
Les consultories i tutories telemàtiques d'alumnes, cada cop més habituals en les universitats a distància, però que també s'estenen a centres educatius presencials, els quals progressivament van tendint cap a una bimodalitat presencial-virtual en les seves activitats. A través del correu electrònic, els professors aclareixen els dubtes dels estudiants i els assessoren, intercanvien treballs, s'envien informacions d'agenda...

Un exemple de seguiment telemàtic dels treballs dels estudiants universitaris és «La Revolució Francesa» (Simon, 1996); els professors indiquen el treball que s'ha de fer, envien orientacions i aclareixen dubtes, mentre els estudiants els informen de la marxa dels treballs, consulten els dubtes i els envien els treballs finals.

• **Classes a distància.** Mitjançant sistemes de videocomunicació a través d'Internet, és possible realitzar videoconferències (Oliver, 1998) que permetin el seguiment d'una classe magistral d'un expert (i posterior torn de preguntes) des de diversos llocs. Aquest tipus de teleformació resulta especialment útil en entorns universitaris i empresarials. Actualment, pràcticament tots els centres d'ensenyament superior ofereixen ja algunes assignatures o cursos amb suport telemàtic.

Per al desenvolupament d'aquestes activitats, existeixen programes com a *WebCT* <http://www.webct.com/webct/> que faciliten la creació d'aquests entorns de teleformació i la gestió de les interaccions amb els estudiants.

• **Els centres educatius virtuals**, que duen a terme pràcticament tota la seva activitat docent a través dels mitjans telemàtics. Les universitats virtuals més emblemàtiques en el nostre país són la *Universitat Oberta de Catalunya* (UOC): <http://www.uoc.es> i la *Universidad Nacional de Educación a Distancia* (UNED): <http://www.uned.es>

• **La pàgina de l'assignatura.** L'elaboració per part dels professors de la «pàgina de l'assignatura» permet posar a disposició dels estudiants molta informació rellevant per organitzar l'estudi de l'assignatura: el programa, la metodologia i el sistema d'avaluació, esquemes essencials comentats, apunts, enllaços a altres webs d'interès relacionades amb el tema, bibliografia i articles afins (alguns accessibles on-line), proposta d'activitats a realitzar, exemples d'activitats i exàmens d'altres anys...

Aquesta pàgina, que proporciona informació i guia perquè cada estudiant planifiqui la preparació de l'assignatura, constitueix a més un centre de recursos temàtic sobre la matèria, i la seva elaboració pot abordar-se conjuntament per diversos professors de l'assignatura (així es redueixen esforços i s'enriqueix la pàgina amb diverses perspectives).

• **Accés a materials didàctics on-line i altres pàgines web d'interès educatiu,** les quals, referenciades pel professorat o descobertes pels alumnes, facilitaran i enriquiran els aprenentatges de les distintes matèries.

18 Penja i despenja: recursos a Internet

RECURSOS DIDÀCTICS ON-LINE	
http://www.xtec.es/~pmarques/multi0.htm	Programa Multigestor Windows
http://www.xtec.es/recursos/clic/index.htm	Programa Clic
http://www.xtec.es/~jlagares/integrales/integral.htm	Integrals (Jordi Lagares)
http://www.sc.ehu.es/sbweb/fisica/	Curs de física (Ángel Fidalgo)
http://www.lingolex.com/espan.htm	Tot per a aprendre anglès
http://clio.xarxairis.es	Clio: materials sobre Història
http://www.quia.com/	Quia: activitats interactives diverses

• **Telebiblioteques.** Permeten accedir als fons bibliogràfics de les biblioteques convencionals, consultar ressenyes dels llibres i demanar-ne la reserva. En el cas de les biblioteques electròniques, es pot accedir immediatament als documents que ja estan informatitzats.

TELEBIBLIOTEQUES I BIBLIOTEQUES ELECTRÒNIQUES	
http://www.bib.uab.es	Biblioteca de la UAB
http://www.uned.es	Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED)
http://www.bib.ub.es/bub/ibub.htm	Biblioteca de la UB
http://www.unileon.es/dp/abd/bibliot.htm	Biblioteques espanyoles
http://www.cervantesvirtual.com/bib_món/biblioteca_món.shtml	Biblioteques del món

• **Els centres de recursos virtuals i els portals educatius,** que proporcionen al professorat, estudiants i famílies, informació i recursos diversos: materials didàctics, informació sobre cursos, assessorament...

CENTRES DE RECURSOS WEB	
http://www.xtec.es	Programa d'Informàtica Educativa de la Generalitat de Catalunya (PIE)
http://www.pntic.mec.es/	Programa de Nuevas Tecnologías de la Información y la Comunicación (PNTIC)
http://sauce.pntic.mec.es/~alglobal	Aldea Global. Recursos educativos (medios de comunicación y TIC)
http://www.cndp.fr	Centre National de Documentation Pédagogique

http://www.maestroteca.com/	Maestroteca, todo para el maestro
http://www.maseducativa.com/	La página más educativa
http://www.educalia.org/	Portal Educalia.
http://www.educaxarxa.net/	Portal Educaxarxa
http://www.familandia.com	Portal para las familias
http://www.rincondelvago.com/	Rincón del vago: apuntes, ejercicios...
http://tucows.uam.es	Tucows. Programas de shareware.
http://www.shareware.com	C/NET. Programas de shareware

• Els serveis on-line d'assessorament a l'estudiant, els quals, com un professor particular permanent, els proporcionen resposta a les seves consultes en qualsevol moment

4. Avantatges de l'ús educatiu d'Internet

La utilització d'una determinada tecnologia, igual que la presa de qualsevol decisió, sempre comporta uns «pros» i uns «contres». Això no obstant, la manera com s'utilitzin els recursos didàctics, la seva adequació als objectius educatius que es persegueixen i les característiques dels estudiants, la metodologia i organització (forma d'agrupament dels alumnes, estil de treball...) que proposa el professorat seran responsables en gran mesura dels resultats que s'obtinguin.

Amb tot, i considerant que es fa un ús adequat de l'aplicació d'Internet en els processos d'ensenyament i aprenentatge, es poden considerar els següents avantatges i riscos.

4.1. Avantatges

- Universalització de la comunicació, possibilitat de comunicació (sincrònica o asincrònica) amb tot tipus de persones: companys, professors, experts...
- Entorn propici per a un aprenentatge cooperatiu, la resolució de problemes i la realització de projectes entre estudiants, entre professors i entre estudiants i professors (Guitert, 1996).
- Desenvolupament de les habilitats bàsiques de lectura, escritura i expressió.
- Punt de trobada entre professors i estudiants de tot el món.
- Possibilita la reflexió conjunta del professorat en temes educatius.
- Globalització de la informació. Accés fàcil i econòmic a un immens cabal d'informació multimèdia de tot tipus.

20 Penja i despenja: recursos a Internet

- Coneixement d'altres llengües i cultures.
- Oportunitat de practicar amb altres idiomes, especialment l'anglès.
- Desenvolupament d'habilitats de recerca, selecció i organització de la informació.
- Difusió universal de les creacions personals.
- Incentivació de la construcció compartida del coneixement.
- Acostament interdisciplinari i intercultural als temes.
- Possibilitat de contactar amb les persones que han elaborat la informació que s'està consultant per demanar noves dades o compartir opinions.
- Proporciona una doble interactivitat: amb els materials del medi i amb les persones (Prendes, 1998).
- Familiarització amb aquesta tecnologia, els seus llenguatges i protocols.

4.2. Riscos

- A vegades es perd molt de temps per localitzar la informació que es necessita (ens perdem navegant per l'immens mar informatiu d'Internet).
- Existeix molta informació poc fiable (i fins i tot n'hi ha de poc recomanable) a Internet (ja que qualsevol persona pot posar informació a la xarxa).
- No totes les persones utilitzen les normes de «*netiquette*» (comportaments i bons hàbits que faciliten la convivència entre els usuaris i el bon funcionament de la xarxa).

5. Conclusions

Vivim en la societat de la informació, una societat «audiovisual teleinteractiva» (Bartolomé, 1996) en la qual com més va més importància adquireixen la informàtica, les telecomunicacions i la comunicació audiovisual, i en la qual cada cop hi haurà més tasques que podrem (i haurem de) fer davant un ordinador multimèdia connectat a Internet: teletreball, telemedicina, premsa electrònica, cine interactiu... i per descomptat també teleensenyament!

Gairebé sense adonar-nos-en, professors i gestors educatius **ens anem trobant davant noves situacions** que (*sense més explicacions, sense opció a grans debats previs*) **ens exigeixen tant l'ús d'Internet** com a instrument didàctic i com a eina indispensable de treball, **com la revisió dels continguts dels plans d'estudis** (Salinas, 1998). És una conseqüència de la dinàmica dels temps actuals i de la generalització de l'èxit obtingut en l'aplicació de la xarxa en els dinàmics entorns empresarials.

Els exemples que s'han presentat, i molts més, es convertiran progressivament en pautes d'actuació generalitzada a mesura que augmentin les infraestructures telemàtiques

dels centres educatius i de les llars, es millorin la velocitat i la qualitat dels serveis telemàtics i el professorat adquireixi formació adequada.

A una **Informàtica** que, a més de proporcionar un poderós instrument per al procés de la informació, facilitava aprenentatges diversos mitjançant l'ús d'alguns materials didàctics interactius, ara **Internet hi afegeix la possibilitat d'accedir a tot tipus d'informació i materials didàctics i, sobretot, obre un canal comunicatiu quasi permanent** amb el professorat (consultoria, tutoria...), amb els companys, amb tot el món. Amb això se'ns obre un nou paradigma de l'ensenyament (sense barreres espaciotemporals per a l'accés a la informació i per a la comunicació interpersonal) que ofereix moltes possibilitats d'innovació educativa en el marc d'un ensenyament més personalitzat i d'un aprenentatge col·laboratiu acord amb els plantejaments socio-constructivistes.

«I el professorat anà integrant Internet en la seva tasca docent perquè la societat disposava de la infraestructura necessària per fer-ho, perquè coneixia els continguts i les possibilitats d'Internet (l'utilitzava a casa per fer moltes tasques quotidianes i rebia informació sobre la seva aplicació en educació), i perquè creia que havia de fer-ho... la dinàmica dels temps.»

(Apunts del futur)

Bibliografia

- ADELL, Jordi. «Redes y educación», PABLOS, J.; JIMÉNEZ, J. *Nuevas tecnologías, comunicación audiovisual y educación*, p. 177-212. Barcelona: Cedecs, 1998.
- ALI, I.; LUNA, R. *Internet Chat. Charlas en la Xarxa*. Madrid: Anaya Multimedia, 1998.
- BARTOLOMÉ, Antonio. «La sociedad audiovisual teleinteractiva». A: FERRÉS, Joan; MARQUÈS, Pere (Coord.). *Comunicación educativa y nuevas tecnologías*, p: 3-12. Barcelona: Praxis, 1996.
- CABERO, Julio, et al. (coords.). *Las nuevas tecnologías para la mejora educativa*. Sevilla: Kronos, 2000.
- CEBRIÁN DE LA SERNA, Manuel (Coord.). *Internet en el aula, proyectando el futuro*. Málaga: Universidad de Málaga, 2000.
- GREPPI, Antonio. *Directorio general d'Internet 98*. Alcobendas (Madrid): Aneto, 1998.
- GALLEGO, Domingo; ALONSO, Catalina. *Multimedia en la web*. Madrid: Dykinson, 1999.
- GARCÍA, Iolanda, et al. «Cómo nos vemos y cómo nos ven. Un proyecto telemático de diálogo intercultural». A: FERRÉS, Joan; MARQUÈS, Pere (Coord.). *Comunicación educativa y nuevas tecnologías*, p. 231-232/13. Barcelona: Praxis, 1998.

22 Penja i despenja: recursos a Internet

- GUITERT, Montse. «La telemática en la práctica educativa del aula». A: FERRÉS, Joan; MARQUÈS, Pere (Coord.). *Comunicación educativa y nuevas tecnologías*. p. 257-264. Barcelona: Praxis, 1996.
- MAJÓ, Joan. *Chips, cables y poder*. Barcelona: Planeta, 1997.
- NOGUERA, Elena. «GEOGAME. Juego telemático internacional de geografía». A: FERRÉS, Joan; MARQUÈS, Pere (Coord.). *Comunicación educativa y nuevas tecnologías*. p. 217-229. Barcelona: Praxis, 1996.
- PEÑA, Rosario. *Educación en Internet*. Barcelona: Infobooks, 1997.
- PIÑERO, Anna. «El metro cúbico, una actividad telemática». A: FERRÉS, Joan; MARQUÈS, Pere (Coord.). *Comunicación educativa y nuevas tecnologías*, p. 201-208. Barcelona: Praxis, 1996.
- PIÑERO, Anna. «Multi-Site Classroom». A: FERRÉS, Joan; MARQUÈS, Pere (Coord.). *Comunicación educativa y nuevas tecnologías*, p. 201-208. Barcelona: Praxis, 1999. <<http://msc.pangea.org>>
- REPARAZ, Charo; SOBRINO, Ángel; MIR, José Ignacio. *Integración curricular de las nuevas tecnologías*. Barcelona: Ariel, 2000.
- RUIZ, Ferran. «La educación en la era de las telecomunicaciones: el impacto de Internet». A: FERRÉS, Joan; MARQUÈS, Pere (Coord.). *Comunicación educativa y nuevas tecnologías*. p. 245-255. Barcelona: Praxis, 1996.
- SIMÓN, Jordi. «Una aplicación de la telemática como soporte curricular. La Revolución Francesa». A: FERRÉS, Joan; MARQUÈS, Pere (Coord.). *Comunicación educativa y nuevas tecnologías*, p. 209-215. Barcelona: Praxis, 1996.
- VIVES, Narcís. «Cómo conectarse a Internet y aprovechar sus servicios». A: FERRÉS, Joan; MARQUÈS, Pere (Coord.). *Comunicación educativa y nuevas tecnologías*. p. 233-238. Barcelona: Praxis, 1996.

Artículos a revistas

- Artículos de Didáctica de la Lengua i la Literatura*, núm. 15.
- Comunicación y Pedagogía*, núm. 149, 151, 158, 159, 163, 164, 165, 166.
- Cuadernos de Pedagogía*, núm. 258.
- Pixel Bit. Revista de medios y comunicación*, núm. 15.

«Cal que les escoles tinguin un web propi? Què és important en un web de centre? Cal que els nens i nenes d'educació primària facin webs? Cal que els nens i les nenes utilitzin webs per aprendre?»

Webs, escoles i aprenentatge

Jordi Quintana Albalat

«I va intentar imaginar-se com devia ser la flama d'una espelma apagada, perquè no recordava pas haver-ne vist mai cap.»

Lewis Carroll, *Alicia al país de les meravelles*, 1865.

Cal que les escoles tinguin un web propi?

Imprescindible no ho és, però té moltes avantatges. Dos exemples. Quan al mes de setembre passat la Margarita i el Carlos van venir de Colòmbia amb la seva filla Silvia per estar-se dos anys a Barcelona, vam cercar informació de les escoles de la Vall d'Hebron i els va anar molt bé tenir una primera idea de com eren les de la zona, què consideraven important i què valoraven.

Ara, jo mateix he estat cercant informació de llars d'infants del meu barri eixamplat, perquè el Martí hi ha d'anar el curs que ve, i de centres d'infantil i primària públics, per d'aquí a dos cursos. Els centres que tenen web m'han facilitat una primera informació, dels altres no en tinc. Per tant, el web d'un centre pot servir de projecció a l'exterior i de facilitació d'informació diversa.

I no cal tenir un web amb webcam incorporada en l'aula de dos o de cinc anys per-

24 Penja i despenja: recursos a Internet

què les mares i els pares que tenen accés a la xarxa puguin veure què fa el seu fill o filla –o controlar què es fa a l'aula–, i tampoc no cal entrar en l'espiral publicitària d'avantatges i serveis: que si natació, o anglès, o psicòleg, o jo què sé.

Què és important en un web de centre?

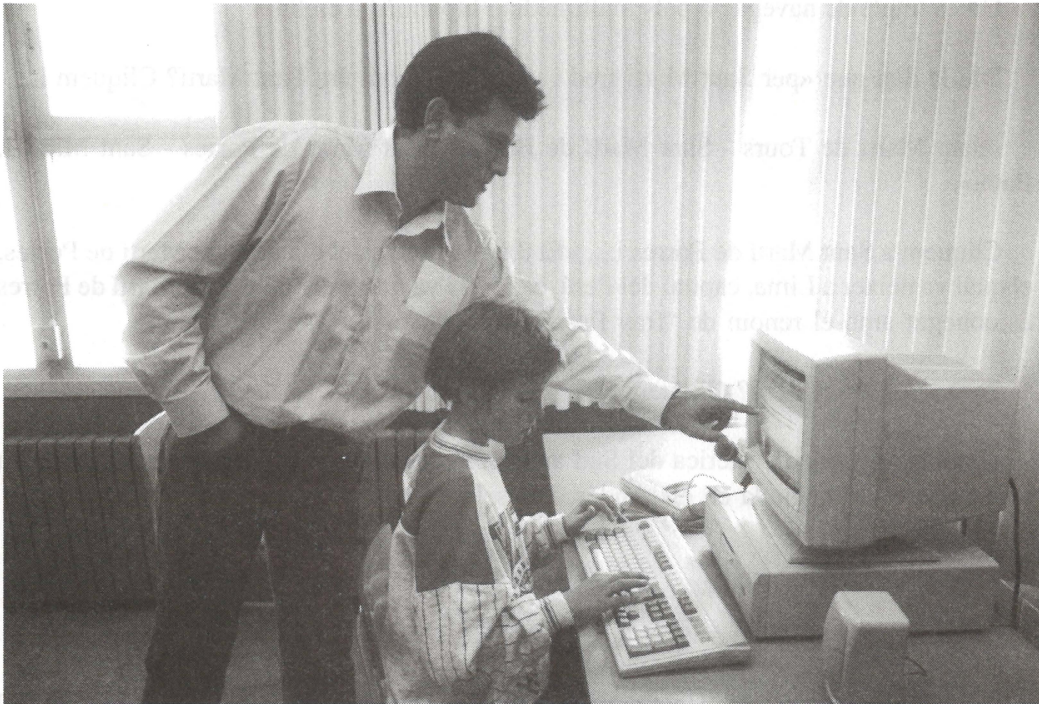
A tots els fòrums del tema es diu que la qualitat d'un web radica en el disseny gràfic i en l'estructura. I com sempre s'oblida el més important, el contingut. D'acord que un web de centre ha de ser bonic, àgil, interessant..., però per sobre de tot això –que no s'ha d'oblidar pas–, cal tenir en compte el contingut. Per exemple:

- Informa? De què?
- Informa de la realitat del centre o cau en la retòrica publicitària?
- Mostra allò que es fa a l'escola? A les classes, a les festes, a la biblioteca, al pati, als Consells Escolars, a l'AMPA...
- Recull aportacions dels nens i les nenes del centre? Hi tenen el seu racó?
- Inclou activitats d'aprenentatge en línia per a l'alumnat del propi centre o d'altres?
- Explicita la línia pedagògica del centre?
- Publicita el PEC i el PCC?
- Fan una revista electrònica?
- Participen en projectes europeus?

Aquestes qüestions o altres del mateix tipus són les que fan que un web d'un centre tingui qualitat. I quant a les activitats d'aprenentatge en línia, només cal recordar (Quintana, 2000) que el seu valor educatiu no rau ni en la multimedialitat, ni en la «virtualitat», ni en el disseny, sinó en les concepcions psicopedagògiques en les quals es basen, en els continguts que tenen i en l'estil d'interacció.

Cal que els nens i les nenes d'educació primària facin webs?

Rotundament, no. Una altra cosa és que textos, dibuixos o treballs, fets amb un processador de textos o un «paint», o escanejat pel «profe» o la «senyo», sigui desat en format HTML i que el professorat els pengi al web de centre per difondre, compartir, expressar...

Cal que els nens i les nenes consultin i utilitzin webs per aprendre?

De la mateixa manera que cal diferenciar entre dades –en brut–, informació –dades ordenades i transmeses amb una intenció–, i coneixement –construït a partir d'integració de la informació possibilitada per, entre d'altres, l'atribució de significats–, també cal diferenciar entre veure, recollir, emmagatzemar, tractar o difondre informació.

Ja hem apuntat que l'aprenentatge es produeix quan la informació rebuda és internalitzada, i això succeeix quan aquesta s'integra «per se», o perquè és significativa, interessant o curiosa, o quan és tractada, manipulada i processada.

L'estructura en xarxa dels webs, els seus continguts hipermèdia i l'estructura en xarxa dels nuclis d'informació –pàgines–, és el que ha fet sorgir la idea de navegar pels webs.

Els nens i les nenes, els nois i les noies, no llegeixen, si de cas miren textos, videolleixen i salten, gairebé compulsivament, de pàgina en pàgina, de web en web, d'informació en informació..., naveguen i naveguen, però..., i el coneixement?

26 Penja i despenja: recursos a Internet

Un exemple de navegació pels multimèdia i hipermèdia en línia:

Diu la dita que «per Sant Martí fred i vi». Però..., qui era Sant Martí? Cliquem i...

«Sant Martí de Tours - Sant Martí de Braga - Sant Martí de Porres - Sant Martí I, Papa».

Cliquem a Sant Martí de Porres i..., «El 3 novembre és el dia de Sant Martí de Porres, el qual va néixer a Lima, capital del Perú, el 1579 i va morir el 1639. Sant Martí de Porres és conegut amb el renom de “fray Escoba”...».

Però..., on és el Perú? Cliquem i...

«Perú és un país d'Amèrica del Sud amb tres regions molt diferenciades: la costa, la serra, que està integrada en els Andes, i la selva...»

Cliquem als Andes i...

La pregunta és: què té a veure «per Sant Martí fred i vi» amb «els Andes»?

Hem llegit? Hem clicat? Hem navegat? Hem perdut el nord? Seguim oblidant el sud? On és el vi novell?

Les recerques que fins ara s'han fet sobre l'aprenentatge en web, que són poques i molt recents –vegeu com a exemple Naumann, Waniek i Krems (en línia)–, coincideixen que si bé l'estructura dels hipertextos és força adequada per cercar i recollir informació i donar respostes, és menys eficaç que els textos seqüencials o lineals –llibres, vídeos–, quant a l'adquisició de coneixements, i per tant per a l'aprenentatge.

Els factors de necessitat d'immediatesa, gairebé ansiosa en el web; la provocació visual dels colors, els pampallugueigs i les animacions en els enllaços; el poc costum de llegir –sobretot reflexivament i comprensiva– els textos de les pantalles –les pantalles es miren, els llibres es llegeixen–; les dificultats d'orientació, situació i navegació; el fet de no haver pogut desenvolupar procediments informacionals, tant pel que fa a destreses informacionals de tipus instrumental i mecànic –cerca, adquisició i processament–, com de competències informacionals de tipus cognitiu i metacognitiu –anàlisi, valoració, interpretació, ús i comunicació–; la impossibilitat de copsar la globalitat d'un document en línia i delimitar-lo; l'excés desafortat i distribuït d'informació; la poca qualitat de molta d'aquesta informació; la barreja en un mateix nivell –democràtica i igualitària, això sí– de pàgines personals, d'institucions, publicitàries, d'associacions, d'empreses, d'escoles,

d'universitats, etc., no fan dels webs, així, en global i general, una eina i un recurs adequats per a l'aprenentatge, tot i que la seva potencialitat –com el masclista i inútil honor–, se li suposa.

Una altra cosa és l'aprenentatge semipresencial o no presencial amb l'ús de webs –anomenat virtual, potser en el sentit que «no és sinó en potència»–, però això són figures d'un altre paner. De tota manera, i per acabar aquestes ratlles, només tres qüestions. Per què tots els campus virtuals reproduïxen més o menys l'estructura dels campus universitaris o dels «colleges»? Per què tots els dissenys pedagògics i interactius es fan sobre productes informàtics ja creats, intentant «explotar» el sistema? Per què la gairebé totalitat d'implementacions de campus virtuals estan centrades en estudiants universitaris i persones adultes?

Referències

- NAUMANN, A.; WANIEK, J.; KREMS, J. F. [En línia]. *Wissenserwerb, Navigationsverhalten und Blickbewegungen bei Text und Hypertext*. <<http://www.dgof.de/tband99/inhalt.html>> [Consulta, 3 de novembre de 2000].
- QUINTANA, Jordi. (1997). «Multimèdia: què i per a què». Dins: *Guix*, núm. 233, p. 5-8.
- QUINTANA, Jordi (2000). «Multimedia: ¿imagen o contenido?». Dins: *Comunicación y Pedagogía*, núm. 163, p. 37-39.

Fitxa per a la catalogació i avaluació dels portals educatius: 2 exemples

Eulàlia Navarro

Pere Marquès

Els *portals educatius* són espais web que ofereixen múltiples serveis als membres de la comunitat educativa (professorat, alumnat, gestors dels centres i famílies): informació, instruments per a la recerca de dades, recursos didàctics, eines per a la comunicació interpersonal, formació, assessorament, entreteniment...

La majoria dels portals són gratuïts i constitueixen una cortesia dels seus patrocinadors (normalment institucions educatives i empreses del sector) envers els seus destinataris. D'aquesta manera, mitjançant l'oferta de serveis d'interès per als membres de la comunitat educativa, pretenen difondre una bona imatge institucional o contactar amb clients potencials.

Fitxa per a la catalogació i avaluació dels portals educatius

Per tal de facilitar les tasques de catalogació i valoració dels portals educatius als centres de recursos i a les escoles, presentem el següent model de *Fitxa per a la catalogació i avaluació de portals educatius*, el qual facilita la identificació dels portals

i dels seus serveis, i proposa la seva valoració a partir de diversos criteris tècnics, estètics, funcionals i pedagògics. Per això us presentem dos exemples:

Fitxa per a la catalogació i avaluació de portals educatius Pere Marquès - 2001		
Nom de la pàgina:	XTEC Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya	
Adreça URL:	http://www.xtec.es	
Autors / Editors:	Programa Informàtica Educativa	
Patrocinador principal:	Dep. d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya	
Altres patrocinadors:		
Lliure accés:	<u>SÍ</u> - NO -///-	Inclou publicitat: SÍ - <u>NO</u>
Principals serveis que proporciona: (marqueu amb una X)		
Informatius / Eines de recerca	- Notícies	X
	- Accés a «mass media»: ràdio, TV, premsa...	X
	- Legislació sobre temes educatius	X
	- Dissenys curriculars base, programes de les matèries i assignatures	X
	- Informació sobre recursos educatius: llibres, software, vídeos...	X
	- Selecció comentada de pàgines web d'interès educatiu	X
	- Llistes de centres de recursos i biblioteques (catàleg de serveis...)	X
	- Llistes de centres, recull de l'oferta educativa per ciutats, barris...	X
	- Informació concentrada de les ofertes de formació permanent	X
	- Ofertes: viatges, productes diversos...	
	- Diccionari / enciclopèdia bàsica	X
	- Atles i mapes de tot el món	
	- Biografies	X
- Buscadors a Internet, metabuscadors, índexs temàtics...	X	
Formatius per al professorat	- Recull d'experiències educatives, bones pràctiques, didàctica...	X
	- Recull de consells i reflexions sobre l'ús de les NTIC a l'escola	X
	- Cursos diversos, activitats d'aprenentatge on-line	X
	- Manuals NTIC	

30 Penja i despenja: recursos a Internet

Recursos didàctics	- Recursos educatius utilitzables gratuïtament	X
	- Materials diversos per a estudiants: apunts, treballs, exàmens...	
Assessorament	- Assessorament didàctic	
	- Assessorament informàtic	X
	- Assessorament legal	
	- Assessorament sobre l'educació dels fills i gestió de la família	X
	- «El professor particular»	X
Canals de comunicació	- Borsa de treball	
	- Anuncis: segona mà, esdeveniments...	X
	- Accés a fòrums: llistes, news, xats...	X
Eines per a la comunicació	- Serveis de correu electrònic: bústia de correu	X
	- Servei de «web mail»	X
	- Espais web per crear pàgines web	X
	- Creació de fòrums	X
	- Traductor on-line (professorat, alumnat, gestors, famílies)	
Entreteniment	- Jocs on-line	
	- Postals, felicitacions...	

Valoracions	Molt	Sí	No
Aspectes tècnics i estètics			
- Estructuració. Els continguts i serveis estan ben ordenats i classificats (segons matèries, per perfils d'usuari...).	X		
- Correcció dels continguts. Els continguts són correctes, actuals.	X		
- Entorn audiovisual: lectura fàcil, qualitat audiovisual.	X		
- Estètica. L'entorn de l'audiovisual resulta estètic i agradable.		X	
- Multimedialitat. Qualitat i quantitat dels recursos multimèdia.		X	
- Bona visualització en els principals navegadors i resolucions de pantalla.		X	
- Navegació. Mapa de navegació ben estructurat i intuïtiu. L'accés a les informacions es fa amb uns pocs «clics».	X		
- Rapidesa. El procés de càrrega i presentació de la informació s'aconsegueix amb una rapidesa raonable.		X	
- Autoinstal·lació de software. La web facilita la instal·lació dels plug-in i altres programes necessaris per a la seva correcta visualització.		X	
- Autoria. Hi consten clarament les dates i els noms dels autors dels materials.		X	

Aspectes funcionals			
- Interès del contingut i serveis. Els continguts i els serveis són de l'interès dels seus destinataris.	X		
- Facilitat d'ús. Resulta senzill per als usuaris moure's pel portal i utilitzar-ne els serveis.	X		
- Atractiu. Té capacitat d'addicció per als seus usuaris.		X	
- Idiomes. Té versions en espanyol i anglès (almenys dels apartats més importants).			X
- Assistència on-line. Té un sistema de suport on-line sobre qüestions relacionades amb el portal.		X	
- Tecnologia Wap. Suporta tecnologia WAP (accés des del mòbil).			
- Publicitat moderada. La publicitat no interfereix excessivament en la consulta dels continguts i l'ús dels serveis del portal.		-	
Aspectes pedagògics			
- Pedagogia actual. El plantejament pedagògic dels materials didàctics i dels continguts està d'acord amb les tendències actuals.	X		
- Adequació. Els continguts i els serveis són adequats als destinataris del portal (professorat, alumnat, famílies...).	X		
Observacions			
<p><i>Aspectes més positius del portal:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - L'adequació dels continguts de la web respon de manera molt completa als interessos i necessitats dels destinataris, fonamentalment professionals de la docència. - L'estructura de la web és molt esquemàtica i intuïtiva, fet que facilita la cerca d'informació. - La multitud d'enllaços i serveis que ofereix. <p><i>Aspectes més negatius del portal:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Els continguts multimèdia són encara simples i poc variats. - La velocitat de navegació per la web hauria també de millorar. <p><i>Altres observacions:</i></p> <p>Podria ampliar-se la web obrint una secció dirigida específicament a l'alumnat, amb un disseny i continguts que s'adaptessin als seus interessos de manera que es pogués crear un espai de comunicació ràpida i directa entre alumnes de diferents edats i centres.</p>			

32 Penja i despenja: recursos a Internet

Fitxa per a la catalogació i avaluació de portals educatius Pere Marquès - 2001		
Nom de la pàgina:	Maseducativa Tu página de inicio en la Internet educativa	
Adreça URL:	http://www.maseducativa.com/index	
Autors / Editors:	Desconeguts	
Patrocinador principal:	TKOM Publicidad	
Altres patrocinadors:		
Lliure accés:	<u>SÍ</u> - NO -///-	Inclou publicitat: <u>SÍ</u> - NO
Principals serveis que proporciona: (marqueu amb una X)		
Informatius / Eines de recerca	- Notícies	X
	- Accés a «mass media»: ràdio, TV, premsa...	X
	- Legislació sobre temes educatius	
	- Dissenys curriculars base, programes de les matèries i assignatures	X
	- Informació sobre recursos educatius: llibres, software, vídeos...	X
	- Selecció comentada de pàgines web d'interès educatiu	X
	- Llistes de centres de recursos i biblioteques (catàleg de serveis...)	X
	- Llistes de centres, recull de l'oferta educativa per ciutats, barris...	X
	- Informació concentrada de les ofertes de formació permanent	X
	- Ofertes: viatges, productes diversos...	
	- Diccionari / enciclopèdia bàsica	
	- Atles i mapes de tot el món	
	- Biografies	
- Buscadors a Internet, metabuscadors, índex temàtics...	X	
Formatius per al professorat	- Recull d'experiències educatives, bones pràctiques, didàctica...	X
	- Recull de consells i reflexions sobre l'ús de les NTIC a l'escola	
	- Cursos diversos, activitats d'aprenentatge on-line	
	- Manuals NTIC	
Recursos didàctics	- Recursos educatius utilitzables gratuïtament	X
	- Materials diversos per a estudiants: apunts, treballs, exàmens...	

Assessorament	- Assessorament didàctic	
	- Assessorament informàtic	
	- Assessorament legal	
	- Assessorament sobre l'educació dels fills i gestió de la família	
	- «El professor particular»	
Canals de comunicació	- Borsa de treball	X
	- Anuncis: segona mà, esdeveniments...	X
	- Accés a fòrums: llistes, news, xats...	X
Eines per a la comunicació	- Serveis de correu electrònic: bústia de correu	
	- Servei de «web mail»	
	- Espais web per crear pàgines web	
	- Creació de fòrums	X
	- Traductor on-line (professorat, alumnat, gestors, famílies)	
Entreteniment	- Jocs on-line	
	- Postals, felicitacions...	X

Valoracions	Molt	Sí	No
Aspectes tècnics i estètics			
- Estructuració. Els continguts i serveis estan ben ordenats i classificats (segons matèries, per perfils d'usuari...).		X	
- Correcció dels continguts. Els continguts són correctes, actuals.	X		
- Entorn audiovisual: lectura fàcil, qualitat audiovisual.	X		
- Estètica. L'entorn de l'audiovisual resulta estètic i agradable.	X		
- Multimedialitat. Qualitat i quantitat dels recursos multimèdia.		X	
- Bona visualització en els principals navegadors i resolucions de pantalla.		X	
- Navegació. Mapa de navegació ben estructurat i intuïtiu. L'accés a les informacions es fa amb uns pocs «clics».	X		
- Rapidesa. El procés de càrrega i presentació de la informació s'aconsegueix amb una rapidesa raonable.		X	
- Autoinstal·lació de software. La web facilita la instal·lació dels plug-in i altres programes necessaris per a la seva correcta visualització.		X	
- Autoria. Hi consten clarament les dates i els noms dels autors dels materials.			X

34 Penja i despenja: recursos a Internet

Aspectes funcionals			
- Interès del contingut i serveis. Els continguts i els serveis són de l'interès dels seus destinataris.	X		
- Facilitat d'ús. Resulta senzill per als usuaris moure's pel portal i utilitzar-ne els serveis.	X		
- Atractiu. Té capacitat d'addicció per als seus usuaris.		X	
- Idiomes. Té versions en espanyol i anglès (almenys dels apartats més importants).			X
- Assistència on-line. Té un sistema de suport on-line sobre qüestions relacionades amb el portal.			X
- Tecnologia Wap. Suporta tecnologia WAP (accés des del mòbils).			
- Publicitat moderada. La publicitat no interfereix excessivament en la consulta dels continguts i l'ús dels serveis del portal.		X	
Aspectes pedagògics			
- Pedagogia actual. El plantejament pedagògic dels materials didàctics i dels continguts està d'acord amb les tendències actuals.		X	
- Adequació. Els continguts i els serveis són adequats als destinataris del portal (professorat, alumnat, famílies...).	X		
Observacions			
<p><i>Aspectes més positius del portal:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Els recursos que ofereix el portal estan comentats i valorats a partir de les opinions dels diferents usuaris que l'han visitat amb una escala que va de l'1 al 5. Presenta una selecció dels millors 20 enllaços (TOP 20). - Es manté al llarg de la consulta pels diferents espais una icona que condueix directament al menú principal. D'aquesta manera es facilita la navegació. - Disposa, a través d'una icona, d'un mapa de la web que facilita l'accés directe a l'espai buscat. - Permet registrar-se per rebre un petit butlletí setmanal d'actualitzacions. <p><i>Aspectes més negatius del portal:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hi ha una icona que porta als autors i una altra que hauria d'oferir-nos ajuda on-line. - La secció dedicada a «Formación y empleo» està encara molt buida; sembla que és de recent creació i que encara està en procés de construcció. <p><i>Altres observacions:</i></p>			

Alguns portals educatius

A vegades resulta difícil distingir els portals educatius dels centres de recursos virtuals, ja que tots dos proporcionen recursos i serveis per als professors, alumnes... No obstant això, els portals educatius acostumen a diversificar més els seus serveis, i sempre inclouen seccions dedicades a «notícies d'actualitat», «entreteniments» i «eines per a la comunicació»

En el llistat següent, hi incloem **portals** i **centres de recursos** públics i gratuïts d'interès per a l'educació:

- *3i. Recursos educativos*: <http://www.3ieduca.com>
- *Aldea Digital. Aplicaciones didácticas diversas*: <http://adigital.pntic.mec.es/~aramo/>
- *Aldea Global. Recursos NTIC y medios de comunicación*: <http://sauce.pntic.mec.es/~alglobal>
- *Ayuntamiento de A Coruña*: <http://www.edu.aytolacoruna.es/aula>
- *Aventura Educativa (Anaya)*: <http://www.aventura-educativa.com>
- *British Educational Communications & Technology (BECTA)*: <http://www.becta.org.uk/index.html>
- *Cátedra UNESCO de Educación a Distancia*: <http://www.uned.es/catedraunesco-ead/>
- *Cibereduca*: <http://www.cibereduca.com/>
- *Contenidos. Portal del conocimiento*: <http://www.contenidos.com/>
- *CNET. Portal sobre TIC*: <http://www.cnet.com>
- *Datos culturales*: <http://www.datosculturales.com/>
- *Editorial Santillana*: <http://www.santillana.es>
- *Educanet. Recursos educativos: programas, enlaces, chats, etc.*: <http://www.hys.com.pe/educanet>
- *Educalia*: <http://www.educalia.org/>
- *EducaRed - Telefónica*: <http://www.educared.net>
- *Education Plante*: <http://www.educationplanet.com/>
- *Education World. Where educators go to learn*: <http://www.education-world.com>
- *EducaWeb. Informació sobre l'ensenyament i el treball*: <http://www.educaweb.com/cat/>
- *EduDistan*: <http://www.edudistan.com/>
- *EduNexo*: <http://edunexo.coverlink.com/>
- *EduNet*: <http://www.edunet.com/>

36 Penja i despenja: recursos a Internet

- *Edured*: <http://www.edured2000.net/>
- *Eduso, portal de la Educación Social*: <http://www.eduso.net/>
- *Ensenet*: <http://www.ensenet.com/>
- *Escuela Virtual, con direcciones de software educativo, revistas...*:
<http://www.escuela-virtual.org.mx>
- *El rincón del vago*: <http://www.rincondelvago.com>
- *European Schoolnet*: <http://www.en.eun.org/vs/french/french.html> y
<http://www.en.eun.org/front/actual/>
- *Infoville (Valencia)*: <http://www.umh.infoville.net>
- *Knowledge Adventure*: <http://www.knowledgeadventure.com/home/>
- *La Atlántida, portal de los deportes*: <http://www.laatlantida.com/index2.htm>
- *Lanzadera (página de Federico Martín)*: <http://members.xoom.com/mamaglio/>
- *La página más educativa (de Manuel Pérez)*:
<http://www.arrakis.es/~mapelo/indice.htm>
mapelo@maseducativa.com
- *Learning Network*: <http://www.familyeducation.com/home/>
- *Maestroteca. Casi todo para el cybermaestro/a*: <http://www.maestroteca.com/>
- *Ministerio de Educación de la Argentina*: <http://www.mcye.gov.ar/index1.html>
- *Mi tarea*: <http://mitarea.tripod.com>
- *Monografías. Recursos diversos*: <http://www.monografias.com>
- *Naturalia*: <http://www.naturalia.com>
- *Nuestra Aldea. Espacio para profesores*: <http://www.nuestraldea.com/>
- *Oasis. Referencias de programas y otros recursos educativos*: <http://oasis.syr.edu/Oasis.html>
- *Página personal (Roberto Maquineira)*: <http://www.arrakis.es/~maqui/>
- *Pananet. Información para los profesores sobre las disciplinas de primaria y secundaria*: <http://www.pananet.com/educacion/>
- *Pedagonet*: <http://www.pedagonet.com/>
- *Portal del conocimiento*: www.portaldelconocimiento.com
- *Prismas educativos*: <http://www.prismaseducativos.com.ar/>
- *ProfesNET - SM*: <http://www.profes.net/>
- *Profined. Para profesores de primaria y secundaria (en francés)*:
<http://www.cslaval.qc.ca/Prof-Inet/>
- *Programa d'Informàtica Educativa de Catalunya (PIE)*: <http://www.xtec.es>
- *Programa de Nuevas Tecnologías Canario*:
<http://nti.educa.rcanaria.es/recursos/recursos.htm>
- *Programa de Nuevas Tecnologías de la Información y las Comunicaciones (PNTIC)*:
<http://www.pntic.mec.es>
- *Quaderns Digitals*: <http://www.ciberaula.es/quaderns/>
- *Quia. Actividades educativas interactivas*: <http://www.quia.com/>
- *Recursos Educativos en Internet*: <http://www.um.es/~icemur/curso.cpr/recursos/indice.htm>
- *Red Escolar*: <http://redescolar.ilce.edu.mx/>
- *Rosario Peña. Direcciones del mundo educativo*: <http://www.fut.es/~rpp>
- *Savoir. Portal en francés*: www.e-savoir.com

- *The Global Campus. Recursos diversos*: <http://www.csulb.edu/~gcampus/>
- *The Electronic Training Village (Cedefop)*: <http://www.trainingvillage.gr/etv/elearning/default.asp>
- *Associació d'Ensenyants d'Informàtica de Catalunya*: <http://www.labisbal.org/aulainf/>
- *XARSEC. Un espai de recursos educatius del SECC* (en català): <http://www.seccat.com/xarsec>
- *Yupi*: www.yupi.com

Més adreçats als joves encara, tenim els portals següents:

- *Chicomania*: <http://www.chicomania.com/>
- *Chicos Net*: <http://www.chicos.net.ar/>
- *Club de los ciberchavales (Anaya)*: <http://www.anayamultimedia.es/ciberchavales>
- *El caserón de Milagros Oya*: <http://www.encomix.es/~milaoya/>
- *Kids Click, base de datos*: <http://sunsite.berkeley.edu/KidsClick/>
- *Kids space*: <http://kids-space.org/index.html>
- *Kidlinks*: <http://www.kidlink.org/spanish/general/>
- *Menudos*: <http://www.guay.com/menudos/>
- *Yahooligans*: <http://www.yahooligans.com/>

I també podem destacar alguns portals dirigits als **pares**:

- *Familandia, el paraíso de los padres*: <http://www.familandia.com>
- *Family Education (Pearson)*: <http://www.familyeducation.com/home/>

Fons d'informació

- *Grup de treball «Didàctica i Multimèdia» (DIM - UAB)*:
<<http://dewey.uab.es/pmarques/dim/portals.htm>>
- *La pàgina de Tecnologia Educativa de Pere Marquès*:
<<http://dewey.uab.es/pmarques>>

Comentaris de pàgines web: Educació primària

Sebastià Capella i Priu

Professor de l'escola Estel Vallseca

Membre d'ACTE (Associació Catalana per a la Telemàtica Educativa)

De pàgines web, en podem trobar moltes, moltíssimes, massa...

A primària, anirem a buscar en les pàgines web informació per treballar projectes dins la classe. També serà eina de comunicació en les propostes que fem entre centres i sempre ens donarà aquella satisfacció que el text serveix al nens i nenes per dir als altres allò que volen, el que necessiten, el que els agrada..., és a dir per comunicar-se.

Des d'aquesta perspectiva, en aquest article hem intentat seleccionar unes quantes web que ens permetin participar en uns projectes especialment pensats per a l'educació primària.

La formiga matemàtica

<http://www.xtec.es/~scapella/la.htm>

Des de l'Escola Estel Vallseca de Barcelona fan una proposta interactiva amb altres centres, per potenciar la participació en una activitat creativa de matemàtiques. Bàsicament, potencia el càlcul, els problemes i la lògica. L'activitat va dirigida al cicle mitjà i superior de primària i al primer cicle de secundària.

L'escola amb Sidney 2000

<http://www.xtec.es/~apastor/Sydney/sydney.htm>

El Projecte Telemàtic «L'escola amb Sidney 2000», consisteix en l'acompanyament educatiu, mitjançant les possibilitats telemàtiques, de dos esportistes que varen participar en els jocs olímpics de Sydney el setembre de l'any 2000.

Aigua 2000

<http://www.pangea.org/~acte/aigua2000/>

«Aigua 2000» vol ser una experiència de treball cooperatiu telemàticament. Ens proposem crear una web que tracti diversos temes relacionats amb l'aigua. Treballarem cooperativament, farem grupets de quatre o cinc nois/es, formats per dos alumnes de l'escola...

Els nois i les noies components d'un mateix grup, però de diferent escola, és comunicaran mitjançant les eines telemàtiques.

Cargol treu banya

<http://www.xtec.es/~scapella/tresisens/cargol/Default.htm>

«Cargol treu banya» és una activitat de matemàtiques per Internet. En un calendari preestablert es marcaran cinc dies del cargol. El «Senyor Cargol» us enviarà, els dies Cargol, un exercici de matemàtiques. Les escoles participants hauran de resoldre'l i contestar l'enigma el més ràpid possible. L'enigma serà la recerca per Internet d'unes dades, fotografies, dibuixos, informacions... S'haurà de fer un full en format word o html amb les respostes de l'enigma.

«A cau d'orella»

<http://www.xtec.es/~scapella/tresisens/orella/orella.htm>

«A cau d'orella» vol ser un espai on els nois i les noies del cicle superior de primària puguin utilitzar els diversos programes de xat, mantenir converses en temps real amb altres nois i noies de la seva edat i aprendre el seu funcionament...

El llibre dels animals

<http://www.xtec.es/~scapella/tresisens/llibre/animals.htm>

Heu d'escollir un animal i explicar-ne una mica els costums, com s'alimenta, com respira, com es reproduïeix, com

40 Penja i despenja: recursos a Internet

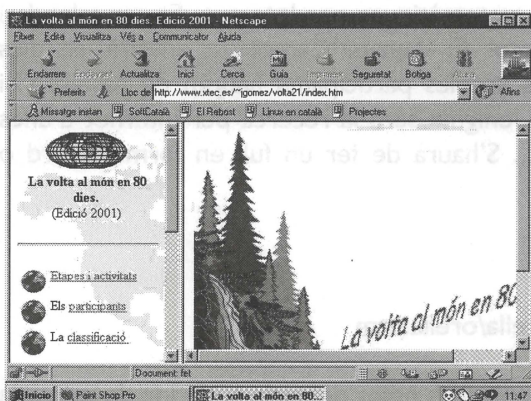
es desplaça... Fer-hi un bonic dibuix i també, si voleu, hi podeu afegir una fotografia.

Després cal seguir el conte dels animals fent-hi sortir l'animal que heu escollit.

Estadística i eleccions

<http://acte.pangea.org/elecciones/index.htm>

Aquesta activitat pretén ser un pretext per treballar: d'una part, els conceptes estadístics i les regles matemàtiques que regeixen les eleccions; de l'altra, conceptes de grans línies de pensament polític, liberalisme, socialisme, democràcia..., sense entrar, naturalment, en valoracions de partits.

La volta al món en 80 dies

<http://www.xtec.es/~jgomez/volta21/index.htm>

L'experiència consisteix a fer la volta al món seguint les etapes del viatge que va fer en Phileas Fogg a la novel·la de Jules Verne *La volta al món en 80 dies*. Per tal de cobrir cadascuna de les etapes del viatge, s'haurà de passar per un seguit de proves tal i com el mateix protagonista de la novel·la va fer durant el seu periple. La lectura de l'obra de

Jules Verne serà imprescindible per superar els obstacles que es presentaran al llarg de l'experiència.

Bongoh

<http://www.seccat.com/xarsec/projectes/bongoh/>

«Bongoh» és un projecte telemàtic on diferents escoles participen en un joc de simulació. El joc consisteix en el fet que cada grup-classe viu en una illa d'un arxipèlag anomenat BONGO, i aquestes illes tenen la forma de les lletres de la paraula Bongoh, és a dir, una té forma de «B», una altra de «N», una altra de «G», una altra de «H» i dues tenen forma de «O» (aquestes les diferenciem en O nord i en O sud).

Cada grup ha d'explicar, després d'una presentació, com ha arribat a l'illa, quina és la seva història, quins són els seus personatges, com és la seva illa i haurà d'establir relacions amb els habitants de les altres illes i resoldre les diferents peripècies que els proposarà en RODAMINAH.

«Bongoh» té la particularitat que cada nom propi de l'arxipèlag acaba amb la lletra H. Les escoles que hi participen es comuniquen mitjançant Internet.

L'Hiperconte

<http://www.xarxa.infomataro.net/mem/quefem/grups/telemat/hipercon/hipercon.htm>

Un hiperconte és un conte que conté molts contes alhora. Tots comencen igual i es van diversificant. Si voleu participar en l'elaboració d'un hiperconte per al cicle mitjà o el cicle superior de primària, el grup Telemàtica Educativa us enviarà l'argument base que haureu de desenvolupar.

Podeu veure alguns hipercontes ja elaborats a:

<http://www.xarxa.infomataro.net/mem/quefem/grups/telemat/hipercon/hiperind.htm>

Taller de meteorologia

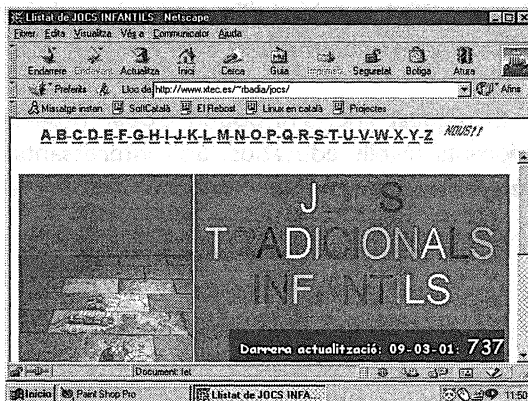
<http://www.xtec.es/~jhervas/meteorol/>

Es tracta d'una experiència d'intercanvi a partir del tema central de la meteorologia i dins d'un àmbit d'escola.

Recull de jocs

<http://www.xtec.es/~rbadia/jocs/>

Ampli recull de jocs infantils que s'amplia amb noves aportacions. Podeu enviar explicacions de jocs populars de carrer, de pati, d'interior... d'arreu i de tots els temps.

42 Penja i despenja: recursos a Internet

Inventa't un conte

<http://www.xtec.es/~rginer/inventa/index.htm>

«Inventa't un conte» és un projecte de treball cooperatiu al voltant del conte on fomentem la imaginació i la creativitat.

Està pensat per al cicle infantil, concretament per a P-3, P-4 i P-5. Tenim molt present que als nens i nenes d'aquestes edats no els agrada gaire escoltar contes inventats per companys de la mateixa edat, però sí que els agrada molt, i ho fan molt bé, inventar contes...

Ens comuniquem...

<http://www.xtec.es/~emurillo/correuV>

«Ens comuniquem» és un projecte per comunicar-se amb alumnes d'altres escoles de Catalunya. Esforçar-se per explicar una realitat o vivència a una altra escola que no coneix.

I amb una visió mes general:

Espai d'Educació i Tecnologies del Ministeri d'Educació (PNTIC)

<http://www.pntic.mec.es/>

En aquest lloc, s'hi poden trobar programes i propostes curriculars adreçades als diferents nivells educatius. Són interessants les referències a programes per a nens i nenes de primer cicle i d'infantil que no tenim a Catalunya.

La globalització és una conseqüència de canvis culturals profunds en la societat actual. Les escoles, amb els seus mestres i professors, es troben en un moment de canvi: les tecnologies d'informació i comunicació emmarquen una nova cultura de l'aprenentatge. En els paràgrafs següents anirem definint possibles estratègies i condicions necessàries per formar part d'una comunitat global d'aprenentatge.

Comunitats globals d'aprenentatge: Pensar globalment i actuar localment

Daniel Zappalá

Red TELAR

Jaume Illa

I*EARN-Pangea

El fenomen anomenat globalització

Segons Horacio Godoy, president del Centro Latinoamericano de Prospectiva y Globalización, «*asistimos en nuestro tiempo al proceso de "globalización". Aparecen valores globales, problemas globales, actitudes globales, instituciones globales...*

»Necesitamos tomar conciencia de "lo que pasa en el mundo". Para ello necesitamos información y conocimiento. Este nuevo paradigma de conocimiento se basa en la percepción de la globalidad del planeta tierra, con sus miles de millones de habitantes y las posibilidades excepcionales de actuar en las áreas principales de la vida humana.»

El procés de globalització ens mostra com s'interrelacionen sistèmicament el fet local amb el global, en forma de vincle de complementació bidireccional: com influeix, tant positivament com negativament, allò que és global sobre el que és local, i com els fenòmens locals poden expressar-se, donar-se a conèixer i influir l'àmbit global. Aquesta

44 Penja i despenja: recursos a Internet

interacció fins i tot ha donat origen a un terme nou (el va usar el Dr. Tone Presern en el títol de la seva conferència inaugural de les III Jornades d'Educació i Telecomunicacions, celebrades a Callús al principi del proppassat desembre): *globalització*.

El Mestre Daniel Reyes, creador de la Xarxa Educativa Global TELAR (Todos en la Red) d'Argentina, deia en les seves exposicions: «*Las escuelas, nuestros lugares, nosotros, podemos dejar de ser un punto en el planeta para comenzar a ser un lugar en el mundo.*»

Per aconseguir-ho, és necessari adquirir nous hàbits de pensament i de treball, íntimament relacionats amb la nova cultura global.

L'aprenentatge en la societat del coneixement compartit

El fet de tenir a l'abast de la mà el compendi més gran d'informació i coneixement que mai ha existit és un motiu més que suficient per replantejar algunes metodologies d'aprenentatge.

Aprendre una llengua distinta de la pròpia té més sentit que mai, i a més compta amb una motivació addicional: a la xarxa hi ha molta gent amb qui practicar l'idioma tot parlant de temes reals i actuals (i no solament dels tòpics propis dels manuals).

Podem estudiar, com sempre, els grans climes de la terra, però també tenim accés en temps real als mapes meteorològics de tot el món.

Trobar imatges de les obres dels grans mestres de la pintura, saber per què es produeix un eclipsi, consultar l'evolució de la població d'una ciutat... són algunes de les moltíssimes tasques que les TIC ens posen fàcilment a l'abast. Moltes pàgines web de caràcter educatiu permeten, a més, preguntar a experts de tot el món sobre un ampli espectre de temes.

En aquest context de coneixement compartit, les formes d'aprendre i d'ensenyar no poden ser les mateixes que abans. Existeix un saber col·lectiu, en continu creixement i evolució, de tal magnitud que ningú no el pot abraçar en la seva totalitat. L'aprenentatge és cada vegada menys sinònim d'acumulació de dades i, en canvi, té molt a veure amb l'habilitat per trobar i seleccionar informació, processar-la (és a dir, posar-la en relació amb allò que s'ha après prèviament) i transformar-la en coneixement.

L'escola té la responsabilitat d'acostar els seus plantejaments metodològics a aques-

ta nova cultura, i ho ha de fer sense dilació. Cal que els equips docents prenguin la iniciativa i, després del necessari període de debat i de reflexió, defineixin com integraran les TIC en el procés d'aprenentatge. No fer res en aquest sentit és facilitar que només el comerç i l'oci s'apoderin de la xarxa.

Treball col·laboratiu a la xarxa

Internet és una finestra al món. A través d'ella es pot veure i escoltar allò que passa fora, però també pot servir per contar als altres allò que succeeix, allò que es fa, allò que s'aprèn dintre de cada escola, dintre de cada aula. En aquest sentit, es perceben distintes postures i actituds entre el professorat.

N'hi ha que no volen saber res de la finestra i s'entesten a concentrar l'atenció dels seus alumnes en la pissarra (la qual pot ser tant la tradicional com la pantalla de l'ordinador, domesticada per a aquest fi).

Alguns/es professors/es hi treuen el cap de tant en tant i permeten que ho facin també els noies i les noies. Els alumnes recullen de l'exterior quelcom que els pugui servir per als seus treballs; uns treballs que queden emmagatzemats en un disc dur que, probablement, serà esborrat quan s'acabi el curs. No es comuniquen amb ningú perquè, si perden temps amb aquestes coses, no podran fer tot el temari...

N'hi ha que fan servir la finestra per veure solament una part de la realitat. Estableixen contacte amb l'exterior (això agrada als pares), però seleccionen els seus interlocutors entre els de la seva mateixa condició social i econòmica o de posició més bona, si és possible.

Afortunadament, com més va més són les escoles que adquireixen nous hàbits de treball. Fomenten una visió global dels problemes i de les solucions. Comparteixen allò que han après i així creen les anomenades comunitats globals d'aprenentatge. D'aquesta manera aprofiten el potencial educatiu de les TIC.

El treball col·laboratiu que hi ha a la base de la metodologia d'una

46 Penja i despenja: recursos a Internet

comunitat global d'aprenentatge és una variant del treball en equip en la qual els seus membres no es troben físicament en una mateixa aula, sinó que –gràcies als nous mitjans de comunicació– poden estar en llocs molt allunyats els uns dels altres. Això contribueix, sens dubte, a enriquir els resultats que se n'obtinguin.

Globalització, diversitat i heterogeneïtat

Podem posar-nos d'acord que l'ingrés en una comunitat global d'aprenentatge implica acceptar l'heterogeneïtat de les nostres classes com a part de la diversitat explícita en tota comunitat.

Llegim el que diu respecte a aquest punt Francesco Tonucci: «Si parlem d'heterogeneïtat, és per insistir en la diversitat, la qual no pot definir-se unilateralment –i es destaca la diferència com a pròpia d'una sola condició (sexe, capacitat, ritme d'aprenentatge, lloc de procedència...)–, sinó com a fruit de combinacions peculiars i complexes de les condicions internes i externes que conflueixen en cada persona.

»En aquest sentit, per a nosaltres, diversitat és sinònim d'heterogeneïtat, i si utilitzem aquest últim terme no ho fem per crear un eufemisme, sinó per reforçar el sentit de normalitat que inclou la diferència com a patrimoni de tots i de cada un, i perquè la confiança en la riquesa d'aquest patrimoni faci que deixi d'inquietar-nos la diferència.»

Per formar part d'una comunitat global d'aprenentatge cal mantenir una actitud docent oberta i preparada per assumir la diversitat com a estratègia d'ensenyament i aprenentatge.

Integració en una comunitat global d'aprenentatge

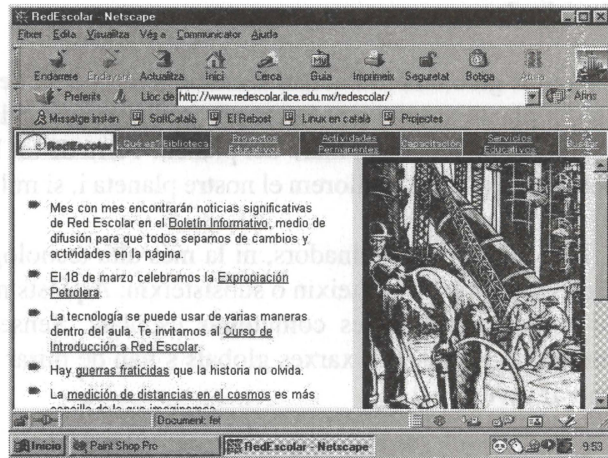
Les comunitats globals d'aprenentatge basen el seu treball en projectes telemàtics col·laboratius, en els quals són fonamentals les aportacions de tots els grups participants.

Existeixen *xarxes educatives globals* que conformen comunitats d'aprenentatge. En aquestes xarxes, institucions educatives de distintes parts del món es troben en diversos fòrums d'intercanvi i participen en projectes proposats pels seus integrants.

A manera d'activitat de consulta, us suggerim d'ingressar als següents llocs web de xarxes educatives globals, per explorar els criteris de treball proposats en cada una

d'elles, els espais de trobada i projectes desenvolupats:

- Xarxa I*EARN-Pangea de Catalunya [www.pangea.org/iearn].
- I*EARN: International Education and Resource Network (Xarxa Internacional de Recursos Educatius) [www.iearn.org/spanish/proyectos.html].
- Xarxa TELAR (Todos en la Red - Fundación Evolución) [www.telar.org].
- Xarxa WorLD (World Links: Enlaces Mundiales para el Desarrollo) [www.worldbank.org/worldlink].
- Red Escolar de México [redescolar.ilce.edu.mx/redescolar].

La integració en una comunitat global d'aprenentatge exigeix al professorat una reflexió prèvia sobre la manera d'entendre l'educació en el moment actual. A continuació s'enumeren algunes recomanacions que poden ser útils als equips docents per orientar el debat que hauria de precedir la decisió d'incorporar-se a una xarxa educativa.

- Treballar sobre la importància del coneixement i la informació en la societat actual.
- Brindar nous models d'experiències de socialització, col·laboració, solidaritat, respecte i tolerància en l'àmbit local i global, mitjançant estratègies d'aprenentatge cooperatiu.
- Potenciar el desenvolupament dels valors de cada persona i la identitat cultural local, en un ambient d'aprenentatge ric en possibilitats d'interacció amb la diversitat i l'heterogeneïtat.
- Evitar l'aïllament, articulant-se en xarxa amb altres institucions i treballant en equip.
- Incorporar al procés d'ensenyament-aprenentatge el concepte de desenvolupament de les intel·ligències múltiples com a model de formació integral de la personalitat: les relacions interpersonals, l'esfera afectiva, l'emocional, són tan importants com el desenvolupament cognitiu. És necessari ensenyar i avaluar totes aquestes dimensions.
- Treballar molt sobre l'autoestima i la capacitat d'aprendre a aprendre de totes les persones: la seguretat en un mateix permet obrir-se als altres i enfrontar-se amb confiança amb un món que canvia a alta velocitat.
- Consolidar la nostra confiança com a docents, en la capacitat d'aprendre de tots els estudiants, promovent la curiositat, l'interès i la renovació de coneixements.

Conclusions

Pensar globalment i actuar localment permet el desenvolupament de tot allò que hom vulgui plantejar com a projecte per millorar les condicions de vida de la nostra espècie i del medi ambient en el marc del planeta Terra de tot l'Univers; sabent que si millorem el lloc que trepitgem, millorem el nostre planeta i, si millorem nosaltres, millorem l'univers.

Però no són els ordinadors, ni la més alta tecnologia en comunicacions el que fa que les xarxes globals existeixin o subsisteixin. Aquests mitjans estan supeditats a la voluntat de comunicació de les comunitats escolars. Sense aquesta voluntat no existeix cap comunitat global. Les xarxes globals s'han de mirar des de les escoles cap als servidors i no al revés.

Per tant, les xarxes globals seran, d'acord amb nosaltres, els que en participem, positives o negatives, com el contingut d'una carta pot servir per unir o per dividir. De tots nosaltres depèn que sigui per a bé l'ús d'aquesta poderosa eina.

No oblidem mai la condició de mitjà que tenen les telecomunicacions, de poderós mitjà supeditat als nostres pensaments i sentiments, les quals vehiculitzaran accions comunitàries i d'aprenentatge significatiu a emprendre amb els nostres alumnes, creant d'aquesta manera un camp fèrtil per al desenvolupament humà integral a la recerca del bé comú global.

Algunes xarxes de telecomunicacions educatives internacionals

Elena Noguera Pigem

Volem oferir una breu descripció d'algunes de les xarxes de telecomunicacions educatives internacionals que existeixen des de fa uns anys, les quals pretenen facilitar la comunicació telemàtica entre centres educatius de diversos països i realitats, creant una comunitat i fent projectes cooperatius d'interès comú per millorar l'entorn.

I*EARN, International Education and Resource Network

És una xarxa telemàtica internacional de recursos i educació de nivell obligatori, universitari i d'organitzacions de joves. Fou una iniciativa d'educadors de diferents països sensibilitzats per la importància de la comunicació com a vehicle potent per a la joventut per canviar el món. La varietat de països que integren la xarxa és garantia de multiplicitat de cultures que enriqueixen el contingut de les comunicacions, projectes i activitats.

I*EARN compta amb diferents estaments i eines que permeten posar en pràctica els objectius proposats mitjançant projectes cooperatius. Sovint s'organitzen trobades presencials, locals i internacionals per tal que els participants es coneguin i per afavorir l'intercanvi i motivar la participació dels alumnes implicats.

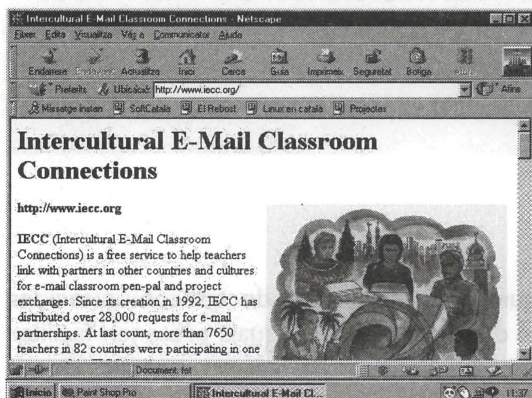
En l'àmbit internacional, I*EARN forma part de l'espai comunicatiu d'APC, Associació per a les Comunicacions Progressives i, en l'àmbit català, I*EARN-Pangea participa en les xarxes Lacenet (Bages), Patinet (Vallès) i Xarsec (Secretariat d'Escoles Cristianes), conjuntament amb diverses fundacions i institucions.

Per a més informació:

<http://www.pangea.org/iearn>

iearn@pangea.org

IECC, Intercultural e-mail classroom connections

És una xarxa que va començar el 1992 i pretén ajudar els mestres a connectar les seves classes amb d'altres de diversos països i cultures mitjançant contacte classe-classe per correu electrònic. Fins ara hi ha contactes amb uns 82 països.

Compta amb diverses llistes de distribució: IECC (educació obligatòria), IECC-HE (educació superior), IECC-INTERGEN (intercanvis intergeneracionals), IECC-PROJECTS (acti-

vitats i projectes concrets), IECC-SURVEYS (per qüestionaris i enquestes), i IECC-DISCUSSION (aplicació i implicacions de les xarxes i activitats).

Per a més informació:

<http://www.iecc.org>
thorshm@stolaf.edu

ESP, European School Project

És una xarxa que dóna suport a centres no universitaris en l'ús de la telemàtica per fer experiències educatives de treball cooperatiu. Hi participen escoles i institucions de formació de professorat que busquen la millora i la innovació d'activitats educatives i la seva organització, oferint assessorament educatiu, organitzatiu i tècnic i dóna oportunitats per fer: comunicacions electròniques entre individus, escoles i xarxes educatives; disseny, realització i avaluació de teleprojectes; la creació i l'ús de recursos i informació; millorar l'ensenyança i l'aprenentatge en general, etc...

Un exemple de les activitats que es duen a terme són els «Teletrips», projectes i treballs cooperatius d'aprenentatge a distància, de qualsevol tema, en els quals la telemàtica i la llengua estrangera són eines de comunicació. El producte del projecte pot servir com a recurs informatiu i els resultats són discutits i intercanviables per mitjà del correu electrònic. Hi ha projectes disciplinaris pensats per desenvolupar una part específica del currículum escolar i n'hi ha que són projectes puntuals relacionats amb esdeveniments del moment.

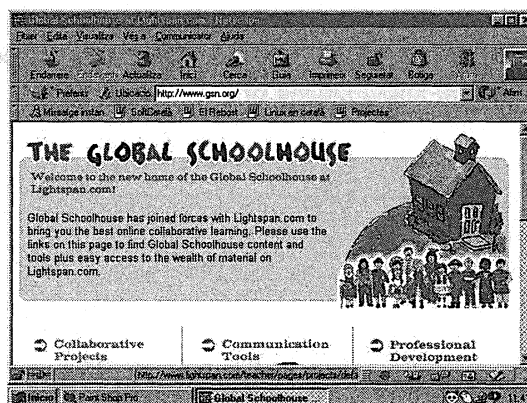
Per a més informació:
<http://www.esp.educ.uva.nl>
risc@esp.educ.uva.nl

GS, Global Schoolhouse de la GSN, Global Schoolnet Foundation

La idea de la Global Schoolhouse és facilitar un currículum viscut que faci del món un laboratori i que promogui l'aprenentatge permanent per establir una comunitat electrònica global que beneficiï tots els sectors: educatiu, de salut, de govern local, empresaris i del camp familiar. Es basen en el fet que aquesta infraestructura ajudarà a transformar la manera com la gent treballa, viu i aprèn.

Consta de diverses llistes de distribució hilities, llista de projectes moderats en l'entorn web: K-12 oportunitats mailing list (llista de distribució de possibilitats educatives); k-12 oportunitats archive (llista de distribució per projectes realitzats).

Per a més informació:
<http://www.gsn.org>
relations@gsn.org

Kidlink

És una organització orientada a aconseguir que joves fins als quinze anys participin en un diàleg global. Es basa en la idea que si hom posa en contacte joves de tot el món perquè parlin els uns amb els altres, això els permetrà compartir l'experiència comuna de la infància en diferents circumstàncies, escoltant opinions i desenvolupant familiaritats amb diferents idees. Així podem esperar que se sobrepassin barreres comunicatives i es resolguin alguns problemes d'una manera cooperativa. S'espera també que aquests joves tinguin una perspectiva sobre els temes molt més global i a llarg termini, i no es limitin a actuar a escala local i per interessos a curt termini.

El seu mitjà de comunicació usual és el correu electrònic a partir de 60 llistes públiques de correu; a partir del xat i altres tipus de diàleg basats en altres eines com la web, el correu tradicional, el fax, les videoconferències i les conferències en àudio

52 Penja i despenja: recursos a Internet

per ràdio, i una seu virtual per a una exposició d'art on-line. Es fan activitats i comunicacions en diferents idiomes.

S'inicia la participació en la xarxa a partir de les respostes donades a quatre preguntes bàsiques: Qui sóc? Què vull ser quan sigui gran? Com vull que millori el món quan sigui gran? Què puc fer per contribuir que això passi? i el debat posterior.

Consta de diferents llistes de distribució pública: de joves (per a les quatre preguntes i respostes); kidcafe (joves); kidproj (per a projectes); kidforum (per discutir d'un tema durant dos mesos); khouse (per a joves brasilers amb problemes socials); llistes de coordinació: kidcoord, kidleader (coordinació), kidplan (funcionament de la xarxa); llistes privades, etc...

Per a més informació

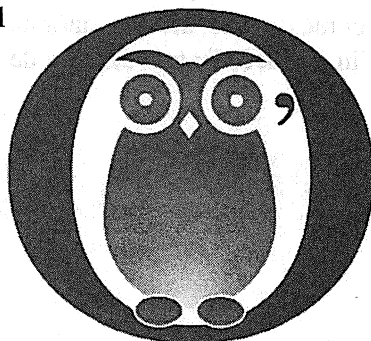
<http://www.kidlink.org/catala/general/index.html>

kidlink-info@kidlink.org

Què és edu365.com?

Edu365.com és el nou servei d'Internet que el Departament d'Ensenyament, a través de la Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya, posa a disposició de tot l'alumnat de Catalunya i les seves famílies.

La informàtica, les comunicacions i els multimèdia ocupen cada cop més i més espais de la vida quotidiana i creix la seva influència en l'àmbit de la formació. Aquestes tecnologies creen noves necessitats, però també ofereixen noves possibilitats per millorar la qualitat de l'educació. Edu365.com neix amb la voluntat d'aprofitar aquestes oportunitats, oferint als estudiants un conjunt de serveis interactius i personalitzats, accessibles tant des de casa com des de l'escola, que, alhora, contribueixen a potenciar la implicació dels pares i mares en el procés d'aprenentatge i en els estudis dels seus fills i filles.

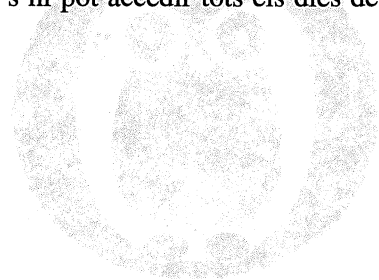
La posada en marxa d'aquest servei ha de permetre aprofitar les oportunitats que ofereixen les noves tecnologies de la informació i la comunicació per apropar pares, alumnes i professorat i, així, facilitar i potenciar la interacció entre mestres i famílies i millorar la fluïdesa de la comunicació entre tots els actors que tenen un paper decisiu en l'educació. Alhora, edu365.com ofereix una orientació acadèmica i professional individualitzada a cada alumne i proporciona ajuts per superar els dubtes i les dificultats d'estudi o d'aprenentatge mitjançant les miniunitats didàctiques (MUD) classificades per àrees i nivells educatius; activitats per als més petits com, per exemple, jocs d'habilitat per aprendre a moure i controlar el ratolí de l'ordinador. També ofereix una bústia d'atenció personalitzada, etc.

Ofereix diverses eines de comunicació, des del correu web que li permet establir contacte amb nois i noies d'altres escoles, als fòrums i xats, on els alumnes i les famílies poden participar per donar la seva opinió sobre temes d'interés general. Així, les escoles poden intercanviar experiències i participar en projectes de col·laboració amb altres escoles d'arreu del món. Els alumnes també disposen de l'escriptori digital, format per un conjunt d'eines de treball pròpies de les activitats d'estudi i d'aprenentatge i que permeten crear a la llar el mateix entorn que l'alumnat té a l'escola.

54 Penja i despenja: recursos a Internet

Les noves tecnologies proporcionen noves oportunitats que cal explorar i aprofitar, però el seu ús també comporta riscos que cal conèixer i prevenir. És per això que una de les finalitats d'edu365.com és promoure oportunitats d'ús segur de la xarxa i, alhora, contribuir a comunicar els valors i responsabilitats inherents a l'ús d'Internet.

Edu365.com és una oferta equitativa i universal per a tot l'alumnat sense cap limitació per raó de sexe, nivell econòmic, lloc de residència, discapacitats o entorn cultural. A més, s'hi pot accedir tots els dies de l'any a qualsevol hora del dia.

Educàlia

Presen Biniés Lanceta

Educàlia facilita les destreses que demana la navegació i l'ús de les tècniques de comunicació en xarxa. Educàlia és un espai de formació i entreteniment per a infants, pares i mestres, amb una concepció àmplia de l'educació.

Educàlia és una xarxa composta de mòduls d'accés restringit als membres de la comunitat educativa i de mòduls lliures. Els mòduls lliures es divideixen en quatre grans apartats: **jocs**, **activitats**, **revista** i **serveis**. Dins de jocs podem trobar jocs lliures i jocs als quals t'has d'apuntar com la gimcanet d'Educàlia. Activitats és un dels apartats on podem trobar més recursos educatius i propostes de treball i participació. En aquests moments podem trobar: els **Jocs Olímpics**, **l'aula de salut**, **la màgia de les paraules**, **l'aigua** i **el carnaval**. A la major part d'aquestes seccions, a més d'informació sobre el tema, hi podem trobar concursos amb l'objectiu de fomentar la participació i fòrums on es poden donar opinions o fer preguntes a diferents personatges del món de la música, de l'art, de la literatura, de l'esport...

Dins dels apartats revista i serveis, podem accedir, a través de links, a un ampli ventall d'informacions: mitjans de comunicació, biblioteques, museus, ludoteques, entitats de voluntariat, cinema, teatre, esports, turisme, viatges, etc.

L'espai està, en aquests moments, en plena renovació, tant de continguts com de disseny, i per això hi ha apartats que presenten problemes. De totes maneres i a pesar dels inconvenients, cal remarcar un nou apartat **Poesia visual**.

Per accedir al mòdul restringit (Intranet) cal introduir el nom d'usuari i la clau d'accés individual que es pot obtenir a través de les escoles, les Ampas i altres entitats col·laboradores, les quals l'han de validar. A més, obtenir la clau d'accés implica l'acceptació d'un codi ètic regulador de les relacions entre la comunitat.

56 Penja i despenja: recursos a Internet

Una vegada dins de la Intranet es pot accedir a la bústia personal i a les seccions Eines, L'escola i sobre Educàlia on es pot obtenir informació sobre el seu funcionament.

Dins l'apartat eines, podem accedir, a través de links, a l'hiperenciclopèdia i al diccionari de la llengua catalana, buscar persones d'Educàlia, saber quants i quins tipus d'usuaris hi ha connectats en aquell moment i establir converses privades, amb el grup a què es pertany o amb tot Educàlia. Els diferents grups de la Intranet són: nens i nenes de tres a set anys, nens i nenes de vuit a dotze anys, pares i mares, mestres, escoles, Ampas, oficina del projecte, amics i col·laboradors d'Educàlia. Els xats, sobretot per als petits, són molt intuïtius i fàcil d'utilitzar.

L'apartat escola dóna accés a l'escola, AMPA o grup al qual es pertany. Dins d'aquest espai trobem la web de centre on tenen cabuda les webs dels diferents grups del centre, l'agenda, el cercador de persones i diferents eines de comunicació del grup. Finalment, tenim l'opció de crear la web personal que es fa d'una manera guiada, molt senzilla i es pot penjar immediatament.

En resum, Educàlia es un espai que ofereix moltes possibilitats per al lleure i la formació i es com la majoria dels espais un lloc que pot anar creixent en la mesura que les diferents persones per les quals ha estat pensat s'hi involucrin i hi participin.

S'ofereix una classificació on s'identifiquen projectes i activitats telemàtiques educatives, organitzant-ho segons els recursos informàtics utilitzats i diferenciant entre projectes d'interacció personal i projectes de col·laboració col·lectius.

Activitats Telemàtiques Educatives

M. Neus Lorenzo i Galés

IES. La Guineueta, Barcelona

Presentem una classificació on s'identifiquen els projectes i les activitats que s'han observat, inventariat i experimentat durant la nostra recerca per a la classificació d'activitats en forma de taxonomia,¹ tot seguint la metodologia inscrita dins de les tendències dels models universitaris d'«Action/Research», els mètodes d'investigació i recerca basats en l'observació i l'acció. Una «Taxonomia d'Activitats Telemàtiques Educatives», susceptible de ser acceptada i ampliada, ha de recollir els projectes que es duen a terme actualment a la xarxa Internet i ha d'adaptar-se de manera flexible a les ràpides variacions i canvis que tenen lloc cada vegada que s'experimenten materials nous i s'apliquen noves estratègies didàctiques.

Una tipologia exhaustiva serà útil per comparar models diversos, per seqüenciar projectes a l'aula i per elaborar programacions senzilles que ajudin a planificar amb detall les etapes bàsiques d'un projecte telemàtic. La classificació taxonòmica d'activitats pot clarificar les tasques de les escoles catalanes que tenen una participació creixent en projectes internacionals que utilitzen la correspondència via e-mail, la difusió d'informació

1. Aquesta taxonomia és fruit de les tasques de recerca i experimentació dutes a terme durant el curs 1998-99, en una llicència retribuïda concedida a l'autora pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (Resolució del 27 de març de 1998, DOGC 26622 de 20-4-1998).

58 Penja i despenja: recursos a Internet

en planes web a Internet, o la publicació documental de llibres virtuals en CD-Rom. L'existència de programes internacionals subvencionats per la Unió Europea ha posat en contacte escoles de tot Europa que comparteixen interessos i treballs de recerca i d'investigació gràcies a la telemàtica educativa (Erasmus, Lingua, Argos, Comenius, Orator), i està donant com a resultat una ingent quantitat de projectes plurilingües, multiculturalis i interdisciplinaris que no sempre són difosos i coneguts per manca d'un enfocament global i per una escassa programació de continuïtat.

La classificació d'activitats telemàtiques que hem confegit és fruit de l'observació real dels projectes que avui dia es fan públics a les diferents planes escolars de la xarxa Internet, i de l'experimentació a l'aula i segueix la línia de treball ja iniciada fa uns anys, que ha estat publicada anteriorment en revistes especialitzades,² i que organitza les activitats segons els recursos informàtics utilitzats: e-mail (correu electrònic), web (document hipertextual) i altres eines multimèdia (enregistradors, reproductors i codificadors complementaris d'àudio, vídeo o text en temps real):

E-mail	Activitats d'intercanvi de cartes, projectes d'escriptura alterna i col·lectiva, diàlegs i debats en comunicació asincrònica, lectura i producció negociada...
Web	Activitats de recerca documental a Internet, integració de documents textuais, gràfics i sonors, autonomia d'aprenentatges lectoescriptors de webs, de selecció significativa...
Eines multimèdia	Activitats de codificació i d'interpretació icònica, d'accés col·lectiu a entorns de debat, d'exploració audiovisual de missatges interactius...

Per altra banda, hem contrastat documentalment la nostra proposta i coincidim en part amb altres autors sensibles al tema, com els col·laboradors de la OSITOP (The Premier European User Group³), Judith Harris⁴ o Jordi Adell,⁵ entre d'altres,⁶ quan distingeixen

2. Neus Lorenzo Galés i Elena Noguera i Pigem, 1996, «Internet: propostes educatives per a l'aplicació d'eines telemàtiques a l'aula de llengua anglesa», Jornades APAC, març 1996. Actes editades a la Rev. APAC of News, n. 29, feb. 1997, *Butlletí de l'Associació de Professors d'Anglès de Catalunya*, pàg. 27-29.

3. OSITOP és el «European User Group for Open Systems». Disposa d'un interessant glossari taxonòmic d'activitats informàtiques a la plana <http://www.ewos.be/ositop/definit.htm>

4. Judith B. Harris és doctora i professora universitària a Texas, Estats Units, interessada en «Internet-based telecomputing for educators», i manté una plana de contacte a: http://www.edb.utexas.edu/www_directory/bylastname/harris.html

5. Jordi Adell és professor a la Universitat Jaume I de Castelló, i ha estat pioner en qüestions de telemàtica educativa. Un dels seus articles més representatius és a <http://www.uib.es/depart/gte/adell.html>

6. Altres propostes d'ordenació del panorama educatiu de la telemàtica poden consultar-se en el recull de les

entre projectes d'interacció personal (alumne/professor, alumne/alumne) i projectes de col·laboració col·lectiva (alumne/grup classe, grup/grup, escola/escola):

Interacció interpersonal	Activitats d'intercanvi entre alumnes i d'accés individual a la informació...
Interacció col·lectiva	Activitats de producció en grup i d'aprenentatge cooperatiu...

Unificant ambdós trets diferenciadors, els recursos informàtics i la interacció comunicativa, hem elaborat una graella que permet ordenar projectes, comparar models i determinar el paper de l'alumne en les diferents activitats, segons la interacció educativa a l'aula i l'organització dels recursos informàtics utilitzats, que seran significatius en tasques realitzades a l'aula (treball individual, per parelles, en petits grups, entre grups i entre escoles múltiples).

Es tracta, però, d'un recull sincrònic i selectiu per qüestions pràctiques, i que genera encasellaments tanmateix una mica extrems: l'assignació d'un projecte a un determinat bloc d'interacció no ha d'entendre's mai com una única forma de treballar l'activitat a l'aula (en grups o individualment), ni com una classificació tancada o una manera exclusiva d'entendre la tasca. Ben al contrari, es tracta d'un suggeriment per optimitzar els recursos i per integrar les eines específiques de la disciplina (e-mail, web, eines multimèdia) en models educatius tipificats que actualment tenen consistència a la xarxa Internet (Keypals, simulacions, edició de revistes virtuals, etc.). Per això, tots els projectes recollits a la taxonomia s'han d'entendre com a tasques obertes a canvis, evolucions i criteris d'adaptació flexible segons les necessitats educatives d'un entorn concret. La praxi docent tindrà, sempre, l'última paraula.

Entenem que aquesta ordenació d'activitats i tasques, la classificació en ella mateixa, no ha de condicionar el desenvolupament d'un possible projecte telemàtic a l'escola, ni forçar activitats de contingut pel fet d'aparèixer en un grup d'ordenació o altre. Seran les activitats reals a l'aula, les actuacions en el tercer nivell de concreció educativa, les que ens donaran les claus per modificar i donar flexibilitat a la programació inicial: els dubtes i encerts dels alumnes, el treball de recerca i de comunicació de resultats, l'esforç diari per col·laborar amb altres grups de cultures i llengües llunyanes ens assenyalaran les necessitats de replantejar les estratègies docents per adaptar-les a la incorporació de les noves tecnologies al dia a dia de l'aula.

participacions als congressos d'EDUTEc, entre els quals destaquem els recollits al congrés de 1995, a <http://www.uib.es/depart/gte/materials3a.html>

60 Penja i despenja: recursos a Internet

		INTERACCIÓ EDUCATIVA		
		Interpersonal (alumne-alumne)	Intragrupal (alumne-grup)	Intergrupal (grup-grup)
Recursos telemàtics	E-mail	<ul style="list-style-type: none"> • Self-access & Guided Writing • Keypals • Question & Answer • Electronic Introductions • Electronic Peer Teaching 	<ul style="list-style-type: none"> • Guessing games • Impersonations • Information Exchanges • Role Play 	<ul style="list-style-type: none"> • Simulations • Global Classrooms • Information Searches • Unit-plan Exchange • Sequential Creations
	Web	<ul style="list-style-type: none"> • Teacher's Home Sites • Personal Sites • Site Management • Web exploration 	<ul style="list-style-type: none"> • Newspapers • Literary Magazines • Electronic Journals • Collaborative Magazines 	<ul style="list-style-type: none"> • Virtual Classroom • Virtual Campus • Virtual Visit • Open Learning Projects
	Tools	<ul style="list-style-type: none"> • Audio-visual mail • Tele-Fieldtrips • Experts' reference/enquiry • Pooled Data Analysis • Video/Audio Request 	<ul style="list-style-type: none"> • Data Base Creation • Chat & Audio-Chat • Information /file exchange • Internet Hunting • Channel Filtering/Select 	<ul style="list-style-type: none"> • Video-conference • CD-Rom Creation • Virtual Gathering • Parallel Problem Solving • Social Action Projects • Challenges & Contests • Collabor. Apprenticeship

Neus Lorenzo, 2000.

Nota: Hem mantingut la nomenclatura anglesa per facilitar la identificació de les activitats i projectes esmentats a la taxonomia, atès que la gran majoria de les experiències educatives a Internet tenen l'anglès com a llengua vehicular, i algunes només es donen ara per ara en entorns exclusivament angloparlants (per exemple, la «Channel Filtering Selection» és el projecte d'adaptació curricular individualitzada que actualment apliquen certes escoles i universitats americanes, quan a principis de curs deixen a certs grups i/o alumnes seleccionar algunes llistes de distribució o algunes webs informatives que compleixen requisits concrets, per mitjà de les quals l'alumne accedirà/intercanviarà/produirà missatges, tasques i procediments circumscrits a una informació específica i sistemàtica dins del «*topic-based approach*»...).

Paraules clau: Noves Tecnologies, Telemàtica Educativa, Activitats Informàtiques, Projectes Escolars, Projectes multimèdia, didàctica de la llengua estrangera, Comunicació Virtual, TICs / ICT / I&C Technology.

Es descriu una experiència basada en un cas d'absentisme escolar per llarga malaltia. L'oportunitat d'una proposta telemàtica i la implicació de l'escola de la nena, de la mestra de l'hospital i de la família fa que l'alumna mantingui el contacte freqüent amb els seus mestres i els seus companys.

Una experiència compartida d'aplicació de tecnologies de la comunicació en l'atenció d'una necessitat educativa molt especial

*Escola Sant Joan de Déu de l'Hospital General de Manresa
CEIP Torres Amat de Sallent*

1. Justificació

Després d'un temps prudencial, i amb molt de respecte, us volem explicar una experiència que vam viure dues escoles de la comarca del Bages unides per un mateix objectiu: obrir un camí d'esperança per a una alumna malalta.

2. Des de l'Hospital

Potser caldria que us féssim saber que en alguns dels hospitals que tenen llits pediàtrics hi ha escoles –amb mestres– per tal d'atendre les necessitats educatives dels infants malalts.

A Catalunya, hi ha actualment onze escoles d'àmbit hospitalari i disset docents que exerceixen aquesta especialitat. A Espanya, hi ha 87 escoles i centenars arreu d'Europa.¹

L'objectiu principal de les escoles d'àmbit hospitalari és minimitzar l'impacte de la

62 Penja i despenja: recursos a Internet

malaltia en el currículum d'un infant per mitjà d'un marc apropiat per poder atendre'l en tota la seva globalitat.

Durant el curs 1997-98, a través d'un conveni entre la Fundació «La Caixa» (Àrea de Projectes Educatius i Socials) i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, es va endegar un projecte –*Aplicació de les Tecnologies de la comunicació a l'atenció educativa dels infants amb llarga malaltia*– amb l'objectiu d'afavorir el desenvolupament integral dels nens i nenes a través de la seva atenció tant als centres sanitaris com a casa seva.

Un primer pas va ser la creació d'eines i recursos de les tecnologies de l'educació i dotar-ne les diferents escoles d'àmbit hospitalari per tal de garantir la qualitat de la seva intervenció en el projecte.

Això va fer que cada hospital fes una valoració dels/de les alumnes que podien participar en aquesta experiència. Nosaltres parlarem de la nostra i concretament dels passos que vam seguir per dur-la a terme fins allà on vam poder...

2.1. Presentem el cas

Parlem d'una nena de vuit anys, de 3r de primària...

Venia a l'hospital per al control i tractament d'una malaltia crònica. El seu seguiment mèdic s'havia fet a Barcelona, però, tot i continuant les pautes establertes, es va considerar positiu fer els ingressos de manera programada al nostre hospital, i així es facilitava una millora dels desplaçaments i es garantia una mínima normalitat del nucli familiar.

Sempre estava a la planta de pediatria, en una habitació que mica a mica es va anar «fent seva» (tot fent broma li dèiem que la «tenia reservada»). Aquestes estades eren cada vegada més freqüents i força llargues. Això va fer que des d'un primer moment establíssim contacte amb la seva escola d'origen per coordinar les nostres actuacions pedagògiques.

1. Del 18 al 20 de maig de 2000 es va celebrar a Barcelona el IV Congrés europeu de mestres i pedagogs als hospitals, organitzat per ACPEAH (Associació catalana de professionals de l'educació a l'àmbit hospitalari), amb la col·laboració de HOPE (Hospital organisation pedagogues in Europe), els Departaments d'Ensenyament i de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya i la Fundació la Caixa sota el lema: «Treballem pels drets de l'infant malalt», amb una assistència de més de 250 professionals.

Era una nena inquieta, alegre, desperta, amb un caràcter fort, en ocasions dominant, però amb una maduresa sorprenent en situacions difícils per a un infant de la seva edat (això ho hem observat també en d'altres infants afectats de malaltia crònica ja de ben menuts).

Entre ella i nosaltres es va establir un vincle molt especial: era una relació molt familiar, propera, íntima, però a la vegada discreta, prudent i honesta. Tot això en una situació en què el sentit professional com a educadores s'ha d'equilibrar amb un batibull de sentiments, els quals afluïren davant la malaltia, el dolor i el patiment d'una alumna.

Li agradava molt l'escola, tant la seva com la de l'hospital. El seu nivell d'aprenentatge era bo, tot i que feia absències escolars importants. S'ha de tenir present que, entre els ingressos i la normalitat, també passava períodes de convalescència al seu domicili familiar. Tot això ens feia preveure una incertesa davant la continuïtat d'assistència a la seva escola i el possible augment de l'absentisme escolar.

Totes aquestes característiques personals, mèdiques i escolars ens van fer pensar en l'oportunitat que se li ofería des del projecte per a infants amb llarga malaltia que hem comentat abans.

Aquesta decisió va ser consensuada amb la família i es va plantejar a l'EAP de la nostra zona, també es va exposar a la nostra inspecció educativa, la qual en va donar coneixement a la inspecció de la zona de l'escola d'origen. La proposta a la seva escola, la vam fer al claustre de professors, acompanyats d'una representació de l'EAP, a fi d'establir uns criteris d'actuació comuns.

Així doncs, es van establir uns acords en cas d'ingrés i en cas de romandre a la llar; es va designar la persona de suport domiciliari (el propi germà), amb l'assessorament de professorat de l'IES de la localitat i es va demanar una adreça de correu per a l'alumna al Programa d'Informàtica Educativa.

Les activitats en el període de l'ingrés es van orientar bàsicament a la *comunicació amb els/les companys/es de classe*, i així es proposà de realitzar una videoconferència i enviar-nos missatges a través del correu electrònic, tot reforçant el nexa educatiu mitjançant la tramesa dels deures.

3. Des de l'escola d'origen

Nosaltres som una escola pública catalana d'educació infantil i primària. Entre d'altres objectius, pretenem donar una resposta adequada a les necessitats educatives de cada

64 Penja i despenja: recursos a Internet

un dels alumnes, per tal que tots puguin assolir els objectius generals del currículum. Dins d'aquesta dinàmica, hi inserim aquesta experiència que vam viure durant el curs 1997-98.

A principi de curs ens vam proposar minimitzar l'impacte de la malaltia en el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'alumna, l'escolarització de la qual, sovint, hauríem de compartir amb l'escola de l'hospital i amb els freqüents períodes de convalescència en el domicili familiar.

A l'aula ordinària, es procurava donar una atenció individualitzada a l'alumna, quan calia, per tal que pogués seguir el ritme dels companys.

El fet que ambdues escoles participéssim en el projecte LaceNet-Bages,² ens va animar a començar a utilitzar la telemàtica per mantenir el contacte entre nosaltres. Això va permetre que l'alumna mantingués una contacte freqüent amb les mestres i els companys, amb independència de l'escola on es trobés.

Per als seus companys, el fet de poder-se comunicar amb ella, encara que estigués absent, els permetia mantenir una relació continuada, de tal manera que, quan tornava a l'escola, era una més. La qual cosa de ben segur ella els ho agraiïa, ja que de cap manera no demanava un tracte especial.

L'alumna anava assolint els objectius curriculars i mantenia una relació força normal amb els companys, fins i tot, a l'hora d'esbarjo; quan feia fred per sortir al pati, disposava d'un espai del centre on sempre estava envoltada de companys amb qui reia i feia gresca.

Arribà un moment en què se'ns comunicà un possible increment de l'absentisme escolar i l'oportunitat que se li podia oferir des del projecte per a infants amb llarga malaltia.

Un cop presentat el projecte al claustre, començarem a establir criteris d'actuació comuns entre les escoles, comptant amb el suport familiar. Ens fixàrem com a objectiu, pel que fa al centre, durant el període d'escolarització normalitzada, acostumar l'alumna a l'ús de les eines informàtiques, per tal de poder-les utilitzar a curt termini, de manera més o menys autònoma. També es van cercar conjuntament els recursos materials i/o humans per poder dur a terme el projecte.

2. LaceNet-Bages és un projecte telemàtic d'intercanvi d'informació sobre els municipis del Bages a partir de les aportacions de grups d'alumnes dels centres d'ensenyament primari de la comarca.

4. Fem una videoconferència

Aquesta va ser una activitat comuna entre ambdues escoles, malgrat que la nostra experiència en aquest sentit era migrada. Vam haver de demanar en préstec, al Centre de Recursos Pedagògics del Bages i a l'Ajuntament de Sallent, les càmeres per realitzar-la, així com assessorament a professors de l'equip LaceNet.³

També s'havia de decidir quins objectius volíem aconseguir i en quins criteris volíem centrar la videoconferència.

Teníem molt clar que l'objectiu era la *comunicació*, i que el centre d'atenció no havia de ser la nena (per totes les seves circumstàncies), sinó quelcom que fos de l'interès comú; per tant calia trobar un motiu que «servís d'excusa» per conversar. També pensàvem que podíem aprofitar l'entorn hospitalari com a marc de referència.

Per aquest motiu i, després de reflexionar-hi i valorar diverses propostes, des de l'escola de l'hospital vam decidir que la nena estigués acompanyada del seu pediatre en el moment de la videoconferència. La família, com sempre (i en aquest ocasió, la mare), també hi va ser present.

A l'escola d'origen, aquesta activitat va despertar un gran interès entre els alumnes, ja que era la primera videoconferència que es feia al centre i tots estaven il·lusionats de poder-se veure i sentir a través de l'ordinador. També estaven contents de l'oportunitat de conèixer quelcom més del món hospitalari a través del metge de la seva companya.

Tothom va preparar amb cura i interès les qüestions que volia plantejar al doctor, i es va poder trobar un sentit al treball fet prèviament a l'aula. I així, després de la primera salutació, es va derivar la «conversa» en preguntes que es van fer al metge.

Havíem obert un nou camí en l'ús dels recursos informàtics.

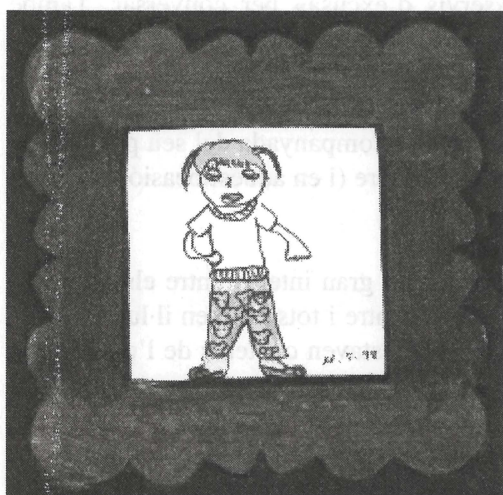
5. A manera de conclusió

Es fa difícil posar un punt i final a una vivència intensa i, mai més ben dit, tan «educativa» per a totes les parts implicades. És necessari un temps per valorar amb paràmetres reals el que va significar.

3. L'Equip LaceNet és un grup de professors, majoritàriament de la comarca del Bages l'objectiu del qual és treballar en la creació i desenvolupament de recursos i formació en les TIC.

66 Penja i despenja: recursos a Internet

- En primer lloc, va aconseguir un vertader treball en equip: dues escoles amb realitats ben diferents ens vam unir per fer un marc educatiu a la mida d'una alumna amb problemes de salut, però amb tot el dret, ganes i motivacions per seguir la seva escolaritat
- Considerem un repte important i plenament assolit el fet d'implicar d'altres professionals, en aquest cas del món sanitari –pediatres i infermeria–, en un plantejament pròpiament pedagògic.
- També la seva família va estar engrescada davant d'aquestes activitats innovadores, que implicaven tocar una miqueta el futur, renovar esperances i el més important: Fer-ho tots junts!

Mirar enrera sempre costa, sovint ens causa tristesa, però el temps ajuda a mesurar tant els sentiments com els records.

Ara podem fer un somriure quan pensem en els plantejaments que vam fer, en les reunions, en les trucades i e-mails que es generaven..., en tota aquella feina que va ser gratificant i agraïda per part d'una bona alumna, que no ens en deixava escapar ni mitja.

Komunic@'t per S@nt Jordi

Núria Brichs nbrichs@pangea.org

Júlia García juliag@vallesnet.org

El PatiNet. Grup de Treball Cooperatiu amb Telemàtica.
Casal del Mestre de Granollers.

És tradicional celebrar a les escoles la diada de Sant Jordi amb concursos literaris, entrevistes a escriptors famosos i actes culturals de diversa mena. Però molt sovint són únicament els membres de cada centre els qui poden gaudir de l'esforç creatiu d'alumnes i professors.

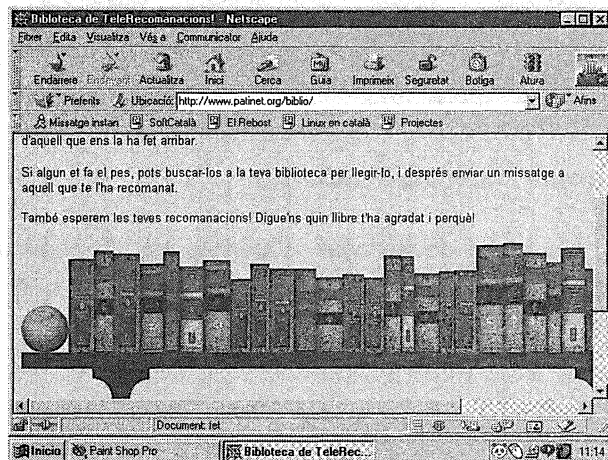
Des del PatiNet us oferim un espai per celebrar Sant Jordi de manera cooperativa i compartida amb moltes altres escoles d'arreu de Catalunya, unint tradició i modernitat.

Al portal educatiu www.patinet.org trobareu tres maneres diferents de participar-hi:

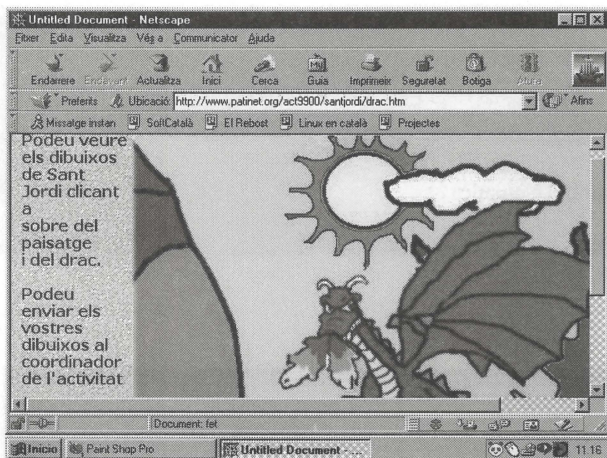
- **Telerecomanacions.** Agafeu un llibre de la prestatgeria per consultar la seva fitxa bibliogràfica i l'opinió de l'alumne que l'ha llegit. També podreu dir-hi la vostra.

Fent clic a l'enllaç de color blau s'obre un formulari que permet omplir una nova fitxa i afegeix de manera automàtica i immediata un llibre a la prestatgeria.

- **Petits-grans escriptors** permet publicar els treballs guanyadors dels Jocs Florals, poemes i creacions literàries diverses.

68 Penja i despenja: recursos a Internet

lectura i la creació artística.

Les noves tecnologies i Internet han de tenir una funció educativa i cultural. Des del PatiNet us convidem a participar d'aquesta nova manera de fer cultura i, sobretot, de difondre-la.

• *El Drac ferotge* amaga dibuixos de dracs, cavallers i princeses fets pels nens i nenes directament a l'ordinador o treballats a partir de l'escàner i que es mostren en fer clic al seu damunt.

La facilitat de participació a les tres activitats a través dels formularis i la immediatesa de la publicació a la web fa que nens i nenes de totes les edats se sentin protagonistes, motivant i fomentant el gust per la

«Us imagineu un mestre o una mestra que a l'aula, a l'escola, no utilitzi gens ni mica l'ordinador, el vídeo, la tele...? No us l'imagineu, de veritat, però en canvi generalment utilitzem molt poc tots els recursos que aquestes tecnologies ens aporten a l'escola.»

I, tu? Ja estàs connectat?

Quim Làzaro

Mestre de l'escola Baloo de Barcelona

Us imagineu un metge que no està al dia de les novetats de la seva especialitat? Us imagineu un venedor que no coneix les últimes novetats del mercat? Us imagineu un administratiu sense saber fer anar l'ordinador? Us imagineu... i així podem continuar i no acabar mai.

Us imagineu un mestre o una mestra que no domini les noves tecnologies? Noves? Ben bé noves no ho són, ja fa molt de temps que les tenim i encara en diem noves, potser hem de parlar de tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). Bé, tornem-hi. Us imagineu un mestre o una mestra que a l'aula, a l'escola, no utilitzi gens ni mica l'ordinador, el vídeo, la tele...? No us l'imagineu, de veritat, però en canvi generalment utilitzem molt poc tots els recursos que aquestes tecnologies ens aporten a l'escola.

Vivim en un món canviant, on les coses són dinàmiques, canvien i evolucionen a una velocitat cada cop més gran per als nostres alumnes; això no és cap problema, ells ja han nascut en una societat en canvi constant, ells ho troben normal, però a l'escola sembla que no volem que res canviï: la pissarra, el guix, el paper d'embalar, els folis, els llibres de text..., com si els canvis que mouen el món arribin tard a l'escola i molt més a l'aula. No és sols un problema d'inversions, d'infraestructura, que també ho és, sinó de la voluntat personal i de l'equip de mestres de fer-ho viu, de ser creatius i buscar i trobar mil i una aplicacions didàctiques i educatives a tot aquest nou món que ens cau a sobre, vulguem o no vulguem.

70 Penja i despenja: recursos a Internet

A l'escola tothom parla de la comunicació, és un tema de moda, comunicació entre els nens i les nenes, entre els/les alumnes i els/les mestres, entre mares, pares i mestres, tot és comunicació..., i en canvi utilitzem molt poc els nous canals de comunicació, pensem que parlem de tecnologies de la informació i la comunicació.

Fem anar als nostres alumnes a les biblioteques a buscar informació dels temes i projectes que treballem, els fem escriure textos i més textos (augmentatius, explicatius..., de tot tipus...) però ens costa que entrin a Internet, que busquin entre les pàgines web, que xategin, que s'enviïn e-mails, hi tenim por, ens costa utilitzar aquestes tecnologies de la informació i comunicació com a eines habituals a l'escola. Que no es perden els nens consultant enciclopèdies i llibres de consulta? Que no els ajudem a fer i refer els textos que escriuen? Doncs també els hem d'ajudar a filtrar i seleccionar la informació de la xarxa, a saber fer un bon ús dels xats, els fòrums i del correu electrònic. Els mestres hem de ser els motivadors i els conductors d'aquestes eines, no en podem quedar al marge, perquè ells, fora de l'escola, com que els són útils, les fan servir molt, moltíssim, i nosaltres no podem desapropiar l'oportunitat de tenir uns nens i unes nenes motivadíssims en la recerca d'informació, en la comunicació escrita, oral, visual i no fer-ne res.

A moltes escoles es va imposant el model de l'especialista d'informàtica, com l'única persona del claustre que en sap. Ell ho domina tot. L'aula d'informàtica o audiovisuals és el seu territori, i molts mestres no els cal ni entrar-hi. Hem de trencar aquest model, no dic que no hi ha d'haver-hi un coordinador d'informàtica a les escoles; el que crec és que tots els mestres s'han d'implicar en aquesta tasca, tots n'hem de saber, tots hem d'utilitzar-la, tots hauríem de fer-la servir a la nostra vida diària. Si no l'integrem a la nostra tasca quotidiana, ja podem fer cursets, que serveixen de ben poc si no la utilitzem regularment aquestes aplicacions.

Consultar Internet és imprescindible avui dia. El que no podem fer és deixar als nostres alumnes sols davant de la pantalla, els hem d'ensenyar a fer un bon ús d'aquestes tecnologies; és inimaginable el que podem trobar a la xarxa, molts cops preguntem als nens i nenes, i ells no ho poden fer tots sols, necessiten el suport dels mestres per poder fer-ne una bona utilització, i no d'un especialista. Cada tutor ha de ser l'impulsor d'aquesta feina, cada cop més útil per al seu futur. Internet té moltes possibilitats, no sols la consulta de pàgines web, també hi ha els fòrums d'opinió, els xats, el correu electrònic... El món de la imatge i el so és un altre món molt desconegut per a molts mestres i, en canvi, és un món molt viu per als alumnes; ells són una generació totalment audiovisual, i nosaltres hem d'aprofitar-ho. El correu electrònic és actualment una eina vital en les relacions interpersonals i de feina, els nostres alumnes porten mòbil, s'envien e-mails, xategen, i nosaltres d'esquena a ells. Són molt pocs els mestres que van introduint a l'aula i sobretot a la seva vida quotidiana tot el que va passant al seu entorn; no podem estar d'esque-

na a unes eines que són el futur dels nostres alumnes, ens hi hem d'implicar tots.

Abans, els nens i les nenes a casa seva feien servir l'ordinador majoritàriament per jugar, cosa que amb mesura no està pas malament, encara que per a molts adults jugar amb l'ordinador encara no és bo; ara, sobretot els grans, ja els fa més il·lusió xatejar o enviar-se e-mails que no pas jugar. Hem fet un pas endavant. Sabeu quanta d'expressió escrita fan servir?; potser el que ens cal es fer servir els xats i els e-mails a l'escola com una eina de comunicació i ajudar a fer-ne un bon ús.

Alguns alumnes utilitzen un nou vocabulari, $a + a + del k$ fan servir. No està pas malament; els serveix per prendre apunts + ràpid, i poder-se comunicar entre ells. Molts ja el fan servir. Una exalumna em deia k fer faltes era mal vist, entre ells quan xatejaven o s'enviaven missatges al mòbil, ves $x on$, no m'ho esperava, xq després diguin...

Quan vaig començar a fer de mestre, també volíem estar al dia, volíem que els nostres alumnes, llegint el diari, s'interessessin pel que passa al seu voltant i al món, volíem fer-los participatius del món que vivien. Aleshores nosaltres dominàvem les eines de la comunicació i la informació; ara són ells qui molts cops en saben més, però no ens enganyem, saben trucs, són més ràpids, no tenen tanta por a espifiar-la, però tots sabem que encara som necessaris per fer-ne un bon treball i treure-li totes les possibilitats que té aquest medi, ja no tan nou.

Tot canvia. No ens n'adonarem i el que ara expliquem ja serà vell. Hi hauran unes noves eines comunicatives, més ràpides i millors. Jo m'hi apunto, vull estar al dia, vull viure amb els meus alumnes, no vull sentir-me aturat, crec que la clau de tot això no està a saber-ne molt, a fer mil i un cursets, ni a imposar-ne la utilització des de dalt; el que cal és fer-te teu el missatge, creure't que, com a mestre i com a persona que educa, has d'estar obert a tot el que és nou i és positiu, i el teu paper com a educador ha de ser el de transmetre el bon ús de les tecnologies als infants que tenim a l'escola. Si tu t'ho creus, ja hem guanyat la batalla; si no t'ho creus, ho tenim fotut.

Anima't; connecta't, entraràs en un món nou, molt més ric del que es creu des de fora; busca, parla, escriu, comunica't, xateja, envia e-mails; segur que t'agradarà.

Espais web d'interès educatiu

Selecció: *Pere Marquès Graells*

UAB-2001

Educació infantil

- *Asociación mundial de educadores infantiles*. <http://www.waece.com>
- *CapitánNet*, protección de los menores ante la web. <http://www.capitannet.com/>
- *El huevo de chocolate*. <http://www.interciudad.com/elhuevodechoc/>
- *Infantil* (programas para niños). <http://www.kidsdomain.com>
- *Información sobre Enseñanza Infantil (MEC)*. <http://www.mec.es/inf/comoinfo/infantil.htm>
- *Juegos infantiles. Fichas*. http://www.ctv.es/USERS/avicent/Juegos_paz/index.htm
- *La doctora Xinxeta y bicho*. <http://www.xinxeta.com>
- *Pequenet*. <http://www.manacoa.com/pequenet/>
- *Recursos para Infantil* (Montse Vega). <http://www.xtec.es/~mvega/index.htm>
- *Recursos para Educación Infantil (MEC)*. <http://www.pntic.mec.es/recursos/infantil/index.html>
- *El safareig* (un espai de comunicació i diàleg a l'entorn de la natura).
<http://www.xtec.es/~ccols>

Educació primària

- *Best sites for children*. <http://www.beritsbest.com/>
- *Crea cuentos*. <http://www.dic.uchile.cl/~cuentos/ini.html>
- *Información sobre Enseñanza Primaria (MEC)*. <http://www.mec.es/inf/comoinfo/primaria.htm>
- *Juegos*. <http://www.arrakis.es/~aguila/juegos/>
- *PIPO. Recursos para Primaria. Matemáticas, lenguaje*. <http://www.pipoclub.com/>
- *Recursos para Educación Primaria (MEC)*. <http://www.pntic.mec.es/recursos/primaria/index.html>
- *Página de Juanjo Cárdenas* (matemáticas, lenguaje). <http://webs1.demasiado.com/jcardena>
- *Página de Joan Antón López*. <http://www.xtec.es/~janton12>
- *Jocs de l'Enciclopèdia Catalana*. <http://www.grec.net/home/escolar/15/index.htm>

Educació secundària obligatòria. ESO

- *Best sites for children*. <http://www.beritsbest.com/>
- *Información sobre ESO (MEC)*. <http://www.mec.es/inf/comoinfo/secundaria.htm>

- *Recursos para la ESO (MEC)*. <http://www.pntic.mec.es/recursos/secundaria/index.html>

Batxillerat

- *Información sobre Bachillerato (MEC)*. <http://www.mec.es/inf/comoinfo/bachillerato.htm>
- *Recursos para el Bachillerato (MEC)*. <http://www.pntic.mec.es/recursos/bachillerato/index.html>

Formació professional

- *Associació d'Ensenyants d'economia i Empresa*. <http://www.calidos.com/eee/>
- *Dedos veloces. Programa de mecanografía* (Daniel Ambort). <http://www.guiafe.com.ar/dambort/dv.htm>
- *Información sobre la Formación profesional (MEC)*. <http://www.mec.es/fp/index.html>
- *Mecanografía* (Juanjo Cárdenas). <http://websl.demasiado.com/jcardena>
- *Recursos para los ciclos formativos (MEC)*. <http://www.pntic.mec.es/recursos/fp/index.html>

Universitat

- BANGEMANN, M. et al. (1998). *Europe's way to the information society: an action plan*. [Consulta 25/10/98] www2.echo.lu/eudocs/en/com-asc.html
- BANGEMANN, M. et al. (1998). *Bangemann Report, Europe and the Global Information Society. Recommendations to the European Council*. [Consulta 25/10/98] <http://www.ics.forth.gr/EU/bangemann.html>
- EUROPEAN PARLIAMENT (1998). *Learning in the information Society*. [en línia] <http://www.ispo.cec.be/infosoc/educ/learn.html>
- *Informe Dearing, sobre la enseñanza superior en la sociedad de la información*. <http://www.ncl.ac.uk/ncihe/index.htm>
- *Informe Universidad2000*. <http://www.crue.upm.es/informeuniv2000.htm>
- *Seminario Virtual interuniversitario sobre Educación, Comunicación y Nuevas Tecnologías creado bajo el patrocinio de la UNESCO*. <http://www.ugr.es/~sevimeco/>
- *Universidades españolas*. <http://www.rediris.es/recursos/centros/univ.es.html>
- *Universidades de todo el mundo*. <http://geowww.uibk.ac.at/univ/>

Formació d'adults

- *Circulum. Formación de adultos*. <http://www.circulum.org>
- *Educación de personas adultas*. <http://personal.redestb.es/bgaley/>
- *Enseñanza de adultos*. <http://www.pangea.org/spie/faea/>
- *Mentor*. <http://www.mentor.mec.es/infor.htm>
- *Nuestra Aldea, foro sobre educación de adultos*. <http://www.nuestraldea.com>
- *Paulo Freire*. <http://www.paulofreire.org>

74 Penja i despenja: recursos a Internet

Educació social

- *Eduso. Portal d'Educación Social.* <http://www.eduso.net/>
- *Revista Entorno Social.* <http://www.entornosocial.es/>

Educació especial

- *Asociación del Síndrome de Down.* <http://www.uca.es/huesped/down>
- *Autistas.* <http://aut.tsai.es/> Federación de Autismo de España
- *Centro de atención temprana Lápiz.* <http://www.cyberweb.es/lapiz>
- *Center for Applied Special Technology.* <http://www.cast.org/>
- *CRINABEL* (portugués). <http://paginas.teleweb.pt/~crinabel>
- *Dyslexia.* <http://www.dyslexia.com/>
- *Educación Especial. Programas MEC.* <http://www.pntic.mec.es/recursos/pntic98/eespecial.htm>
- *Educación Especial. Programas.* <http://www.geocities.com/Athens/Acropolis/5334/index.html>
- *Federación española del síndrome de Down.* <http://www.sindromedown.net/>
- *FRESA* (Jordi Lagares): Movimientos del ratón con la voz. <http://www.xtec.es/~jlagares>
- *La Maleta. Recursos sobre Educació Especial (PIE).* <http://www.xtec.es/~maguirre/benvingu.htm>
- *La página de la psicomotricidad.* <http://www.lander.es/~pedrob/>
- *Mensa. Superdotados.* <http://www.mensa.es/>
- *ONCE.* <http://www.once.es>
- *Red de Integración Especial.* <http://www.redespecialweb.org/>
- *Tecnoneet 2000. Primer congreso nacional de nuevas tecnologías y necesidades educativas especiales.* <http://www.f-integra.org/tecnoneet>
- *The National Information Center for Children and Youth with Disabilities.* <http://www.nichcy.org>
- *The Family network, publicaciones en español sobre EE.* <http://www.fndfl.org/espanol.html>

Matemàtiques (en negreta webs amb animacions i exercicis interactius)

- ***Actividades interactivas diversas. Quia.*** <http://www.quia.com/>
- ***Aquí matemàtiques*** (Carles Romero). <http://www.xtec.es/recursos/mates/aqui/>
- ***Dos p Mat.*** <http://personal5.iddeo.es/ztt/index.htm>
- ***Comunidad de Madrid. Soy un triángulo.*** (Vicente Buendía, Milagros de la Fuente, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/Comadrid/index.html>
- ***Cuaderno de Mates-3 operaciones básicas.*** <http://come.to/quadern>
- ***Federación de matemáticas.*** <http://www.fespm.es.org>
- ***Fractales.*** http://platea.pntic.mec.es/~mzapata/tutor_ma/fractal/fractal.htm
- ***Función. Funciones matemáticas.*** En Edunexo. <http://edunexo.coverlink.com/multimed/index.htm>
- ***El paraiso de las matemáticas.*** <http://www.matematicas.net/>
- ***El tutor de matemáticas (problemas).*** <http://platea.pntic.mec.es/~mzapata/matemat.htm>

- *Ejercicios resueltos para aplicarlos con computadora.* <http://sergiman.tripod.com>
- *Internet mathematics Library.* <http://forum.swarthmore.edu/~steve/>
- **Integrales** (Jordi Lagares). <http://www.xtec.es/~jlagares/integrales/integral.htm>
- *Matemáticas* (Manuel Armas). <http://nti.educa.rcanaria.es/usr/matematicas/>
- *Matemáticas y estadística* (Jordi Lagares). <http://www.xtec.es/~jlagares>
- *Matemáticas Primaria* (Juanjo Cárdenas). <http://websl.demasiado.com/jcardena>
- *Math Forum.* <http://forum.swarthmore.edu/>
- *Recursos de matemáticas (PIE).* <http://www.xtec.es/recursos/mates>
- *Recursos relacionados con las matemáticas* (Antonio Pérez Sanz). <http://platea.pntic.mec.es/~aperez4/>
- *The Math Forum.* <http://forum.swarthmore.edu/>

Ciències experimentals. Tecnologia (en negreta webs amb animacions i exercicis interactius)

- *100Cia, noticias científicas.* <http://www.100cia.com/>
- **Actividades interactivas diversas. Quia.** <http://www.quia.com/>
- *Agrupación astronómica de Canarias.* <http://aagc.dis.ulpgc.es/>
- **Astronomía visible** (Jorge Mas, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/astrologia/index.html>
- *Astrored.* <http://www.astrored.org>
- *Biocenosis* (Julián José Martínez Bañuelos). <http://www.biocenosis.com/>
- *Biología* (Lourdes Luengo). <http://www.arrakis.es/~lluengo/biologia.html>
- *Botánica. Rafael Tormo Molina. Universidad de Extremadura.* <http://www.unex.es/botanica/presenta.htm>
- *Ciencia divertida: Aspectos lúdicos de la ciencia, experimentos y explicaciones científicas de hechos cotidianos.* <http://www.geocities.com/CapeCanaveral/Lab/1719/>
- *Ciencias naturales y ordenador* (Ismael Ali). <http://platea.pntic.mec.es/~iali/CN/ciencias.htm>
- **Cuerpos en movimiento** (José L. Abreu, Marta Oliveró, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/cuerpos/index.html>
- **Curso de Física** (Angel Franco, UPV). <http://www.sc.ehu.es/sbweb/fisica/>
- *Chemedia. Portal de Ciencia y Tecnología.* <http://www.chemedia.com/>
- **Dinámica.** En Edunexo. <http://edunexo.coverlink.com/multimed/index.htm>
- *Ecogallery. Proyecto que recoge trabajos colaborativos de dimensión europea en el campo del medio ambiente.* <http://www.ca.eun.org/vs/environment/ecogallery/ecogallery.html>
- **Ecomec** (Santiago Blanco, MEC) *Educación Ambiental.* <http://www.pntic.mec.es/mem/ecomec/index.htm>
- **Electro. Circuitos eléctricos.** Edunexo. <http://edunexo.coverlink.com/multimed/index.htm>
- **Explore Science.** <http://www.explorescience.com/>
- *Física* (Pere Bartres). <http://www.xtec.es/~pbartres/principal.htm>
- *Física, apuntes* (J. Trujillo). <http://www.geocities.com/Athens/Delphi/8951/>
- **Física de Partículas.** <http://www.edu.aytolacoruna.es/aula/fisica/teoria/particle/spanish/adventures.html>

76 Penja i despenja: recursos a Internet

- **Física y Química** (Jesús Peñas): sistema periódico, la luz, movimientos rectilíneos. <http://www.valinet.org/jpc/index.html>
- **Física y Química** (Pedro Fernández). <http://www.edu.aytolacoruna.es/aula/quimica/>
- **Física** (José Villasuso). <http://www.edu.aytolacoruna.es/aula/fisica/index.htm>
- **Física** (Jordi Lagares). <http://www.xtec.es/~jlagares>
- **Geenpeace España**. <http://www.greenpeace.es>
- **Imágenes de la flora ibérica**. <http://www.arrakis.es/~jahita/>
- **Interactive Physics and Maths with Java**. <http://www.lightlink.com/sergey/>
- **La nutrición humana** (Fernando Gómez, Raquel Castro, Sonia Castro, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/nutricion/index.htm>
- **Mapas Encarta**. <http://encarta.msn.com/maps/MapView.asp>
- **Meteosat**. <http://www.infomet.fcr.es/meteosat>
- **Mundial**. <http://www.nottingham.ac.uk/meteosat>
- **NASA**. <http://www.nasa.gov>
- **National Geographic**. <http://www.nationalgeographic.com/Mapas>
- **Naturalia**. <http://www.naturalia.com>
- **Óptica** (Jordi Lagares). <http://www.xtec.es/~jlagares>
- **OMS**. <http://www.who.int/>
- **PNTIC. Materiales on-line**. <http://www.pntic.mec.es>
Apartado RECURSOS-MATERIALES MULTIMEDIA PREMIADOS
- **Pronatura** (Juan A. Herreros, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/pronatura/index.htm>
- **Puertas. Circuitos eléctricos**. En Edunexo. <http://edunexo.coverlink.com/multimed/index.htm>
- **Química**. <http://www.udbquim.frba.utn.edu.ar>
- **Recursos de ciencias experimentales (PIE)**. <http://www.xtec.es/recursos/experim/>
- **Recursos de tecnología (PIE)**. <http://www.xtec.es/recursos/tecnolo/>
- **Repro. Sobre sexualidad**. En Edunexo. <http://edunexo.coverlink.com/multimed/index.htm>
- **Sida Saber ayuda**. <http://www.sidasaberayuda.com/>
- **Simulaciones físicas (Largo y Plaza): péndulo, oscilaciones, caída libre**. <http://caos.eis.uva.es/javaindex.htm>
- **Sustancias moleculares y geometría molecular** (M. Belén Garrido, Manuel Castelló, Carles Furió, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/moleculares/index.html>
- **Tabla periódica-Tetris**. <http://yip5.chem.wfu.edu/yip/swlib/ptable.html>
- **Tecnología de la ESO** (Jordi Regales). <http://www.xtec.es/~jregales>
- **Tecnología** (César Sánchez). <http://telescope.terra.es/personal/cesarsan/>
- **Tecnología**. <http://guindo.pntic.mec.es/~crangil/tecnologia.htm>
- **The Electronic Zoo**. <http://netvet.wustl.edu/e-zoo.htm>
- **Vectores**. <http://platea.pntic.mec.es/~anuezca/lecciones/unididVectores/indice/indice.htm>

Ciències socials. Geografia. Història. Filosofia (en negreta webs amb animacions i exercicis interactius)

- **Actividades interactivas diversas. Quia**. <http://www.quia.com/>

- *Atlas de Historia de Aragón*. http://FyL.unizar.es/Atlas_HA/index.html
- *Atlas Microsoft*. <http://encarta.msn.com/maps/mapview.asp>
- *Amnistía Internacional*. <http://www.combios.es/amnistia/>
- *Anillo de Historia, páginas interesantes sobre la historia española*. <http://elsitio.de/historia/>
- *Art* (Frederic Chordà). <http://www.xtec.es/~fchorda/>
- *Biografías*. <http://www.buscabiografias.com/> en inglés <http://www.biography.com/>
- *Centro telemático de filosofía*. <http://www.blues.uab.es/filosofia/centrotelematico.html>
- *Cine*. <http://www.imdb.com/>
- *Clio (Pilar Rivero). Materiales didácticos* (mapas, resúmenes, textos históricos) y que pueda servir de introducción al uso de la web para la clase de historia.
<http://clio.rediris.es>
- *Casa Real*. <http://www.casareal.es>
- *Catalunya* (Generalitat de Catalunya). <http://www.gencat.es/catalunya/index.htm>
- *Comercio*. <http://www.irabia.org/euro/index.htm>
- *Curso de filosofía* (Cándido Tejerina). <http://www-city.europeonline.com/home/ctej/Filosofia.html>
- *Derechos Humanos*. <http://www.pangea.org/ddhh/>
- *Egiptología*. <http://www.egiptologia.com/>
- *El castell medieval* (3D-VR). <http://www.xtec.es/~ebiosca/index.htm>
- *EuroGeo. Sobre países de Europa*. En Edunexo. <http://edunexo.coverlink.com/multimed/index.htm>
- *Galería de Arte virtual, museos*. <http://www.arte63.com/pintura01.htm>
- *Galería de imágenes* (Andreu Guiu). <http://www.xtec.es/~aguui1/imatges/index.htm>
- *Goya*. <http://goya.unizar.es>
- *Fundación Joan Miró*. <http://www.bcn.fjmiro.es>
- *Història contemporània de Catalunya* (Pep Rovira). <http://www.xtec.es/~jrovira6/>
- *Humanidades: «Aula de Humanidades»*. <http://www.terra.es/personal2/glez-serna>
- *Imperium. Sobre la historia de Roma*. En Edunexo. <http://edunexo.coverlink.com/multimed/index.htm>
- *Institut d'Estadística de Catalunya*. <http://www.idescat.es/>
- *Instituto Geográfico Nacional*. <http://www.geo.ign.es>
- *Instituto Nacional de Estadística*. <http://www.ine.es/>
- *Investigating the Romans*. <http://www.bbc.co.uk/education/romans/>
- *Islam*. <http://www.webislam.com/>
- *KK. La Viena de Wittgenstein* (Antonio López, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/viena/index.html>
- *La obra de arte. Conceptos y técnicas* (Eduardo Sánchez). <http://www.pntic.mec.es/mem/viena/index.html>
- *Mapas mudos Edigol*. http://www.edigol.com/mud_ejer_esp.html
- *Moncloa*. <http://www.la-moncloa.es>
- *Mundo clásico, dioses mitológicos...* <http://www.tesalia.com/>
- *Museo del Louvre*. <http://www.paris.org/musees/louvre>
- *Museo del Prado*. <http://museoprado.mcu.es>

78 Penja i despenja: recursos a Internet

- *Museo Guggenheim*. <http://guggenheim.org>
- *Museo Picasso*. <http://www.tamu.edu/mocl/picasso>
- *Museo Reina Sofia*. <http://museoreinasofia.mcu.es>
- *Museos del mundo. Virtual library Museums*. <http://www.icom.org/vlmp/>
- *My Europe. Materiales sobre la Unión Europea*. <http://www.en.eun.org/myeurope/>
- *National Geographic*. <http://www.national-geographic.com/maps>
- *ONGs*. <http://alojo.com/ongs/>
- **PNTIC. Materiales on-line**. <http://www.pntic.mec.es>
Apartado RECURSOS-MATERIALES MULTIMEDIA PREMIADOS
- **Prerrománico. El arte asturiano y mozárabe**. En Edunexo. <http://edunexo.coverlink.com/multimed/index.htm>
- *Recursos de Ciències Socials (PIE)*. <http://www.xtec.es/recursos/socials>
- *Sefardíes*. <http://www.arrakis.es/~clmt>
- *Senado*. <http://www.senado.es>
- *Tempus, bases de datos estadísticas*. <http://www.ine.es/tempus/welcome.html>
- *Urbanita 2000. Conoce las ciudades desde el aire* (José A. Padilla, Ignacio González, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/urbanita/index.html>
- *Vaticano*. <http://www.vaticano.va/>
- *Web de filosofía que contiene tests de autoevaluación, juegos, diccionarios...* <http://www.cibernous.com>
- *Web de Ciències Socials* (Andreu Guiu). <http://www.xtec.es/~aguiu/socials/index.htm>

Llengua i literatura espanyola

- *Aula de letras*. <http://www.auladeletras.es.vg/>
- *Biblioteca Nacional*. <http://www.bne.es>
- *Biblioteca Popular de Internet. Libros infantiles*. <http://www.arrakis.es/~margaix/ficheros/xiquets.htm>
- *Bibliotecas virtuales: Gutenberg*. <http://www.promo.net/pg/>
El Aleph. <http://www.elaleph.com/>
- *Biblioteca virtual Cervantes. Obras de literatura*. <http://www.cervantesvirtual.com/>
- *Centro de libros infantiles y juveniles*. http://www.csusm.edu/campus_centers/csb
- *Centro Virtual Cervantes*. <http://cvc.cervantes.es/>
- *Crea Cuentos: Recurso interactivo que permite a los usuarios interesados en escribir cuentos*. <http://www.dic.uchile.cl/~cuentos/ini.html>
- *Cuentos de Hans Christian Andersen*. <http://www.geocities.com/Athens/Forum/2867/25.htm>
- *Cuentos virtuales de Pep Bussoms*. <http://www.arrakis.es/~dbl/>
- *Cuentos de Milaoya*. <http://www.encomix.es/~milaoya/>
- *Diccionarios/traductores U. Oviedo*. <http://tradu.scig.uniovi.es/dic/>
- *El libro. Un estudio detallado para autoeditores* (Amparo Pascual, Salvador García, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/libro/index.html>
- *Instituto Cervantes*. <http://www.cervantes.es>

- *La aventura literaria* (Severino Antuña, Alejandro González, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/aventlitera/index.html>
- *Lenguaje Primaria* (Juanjo Cárdenas). <http://webs1.demasiado.com/jcardena>
- *Literactiva. Novela interactiva*. <http://www.literactiva.net>
- *Literatura y animación lectora*. <http://almez.pntic.mec.es/~cgalle2>
- *Literatura* (Manuel Zapata). http://platea.pntic.mec.es/~mzapata/e_textos.htm
- *La página del idioma español*. <http://www.el-castellano.com>
- *Proyecto Sherezade: oportunidad de dar a conocer sus narraciones*. Mensualmente se publican cuentos en español. <http://www.princeton.edu/~enriquef/index.html>
- *Real Academia Española*. <http://www.rae.es/>
- *Wordteque. Biblioteca multilingüe*. <http://www.logos.it/literature/literature.html>

Llengua i literatura catalana

- *Autoaprenentatge del català (UPF)*. <http://www.upf.es/gl/>
- *Cultura i llengua catalana* (Generalitat). <http://cultura.gencat.es/llengcat/>
- *Generalitat de Catalunya*. <http://www.gencat.es/generalitat/index.htm>
- *Literatura infantil i juvenil*. http://www.xtec.es/recursos/lit_inf/index.htm
- *Recursos de llengua catalana (PIE)*. <http://www.xtec.es/recursos/curricul/llengua/>
- *Softcatalà*. <http://www.softcatala.org/>
- *Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya*. <http://www.xtec.es/>

Llengües estrangeres (en negreta webs amb animacions i exercicis interactius)

- ***Actividades interactivas diversas. Quia***. <http://www.quia.com/>
- ***Au coin du FLE. Français. Le site des professeurs***. <http://personales.mundivia.es/jcnieto>
- ***Aprender Inglés (Lingolés)***. <http://lingolex.com/espan.htm>
- ***BBC. Language on line for adults***. <http://www.bbc.co.uk/education/languages>
- ***Buscador de cursos de idiomas***. <http://www.timonel.com.ar/idiomas6.html>
- ***Diccionario on-line***. <http://www.facstaff.bucknell.edu/rbeard/diction.html>
- ***Diccionario Vox***. <http://www.vox.es>
- ***Enciclopedia Británica***. <http://www.encyclopedia.com/>
- ***English Teaching and Internet***. Diversos materiales para profesores. <http://www.xtec.es/~dpermany>
- ***English for students and for teachers***. <http://www.xtec.es/~jmaguire/english.htm>
- ***Français et nouvelles technologies***. <http://www.restode.cfwb.be/francais>
- ***Foreign languages for travelers***. <http://www.travlang.com/languages/>
- ***Globalien. Buscar trabajo y aprender inglés en Londres***. <http://globalien.com>
- ***Idiomas. Software para idiomas. Sussex***. <http://www.sussex.ac.uk/langc/CALL.html>
- ***Inglés: números*** (Roger Rey). <http://www.xtec.es/centres/a8000396/>
- ***Inglés*** (Antonio Lallena). <http://www.supercable.es/~lallena/>
- ***Intercultural E-Mail Classroom Connections***. <http://www.stolaf.edu/network/iecc/>
- ***Kids Oriented Search Engines***. <http://www.stengel.net/srkid.htm>

80 Penja i despenja: recursos a Internet

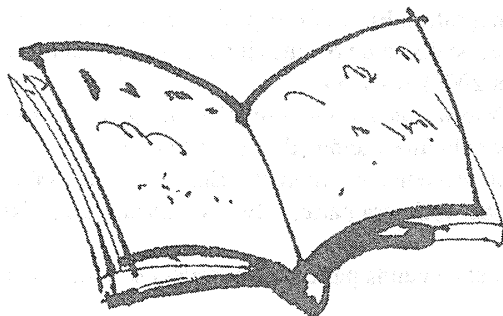
- *La porte des lettres*. <http://www.portail-lettres.net>
- *Letras de canciones en inglés*. <http://www.lyrics.ch>
- *Nuevas tecnologías y lengua francesa* (Sadurní Girona). <http://www.xtec.es/~sgirona>
- *ON LINE DICTIONARIES*. <http://www.facstaff.bucknell.edu/rbeard/diction.html>
- *Recursos docentes para aprender inglés y francés* (Escuela Oficial de Idiomas de Hellín). <http://centros6.pntic.mec.es/eoi.de.hellin/recursos.htm>
- *Recursos para lenguas extranjeras (PIE)*. <http://www.xtec.es/centres/a8031459/idiomes>
- *Spanish Teacher*. <http://www.spanishteacher.com/index.cfm>
- **Traductor «on line» de páginas Web** que no necesita ningún programa adicional. <http://babelfish.altavista.com/cgi-bin/translate>. <http://babelfish.altavista.digital.com>
- *Very Well Fandango*. <http://roble.pntic.mec.es/~dgalvez/index.htm>
- **Words in order**. En Edunexo. <http://edunexo.coverlink.com/multimed/index.htm>

Educació visual i plàstica. Música (en negreta webs amb animacions i exercicis interactius)

- **DibuTec**. Ver paso a paso ejercicios de dibujo técnico. En Edunexo. <http://edunexo.coverlink.com/multimed/index.htm>
- *Estudio de las ondas de sonido*. <http://www.xtec.es/~jlagares>
- *La web dels mestres de música*. <http://www.geocities.com/mestresimusic/>
- *Preludio (grandes compositores)*. <http://www.geocities.com/Vienna/Strasse/8454/index3.htm>
- *Recursos de Dibuix (PIE)*. <http://www.xtec.es/recursos/dibuix/>
- *Recursos de Música (PIE)*. <http://www.xtec.es/recursos/musica/>

Educació física. Esports

- *La Odissea*. (Antonio Vicent, Juan M. Aparicio, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/odisea/index.html>
- *La Atlántida, portal de los deportes*. <http://www.laatlantida.com/index2.htm>
- *Una vida saludable. ¡Cuida tu cuerpo!* (José A. Montalvo, MEC). <http://www.pntic.mec.es/mem/cuidacuerpo/index.htm>
- *Recursos curriculares d'educació física*. <http://www.xtec.es/~jsanz/>
- *Revista de Educación Física*. <http://www.xtec.es/~svalls/indice.htm>

Bibliografia complementària*

Biblioteca Rosa Sensat

Articles publicats a la revista *Perspectiva Escolar*

EQUIP DE MESTRES DE L'EP DR. ESTALELLA GRAELLS. «La Festa Major de Vilafranca a Internet». En: *Perspectiva Escolar*, núm. 206 (juny 1996), p. 67-71

QUINTANA TRÍAS, Lluís. «Internet: la biblioteca desendregada». En: *Perspectiva escolar*, núm. 226 (juny 1998), p. 75-80

VALLEJO, J. R.; ÁLVAREZ, R.; SILVA, C. «Relació dels objectius generals de l'ensenyament secundari obligatori (OGE) amb un projecte d'educació ambiental a través d'Internet». En: *Perspectiva escolar*, núm. 232 (febrer 1999), p. 51-58

Llibres i revistes

ADELL, Jordi; GISBERT, Mercè. «Educació a Internet: l'aula virtual». En: *Temps d'educació*, núm. 18 (2n quadrimestre 1997), p. 263-298

ÁLVAREZ LAFUENTE, Alfonso. «Guía básica de Internet». En: *Organización y gestión educativa*, núm. 1 (1998), p. 21-28

ATZET, David. «P.E.E i noves tecnologies: David Atzet». En: *Guix*, núm. 263 (març 2000), p. 43-46

* Selecció de documents que podeu trobar a la biblioteca de Rosa Sensat.

82 Penja i despenja: recursos a Internet

- «À l'heure d'Internet» [Monogràfic]. En: *Cahiers pédagogiques*, núm. 362 (mars 1999), p. 6-66
- BARLAM, Ramon. «Les llistes de distribució, eines interessants per al professional de l'educació». En: *Guix*, núm. 261 (gener 2000), p. 47-54
- BARTOLOMÉ, Antonio R. *Nuevas tecnologías en el aula: guía de supervivencia*. Barcelona: Graó, 1999 (Materiales para la innovación educativa; 13)
- BECERRA MARTÍNEZ, Daniel. «Cuentos en Internet». En: *Clij*, núm. 106 (junio 1998), p. 14-23
- «Una breve historia de Internet (primera parte)». En: *Novática*, núm. 130 (noviembre/diciembre 1997), p. 4-13
- «Una breve historia de Internet (segunda parte)». En: *Novática*, núm. 131 (enero/febrero 1998), p. 44-48
- CASTELLS, Manuel. *La era de la información: economía, sociedad y cultura*. Madrid: Alianza, 1997. 3 v.
- CEBRIÁN, Juan Luis. *La Xarxa: com canviaran les nostres vides els nous mitjans de comunicació*. Gabriel Ferrater (prol.). Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya: Proa, 1998 (Biblioteca oberta; 11)
- Comunicación educativa y nuevas tecnologías*. Joan Ferrés Prats (coord.); Pere Marqués Graells (coord.). Barcelona: Praxis, 1996-
- COROMINAS, Agustí; LLADÓ, Cecília. *L'escola i la societat de la informació: pensem-hi!*. Barcelona: Rosa Sensat, 1999 (Per a una immensa minoria: Materials de reflexió; E)
- DOWNING, Douglas A.; COVINGTON, Melody Mauldin; COVINGTON, Michael A. *Diccionario de términos informáticos e Internet*. Madrid: Anaya Multimedia, 1997 (Via Internet)
- «Educalia: Internet para escolares». En: *Juguetes y juegos de España*, núm. 153 (febrero/marzo 2000), p. 126-128
- «L'expansió d'Internet». En: *Quaderns de tecnologia*, núm. 11 (abril 1998), p. 22-111
- «Familia, escuela y medios de comunicación». En: *Comunicar*, núm. 10 (1998), p. 10-128
- GARCÍA, Sandra; OLLOQUI, Teresa. «El Proyecto Finderina». En: *Comunicación y pedagogía*, núm. 166 (mayo/junio 2000), p. 33-36
- GARCÍA MONGAY, Fernando. *Internet para niños*. Madrid: Espasa, 1998 (Espasa práctico; 29)
- «Informàtica de gestió» [Monogràfic]. En: *Organización y gestión educativa*, 1 (1998)
- «Intercambios con Europa» [Monogràfic]. En: *Cuadernos de pedagogía*, núm. 292 (junio 2000), p. 49-73
- «Internet en el aula: información y comunicación» [Monogràfic]. En: *Cuadernos de pedagogía*, núm. 258 (mayo 1997)
- «Internet» [Monogràfic]. En: *Comunicación y pedagogía*, núm. 158 (abril 1999), p. 33-80
- «Jugar y aprender» [Monogràfic]. En: *Cuadernos de pedagogía*, núm. 291 (mayo 2000), p. 51-83
- LACOSTE, Jesús A. «Internet». En: *Comunicar*, núm. 10 (1998), p. 181-186
- LIARTE VÁZQUEZ, José Luis. «Viaje musical por Internet». En: *Eufonía*, núm. 19 (abril/junio 2000), p. 67-84
- MAJÓ CRUZATE, Joan. «Comunicació, tecnologia i educació». En: *Barcelona educació*, núm. 6 (gener/febrer 1998), p. 6-9
- MAJÓ CRUZATE, Joan. *Xips, cables i poder*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya: Proa, 1997 (Biblioteca oberta; 4)
- MAÑA, Teresa. «Recursos en Internet». En: *Clij*, núm. 94 (mayo 1997), p. 22-26

- MARQUÈS GRAELLS, Pere. «Curso sobre el uso didáctico del multimedia: II. Espacios web de interés educativo: Tipología, funciones y evaluación». En: *Comunicación y pedagogía*, núm. 158 (abril 1999), p. 81-90
- MARTÍN, Pepe. «El claustro virtual». En: *Cuadernos de pedagogía*, núm. 268 (abril 1998), p. 13-17
- MESO AYERDI, Koldo. *Educación en Internet*. Madrid: Anaya Multimedia, 1998 (Guías de navegación)
- «Mitos y leyendas de Internet» [Monogràfic]. *Mundo Científico*, núm. 211 (abril 2000), p. 13-85
- MORAL PÉREZ, M. Esther del. «Ciberespacio: aportaciones de la red Internet en el ámbito de la educación». En: *Comunicación y pedagogía*, núm. 143 (febrero/marzo 1997), p. 7-13
- Nuevas tecnologías: comunicación audiovisual y educación*. Juan de Pablos Pons (ed.), Jesús Jiménez Segura (coord.). Barcelona: Cedecs, 1998 (Cedecs Psicopedagogía)
- OLIVELLA, Josep; BARLAM, Ramon. «Crear, publicar i compartir en xarxa: les unitats didàctiques multimèdia». En: *Guix*, núm. 259 (novembre 1999), p. 47-57
- PEÑA PÉREZ, Rosario. *La Educación en Internet: guía para su aplicación práctica en la enseñanza*. Barcelona: Inforbook's, 1997
- RAMOS INVERNÓN, Josep Lluís. *Manual de telecomunicació a l'aula*. Barcelona: Rosa Sensat: Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, 1997 (Per a una immensa minoria: Quadern de treball; B)
- «Recursos didácticos». En: *Comunicació y pedagogía*, núm. 166 (mayo/junio 2000), p. 77-217
- REGALÉS BARTA, Jordi. «Correo electrónico y comunicación: una experiencia en la ESO». Carlos Molina (coaut.). En: *Comunicación y pedagogía*, núm. 139 (mayo/junio 1996)
- ROZAS BELMONTE, María; BOSCO CAMÓN, Juan. «Internet en la Educación Abierta y a Distancia: el Proyecto Pinocchio». En: *Cuadernos de pedagogía*, núm. 274 (noviembre 1998), p. 28-32
- SALA CARBONELL, Cristina. «Accés Obert»: la experiencia de una escuela virtual. En: *Comunicación y pedagogía*, núm. 163 (diciembre/enero 2000), p. 13-15
- SANVISENS, Montserrat. «Internet en el aula». En: *Comunicación y pedagogía*, núm. 166 (mayo/junio 2000), p. 12-14
- Tecnologías de la información en la educación*. Carlos San José Villacorta (coord.). Madrid: Anaya Multimedia, 1998 (Guías prácticas [Anaya multimedia])
- TIFFIN, John; RAJASINGHAM, Lalita. *En busca de la clase virtual: la educación en la sociedad de la información*. Barcelona: Paidós, 1997 (Temas de educación; 43)
- «Unidad didáctica. Internet: ¿Qué es esa cosa, profesor?». En: *Aula de innovación educativa*, núm. 73-74 (julio/agosto 1998), p. 69-72
- VÁZQUEZ FERNÁNDEZ, José Luis. «Educación vial desde Internet». En: *Cuadernos de pedagogía*, núm. 290 (abril 2000), p. 28-31
- VIDAL, Toni. «Els arbres no ens deixen veure el bosc». En: *Guix*, núm. 259 (novembre 1999), p. 60

NOVETATS

PROBLEMATES. Recull de problemes matemàtics per a totes les edats

LLUÍS SEGARRA

Passeu-vos-ho bé amb els problemes matemàtics i gaudiu dels enigmes sense posar-vos barreres, és molt bo per a la salut i la higiene mental. Divertir-se és una teràpia, ens posa en forma per lluitar quan hem de realitzar tasques avorrides.

Per molta gent, les matemàtiques són un recull de fórmules i operacions intel·ligibles. El llibre que teniu a les mans vol demostrar les meravelles d'aquesta ciència.

A més a més, els nostres enigmes enfortiran aquest enginy amb altes dosis d'humor.

Els problemes matemàtics són l'aliment de les neurones: Us proposem fer una autèntica gimnàstica mental amb una flaire de divertiment.

De ben segur que tots, petits i grans, en gaudireu.

PROBLEMILLAS: 30 PROBLEMAS DE MATEMÁTICAS PARA LOS MÁS PEQUEÑOS • 100 ENIGMAS PARA RESOLVER • 53 PROBLEMAS DE GEOMETRÍA • 44 PROBLEMAS DE LÓGICA • 36 PROBLEMAS CLÁSICOS • CADA APARTADO ACABA CON UN CUADRO RESUMEN.

Problemates

Recull de problemes matemàtics per a totes les edats

Lluís Segarra

122

Biblioteca de Guix

150 pàg. 1.795 PTA / 10,79 †

C/ Francesc Tàrraga, 32-34 08027 Barcelona
A/e: amacias@grao.com Telèfon: 934 080 464

Harry Potter

Pere Martí i Bertran

Que en aquestes alçades encara hi hagi força gent que no sàpiga qui és Joanne Kathleen Rowling no em faria gens estrany; però que n'hi hagi que no sàpiga qui és Harry Potter, sobretot entre el jovent, sí que me'n faria. Perquè Harry Potter és un d'aquells personatges que de seguida es mengen l'autor, l'autora en aquest cas, l'eclipsen. I ho dic perquè si els tres primers volums de les aventures d'aquest estudiant de bruixot (*Harry Potter i la pedra filosofal*,¹ *Harry Potter i la cambra secreta*,² *Harry Potter i el pres d'Azkaban*³) ja van ser un bestseller espectacular

1. J. K. Rowling, *Harry Potter i la pedra filosofal*. Ed. Empúries, Barcelona, 1999. Trad. de Laura Escorihuela Martínez. 271 pàg.

2. J. K. Rowling, *Harry Potter i la cambra secreta*. Ed. Empúries, Barcelona, 1999. Trad. de Laura Escorihuela Martínez. 303 pàg.

3. J. K. Rowling, *Harry Potter i el pres d'Azkaban*. Ed. Empúries, Barcelona, 2000. Trad. de Laura Escorihuela Martínez. 375 pàg.

arreu (milions d'exemplars venuts, traducció a una vintena d'idiomes, pel·lícula milionària contractada per la Warner Bros...), l'aparició del quart, *Harry Potter and the goblet of fire*, que en català es dirà *Harry Potter i el calze de foc* i que podrem llegir per Sant Jordi del 2001 (potser quan aquest article es publiqui ja serà al carrer i tot), ha estat un fenomen mediàtic només comparable a la sortida d'una novel·la d'Stephen King: més de 300.000 exemplars encarregats per Internet i una tirada, només en anglès (EUA i la Gran Bretanya) de 4.000.000 d'exemplars! Sí, sí quatre milions, no m'he pas passat a l'hora de posar zeros!

J. K. Rowling

I qui és, doncs, l'autora d'aquest fenomen? Joanne Kathleen Rowling va néixer a Bristol (Anglaterra), l'any 1965. Es va graduar en literatura francesa a la Universitat d'Exeter, es va casar i té una filla que ara deu tenir uns 4 anys, Jessica. Durant una colla d'anys es va guanyar la vida fent de professora d'anglès per a estrangers, a Portugal, perquè les dues novel·les per a adults que va escriure no van tenir gens d'èxit. Quan es va divorciar, va tornar a la Gran Bretanya i es va instal·lar a Edimburg, amb la nena de mesos i amb els primers capítols del que havia de ser el primer volum de la sèrie «Harry Potter». A la capital d'Escòcia les va passar magres, fins al punt que va acudir a l'assistència pública per tirar endavant ella i la nena; però escriure les aventures de Harry Potter se li havia convertit en una veritable obsessió. Cada dia se n'anava, amb la nena al cotxet,

a escriure a una cafeteria, perquè no es podia permetre el luxe de tenir la calefacció engegada tot el dia ni encara menys de pagar una guarderia. Es veu que a més d'una, de cafeteria, li van dir que no hi tornés, perquè no els era rendible tenir un client hores i hores ocupant una taula i només gastant un trist cafè. N'hi va haver una, però, la cafeteria Nicolsons, que en comptes de posar-li pegues li va donar tota mena de facilitats. Diuen que per a ells, ara, ha estat com una rifa, perquè els fans de Harry Potter la visiten gairebé com un lloc de peregrinació. Perquè aquell manuscrit, que al començament va rebutjar més d'una editorial, a partir de l'any 1997, en què l'editorial Bloomsbury el compra a la fira de Bolonya i l'edita, fa que tot canviï, ja que el primer any, només a la Gran Bretanya, se'n venen més de 70.000 exemplars i des dels EUA comencen les gestions per editar-lo allà. L'aparició del segon i el tercer volum de la sèrie no fa altra cosa que confirmar el fenomen i augmentar-lo. I a partir d'aquí tot es precipita: llibres més venuts de la llista del *The New York Times*, portada del *Time*, traduccions, tirades milionàries (a final de 1999 del conjunt dels tres primers volums se n'havien venut uns 13.000.000 d'exemplars!). J. K. Rowling es veu desbordada per les ofertes: pel·lícula des de Hollywood, proposta d'escriure la seva autobiografia novel·lada per part del diari britànic *The Sun*, cosa que no accepta perquè diu que té clar que ara com ara només vol dedicar-se a les aventures de Harry Potter, que sempre ha pensat, afirma, que han de constar de set volums, tants com anys passarà el jove aprenent de

bruixot a l'escola de Hogwarts. Però no avancem esdeveniments... En definitiva, aquella que alguns mitjans van anomenar «la ventafocs anglesa», veritablement havia trobat el seu príncep blau en el personatge de Harry Potter, un personatge que no només l'ha tret de la misèria, sinó que l'ha convertida en una de les dones més riques de la Gran Bretanya. No és pas estrany que un diari subtítolés un article sobre l'autora, com si es tractés d'una pàgina de la secció d'economia: «Harry Potter dóna 3.500 milions a l'autora i puja un 176% les accions de l'editorial».

Harry Potter

I qui és aquest Harry Potter? I sobretot, què tenen les obres que hagin pogut assolir aquest èxit que arrossega joves i adults, fins al punt, si no ho tinc mal entès, que a la Gran Bretanya se n'han fet edicions per a grans perquè no s'haguessin d'avergonyar (ja és fort, però és la realitat) de llegir en públic (pel metro, en un parc...) una obra juvenil?

Harry Potter és un heroi, un heroi que a la primera novel·la té onze anys (i a cada nova aventura, un més), orfe de pares en unes circumstàncies una mica estranyes, que ha d'anar a viure amb uns oncles i un cosí que més aviat l'odien. Uns orígens que podríem ben qualificar de clàssics, tot i que actualment no estan gaire de moda, i que trobem en la cultura popular i en la literatura infantil de tots els temps, des de Perrault o Andersen a Célestin Freinet o al nostre Josep M. Folch i Torres.

Potter, però, com tots els herois és un elegit (vol. I, p. 80 per exemple); un elegit que només es diferencia de la resta de mortals per la petita cicatriu que té al front i que mira de dissimular amb els cabells; un elegit que de seguida aconsegueix que li fem costat, perquè no té els trets propis dels triomfadors nats: no és guapo, ni ric, ni especialment dotat per a l'estudi... És una mena de David, enfrontat a diversos Goliats: de bon primer al seu cosí Dudley, després al Malfoy, un company de curs, i després, i sobretot, a Voldemort i els seus acòlits, el senyor de les forces del Mal. Però que és un elegit, no ho sap fins que a onze anys ha de passar de l'escola primària a la secundària. Aleshores el destí, per molts entrebancs que hi posen els oncles, el porta a ingressar en una escola de bruixeria, la millor escola de bruixeria del món: Hogwarts. En aquest internat (un casalot més propi de la novel·la gòtica que no pas de la sèrie «Internats» d'Enid Blyton), viurà les tres aventures que per ara li coneixem i les quatre que els lectors esperem amb candeletes.

Les novel·les

I què tenen les obres? Doncs, com us deia, un bon nombre d'ingredients per convertir-se en bestsellers: en primer lloc són novel·les que podem lligar a la literatura de colla, formada en aquest cas per tres adolescents de característiques molt i molt diferents, que viuen una o diverses aventures: el Harry, el Ron i l'Hermione. Al volum I n'hi podríem afegir un quart, el Neville, que una mica fa el paper de l'ovella negra del grup, i de l'escola i tot, però que va

perdent protagonisme als altres volums. Hi ha un afegit a tenir en compte: la relació entre el Harry i el Ron ens recorda molt la que hi ha entre un cavaller i el seu escuder (en alguns moments entre el Quixot i Sanxo i tot).

Encara lligat al món de les novel·les de cavalleria, hi ha tota la fantasia, entre la qual domina la d'arrel anglosaxona i artúrica, naturalment, que n'arrenca (Merlí, dracs, elfs, trolls...), però que recull tots els elements que s'hi han anat afegint al llarg dels segles o que ja provenien d'altres tradicions, però que s'han universalitzat (unicorn, centaure, ca cerver, basilisc, fènix, hipogrif... al costat de vampirs, homes llops...). No cal dir que tots aquests éssers fantàstics estan acompanyats d'altres éssers o elements d'una gran efectivitat, alguns de creació pròpia de l'autora, d'altres de tradicions menys conegudes: el pi caraballa, el mirall de Gised, el diari personal màgic, el mapa de Magatotis...; o el fet de crear dos mons paral·lels, gairebé superposats, però amb punts de contacte o d'interferència, com son el dels mags i el dels no-mags o *muggles*.

Però no és pas únicament això, l'obra. Amb només aquests ingredients no hauria tingut l'èxit que hem comentat, ni enganxaria tant com enganxa. L'obra també té unes grans dosis d'humor (de vegades fi, de vegades paròdic), d'intriga i de misteri (acompanyats de sorpreses com els finals de cadascuna de les novel·les, que no us revelaré naturalment, i que solen trencar el maniqueisme tan propi d'obres d'aquesta mena), d'aventura (si n'arriben a viure el

tercet d'estudiants!) i d'amistat, amor i tendresa (hi ha fragments que ens emocionen, com s'emocionen alguns dels personatges). I encara té un parell de característiques més que no podem oblidar: el geni narratiu, la capacitat discursiva, les manetes (mestria si ho preferiu) de J. K. Rowling per no deixar cap fil per lligar, cap detall penjat que ens faci arrufar el nas i dir, per exemple: «Això es contradia amb...» o «Això ho podria haver arrodonit...». D'exemples n'hi ha a cabassats, però em limitaré a reproduir-ne un, que estic segur que deu fer la delícia dels joves lectors, perquè és una desmitificació dels exàmens genial i deliciosa. Permeteu-me de recordar-vos que som en una escola de bruixeria i, doncs, que els alumnes tenen assignatures com ara «Pocions», «Magimàtica», «Encanteris», «Criança de criatures màgiques»..., però fixeu-vos que els alumnes tenen exàmens, preocupacions i en el fons fan com tots els alumnes del món:

«Finalment va arribar la setmana d'exàmens i un silenci molt poc normal va envair el castell. El dilluns a l'hora de dinar els alumnes de tercer van sortir de l'examen de Transfiguració esgotats i amb la cara grisa comparant resultats i queixant-se de la dificultat de les tasques que els havien fet fer, com ara transformar una tetera en una tortuga terrestre. L'Hermione va irritar la resta de la classe perquè es lamentava que la seva semblava més aviat una tortuga aquàtica, un detall que era l'últim que preocupava els seus companys.

—Quin malson, la meva encara tenia broc, en comptes de cua...

–Les tortugues exhaleu vapor d'aigua?

–La meua encara tenia floretes a la closca... Creieu que em baixarà molts punts?» (Vol. III, p. 275).

En segon lloc, tampoc no podem oblidar la capacitat que té de transmetre missatges, de transcendir la simple aventura, amb la gràcia de qui els introdueix sense el didactisme carregós de segons quines obres, gairebé sense que es noti, però alhora, i per paradoxal que pugui semblar, sense que et passin per alt. D'exemples n'hi ha una bona colla i a tots els volums. Permeteu-me'n un parell o tres dels que més m'han cridat l'atenció:

«Un no es pot nodrir de somnis i oblidar la vida, recorda-ho.» (Vol. I, p. 189).

«És quan triem, Harry, que mostrem com som realment, molt més que amb les nostres habilitats.» (Vol. II, p. 294).

«Harry, les persones que estimem no ens deixen en morir. Les revivim intensament en els moments més difícils.» (Vol. III, p. 368).

La recomanació i l'advertiment

Amb tot el que he anat dient, no deveu pas dubtar que us en recomano de gust la lectura, i de tots tres volums. Només permeteu-me de matisar que és millor que us agradi la fantasia, perquè si alguna cosa té, l'obra de J. K. Rowling, és una imaginació desbordant i alhora un desig de

parlar de tot, perquè en la fantasia sovint s'amaguen les nostres misèries i les nostres grandeses, les nostres alegries i les nostres penes, les nostres pors i les nostres il·lusions, perquè si una cosa no falta a l'obra de J. K. Rowling és la humanitat; una humanitat que traspua pertot. Per això crec que ha entusiasmat lectors d'entre deu i setanta anys i per això us la recomano, tot i que no em puc estar de fer-vos un advertiment: les traduccions, i sobretot la del primer volum, són nefastes, són de les més dolentes que he llegit en molts anys (si compreu la nova edició, amb tapa dura..., apareguda a començaments d'aquest 2001, ja la trobareu revisada a fons). No cal posar-ne exemples, us els estalviaré, perquè en podeu trobar a cada pàgina. Només us diré que semblen traduïts directament del castellà més que no pas de l'anglès. És tan exagerat que gosaria dir que algú que no sabés castellà no els podria entendre. Molt em temo que aquestes traduccions esdevindran clàssics nostrats, pseudoliteraris és clar, del que alguns sociolingüistes ja anomenen *catanyol*. I sap greu, molt greu, perquè els han llegit milers i milers de joves que es pensaran que el català és això o que en català tot s'hi val. I encara sap més greu perquè ben traduïts els haurien llegit amb el mateix gust, o més, i alhora els hauria servit per millorar aquesta llengua que s'embastardeix a marxes forçades i que s'allunya dels usos estàndards i literaris d'una manera tan ràpida que fa esborronar.

VÍDEOS DIDÀCTICS

SERVEIS DE CULTURA POPULAR

Una amplíssima col·lecció de vídeos didàctics adreçats a Educació Infantil, Primària, Secundària obligatòria, Batxillerat, Cicles formatius, Escoles i Facultats Universitàries. Tots van acompanyats d'una extensa guia didàctica.

CIÈNCIES EN GENERAL

Flaix ciències I ³⁹	3.900
Flaix ciències II ⁴⁰	3.900
Flaix ciències III ⁴²	4.300
Flaix ciències IV ¹⁹	2.900
Flaix ciències V ⁴⁴	4.300
Flaix ciències VI ⁴⁶	4.300
Flaix ciències VII ⁴²	4.300
Flaix ciències VIII ²²	2.900
• Flaix ciències: 4 cintes diferents	12% dte.
• Flaix ciències: totes les 8 cintes ²⁹⁴ (20% dte.)	24.600

CIÈNCIES EXACTES

Alicia al país de les transformacions geomètriques ⁴²	3.900
Introducció a la geometria descriptiva I ³⁷	4.100
Introducció a la geometria descriptiva II ²⁹	3.300
Llenguatge dels nombres, El ⁴⁰	4.200
Pesos, mides i mesures ³⁴	3.700

FÍSICA, QUÍMICA

Astronomia I ⁴³	4.700
Energia i ecologia ⁵¹	5.600
Ones ⁴⁶	5.100
Química de la cuina, La ³³	3.600

ANATOMIA I FISIOLOGIA HUMANES

Canviar i créixer ⁴⁵	4.800
Cos humà I ⁵⁵	6.400
Cos humà II ⁷⁹	8.300
Cos humà III ⁷⁹	8.000
• Cos humà I, II i III ²⁰⁶	19.000
Cos i salut ⁵²	5.000
Educació per a la salut, I ¹⁸	2.900
Sentir que sí, sentir que no ⁴⁴	4.800

BOTÀNICA

Botànica I ⁷⁰	7.700
D'on vénen els aliments? ²⁴	3.300
Fantàstica història de la patata, La ²²	3.300
Fongs ³³	3.900
Fotosíntesi ⁴¹	4.500
Incendi i regeneració d'un bosc ³³	3.600
Llavors i plantes ⁴⁵	4.700
Pomera, La ¹⁹	3.300

BIOLOGIA, ZOOLOGIA

Animals I ⁶²	6.800
Cinc regnes, Els ⁵²	5.700
Com viuen els animals I ³⁵	3.900
Com viuen els animals II ⁶⁴	7.000
Com viuen els animals IV ⁶⁴	3.300
• Com viuen els animals I, II i IV ¹⁴⁹	12.000
Com viuen els insectes ⁴³	4.700
Insectes I ⁶⁸	7.400
Invertebrats i vertebrats ²⁴	3.300
Microbiologia I ⁴⁵	5.000
Monera: Bacteris i cianobacteris ³¹	3.400
Ous i cries ²⁵	3.300
Sobre la cèl·lula ³⁸	4.200

CIÈNCIES DE LA TERRA, ECOLOGIA

Aigua, L' ⁷⁵	8.300
De què està feta casa nostra? ²⁵	3.900
D'on ve l'aigua? ⁴²	3.300
D'on ve l'energia? ²⁴	3.300
Ecosistemes ⁴⁴	4.800
Geologia II ⁸²	8.200
Geologia, meteorologia, energia ⁷¹	7.900
Imatges i sons de l'aigua ²⁴	2.900
Imatges i sons del cel ¹⁷	2.900
Imatges i sons del foc ²⁰	2.900
• Imatges i sons de la terra ²⁵	2.900
• Imatges i sons de l'aigua, el cel, el foc i la terra ⁸⁶	9.800
Món dels cristalls, El ⁴⁰	4.400
Protegem el nostre planeta I ⁵³	5.700
Protegem el nostre planeta II ⁴⁰	4.400
Temps i clima ⁵⁶	6.200
Vivint sobre una terra violenta ³¹	9.000

CIÈNCIES TECNOLÒGIQUES

Com es fa...? I ²⁴	3.300
Com es fa...? II ⁴⁵	5.000
Eines, Les ³⁹	4.300
Revolució industrial, La ³⁸	4.200

GEOGRAFIA, ANTROPOLOGIA, DEMOGRAFIA

Climes d'Europa ⁴⁸	4.800
Compartir Planeta I ²⁴	2.900
Compartir Planeta II ²⁴	2.900
Compartir Planeta III ²⁹	2.900
• Compartir Planeta I, II i III ⁷⁹	7.600
* Descobrint els Estats Units, I ⁶²	4.400
* Descobrint els Estats Units, II ⁴⁸	4.400
* Descobrint els Estats Units, III ⁴⁶	4.400
* Descobrint els Estats Units, IV ⁵⁶	4.400
• Descobrint els Estats Units, I, II, III i IV ²¹²	14.800
Diversitat i convivència II ²¹	2.900
Drets al cor ³³	3.300
Espais naturals ⁵⁶	6.200
Fronteres i el temps, Les ³⁸	4.200
Geografia de Catalunya I ⁸⁷	8.500
Geografia de Catalunya II ⁸⁷	8.500
Montgrí i les Medes, El ²⁸	3.300
Persona i societat I ⁵⁶	6.200
Població d'Europa Occidental ²⁷	3.300
SAPIENS, però no tant! ³⁸	4.000
Un dia en la vida d'un nen ¹³⁰	6.900

ECONOMIA

Conceptes bàsics d'economia ⁷⁹	7.900
---	-------

ARTS, EXPRESSIÓ...

Educació audiovisual I ²⁹	2.900
Educació audiovisual II ⁴³	4.700
Educació audiovisual III ²⁴	2.900
• Educació audiovisual I, II i III ⁹⁶	8.900
Expressió oral i escrita I ⁴⁶	4.700
Expressió oral i escrita II ³⁷	3.300
Instrumentos de música, Els ⁵⁹	7.900
Ritmes i sons ²⁴	3.300

Seguint les passes d'Arlequí ²⁵	3.300
Truc, el turc ⁴¹	4.500

HISTÒRIA I ART ANTICS

Cultures antigues de la Mediterrània ⁴²	4.600
Evolució i prehistòria ⁴⁶	5.100
Egipte antic ⁴⁵	4.900
Grècia antiga ³⁷	9.600
Roma antiga ³⁵	9.500

HISTÒRIA I ART CATALANS

Barroc a Catalunya, El ¹⁰⁶	10.500
Científics catalans I ⁷²	7.900
Científics catalans II ³⁹	4.300
Època del gòtic català, L' ⁸¹	8.000
Imatges i fets dels catalans ⁹¹	7.700
Pervivència del teatre medieval català ⁴⁴	4.800
Premis d'Honor de les Lletres Catalanes I ¹⁰³	7.200
Premis d'Honor de les Lletres Catalanes II ¹¹⁰	7.200
Premis d'Honor de les Lletres Catalanes III ¹¹⁸	7.200
Premis d'Honor de les Lletres Catalanes IV ⁵³	3.900
• Premis d'Honor de les Lletres Catalanes I, II, III i IV ³⁸⁶	20.000
Som i serem ¹⁰⁰	7.700
Som i serem (versió abreujada) ²¹	3.300
Som i serem (versió abreujada en anglès) ²¹	3.300
Temps del romànic, El ⁴¹	4.500
Tapis de la Creació, El ²⁴	2.900

HISTÒRIA DEL SEGLE XX

Colonització i descolonització ²⁴	2.900
Època de la guerra mundial, L' ⁶⁰	6.600
Època d'entreguerres ¹⁰⁰	9.900
Personatges històrics ²⁶	2.900
II República i la guerra civil espanyola, La ⁷²	8.000

LLENGÜES I CULTURES ESTRANGERES

* Descobrint els Estats Units, I ⁶²	4.400
* Descobrint els Estats Units, II ⁴⁸	4.400
* Descobrint els Estats Units, III ⁴⁶	4.400
* Descobrint els Estats Units, IV ⁵⁶	4.400
• Descobrint els Estats Units, I, II, III i IV ²¹²	14.800
* Història dels Estats Units, I ³⁴	3.300
* Història dels Estats Units, II ³²	3.300
* Història dels Estats Units, III ³²	3.300
* Història dels Estats Units, I, II i III ⁹⁸	8.300
Visiting England I (Un tomb per Anglaterra I) ²⁰	2.900
Visiting England II (Un tomb per Anglaterra II) ³⁰	2.900

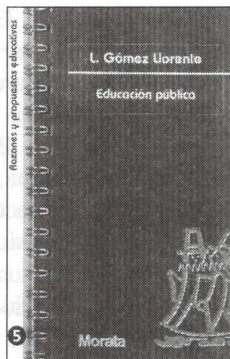
• Oferta • Novetat Preus amb IVA inclòs
© Fundació Jaume Bofill

Informació, catàleg i comandes a:

Fundació Jaume Bofill

Provença, 324 08037 Barcelona
Tel. 93 458 87 00 Fax 93 458 87 08
fbfill@fbfill.org www.fbfill.org

Novetats bibliogràfiques

Biblioteca Rosa Sensat

ÁLVAREZ MÉNDEZ; José Manuel. *Evaluar para conocer, examinar para excluir*. Madrid: Morata; 2001 (Razones y propuestas educativas; 6)

Extracte de l'índex:

El campo semántico de la evaluación, más allá de las definiciones; Naturaleza y sentido de la evaluación en educación; La retórica de la evaluación; La cara oculta de la evaluación: La cuestión ética y práctica; La estructura de la evaluación; La evaluación como actividad crítica de conocimiento; De técnicas y recursos de evaluación: La importancia (relativa) de los métodos; Aprender de los errores, aprender de las preguntas. Sugerencias para la acción reflexiva y crítica.

BASTERO MONTSERRAT, Juan Jesús. *Astronómia sin dejar la Tierra. Cuestiones abiertas para Profesores de Ciencias*. Barcelona: Octaedro, 2000 (Recursos; 35)

CARBONELL SEBARROJA, Jaume. *La aventura de innovar. El cambio en la escuela*. Ma-

drid: Morata, 2000 (Razones y propuestas educativas; 7)

Extracte de l'índex:

La innovación educativa hoy; ¿De dónde parten las innovaciones? ¿Dónde se produce más innovación? ¿Por qué no se produce innovación?; El lugar de las pedagogías innovadoras; Una nueva concepción y organización del conocimiento escolar; El lugar de las nuevas tecnologías de la información y la comunicación; Los diez componentes del nuevo conocimiento innovador; Prácticas metodológicas y materiales curriculares; Proyecto educativo, autonomía pedagógica y organización escolar; Algunos aspectos relevantes del proyecto educativo de centro que favorecen especialmente la innovación; Una democracia fuerte para favorecer la innovación; Más allá de la participación estamental de madres y padres, el compromiso de la comunidad; Escuela y entorno, o cuando la ciudad también educa; El profesorado innovador; Tres apuntes so-

92 Novetats bibliogràfiques

- bre formación permanente; Decálogo utópico para profesorado innovador y Administraciones renovadas.
- CASTORINA, José A.; LENZI, Alicia M. *La formación de los conocimientos sociales en los niños. Investigaciones psicológicas y perspectivas educativas*. Barcelona: Gedisa, 2000 (Biblioteca de Educación; 1)
Extracte de l'índex:
Psicogénesis de ideas sociales: Las ideas iniciales de los niños sobre la autoridad escolar, La sanción y la autoridad en el preescolar: el punto de vista infantil; Conceptualización infantil del sistema de castigos en la escuela primaria; Los criterios de valor económico en el niño; Restricciones y conocimiento de dominio, hacia una diversidad de enfoques. El cambio conceptual: El cambio conceptual en conocimientos políticos; Los conocimientos previos en situaciones de enseñanza de las Ciencias Sociales. Investigación de nociones políticas.
- COX, Stephen; HEAMES, Ruth. *Cómo enfrentar el malestar docente. Estrategias e ideas prácticas para los tutores y sus alumnos*. Barcelona: Octaedro, 2000
- FABRA, Maria Lluïsa; DOMÈNECH, Miquel. *Hablar y escuchar. Relatos de profesor@s y estudiant@s*. Barcelona: Paidós, 2001 (Papeles de Pedagogía; 49)
Extracte de l'índex:
Escuchar: una habilidad a cultivar; La importancia del lenguaje; La investigación cualitativa; Investigar con grupos de discusión; Recogiendo relatos del alumnado; Recogiendo relatos del profesorado; Comparando relatos; Liderazgo del profesorado; Aprendizaje experiencial y manejo de la clase; Implicaciones para mejorar la calidad de la enseñanza.
- GÓMEZ LLORENTE, Luis. *Educación pública*. Madrid: Morata, 2000 (Razones y propuestas educativas; 5)
- MORIN, Edgar. *La mente bien ordenada. Repensar la reforma. Reformar el pensamiento*. Barcelona: Seix Barral, 2000
- Presente y futuro del trabajo psicopedagógico*. Benito del Rincón Igea (Coord.) Barcelona: Ariel; 2001
Extracte de l'índex:
El psicopedagogo y los nuevos retos educativos; El psicopedagogo en los institutos de educación secundaria; El psicopedagogo en los equipos sectoriales de orientación ; El psicopedagogo como profesional de la acción social; El psicopedagogo en el área de recursos humanos; El psicopedagogo en la orientación universitaria; Familia e intervención precoz; Dificultades de adaptación social en la adolescencia; Educación de las actitudes y valores e intervención psicopedagógica; Las tecnologías de la información y la comunicación; Diversidad cultural y apoyo psicopedagógico; Comunicación grupal y desarrollo personal: las emociones en el punto de mira de la inteligencia y el aprendizaje organizacional.
- Repensar la enseñanza desde la diversidad*. Esteban Rubio Rivera y Laura Rayón Rumayor (Coords.). Sevilla: Kikiriki Cooperación Educativa; 1999 (Cuadernos de Cooperación Educativa; 9)
Extracte de l'índex:
Ideología, diversidad y cultura: Una nueva escuela para una nueva civilización; ¿De qué hablamos en las aulas?; Diversidad y evaluación en educación; Programas de diversificación curricular y programas de garantía social; Agrupamientos; Multiculturalidad; Necesidades educativas especiales; Investigación; Orientación y tutoría; Formación y perfeccionamiento del profesorado.
- Terminologia lingüística en l'ensenyament secundari. Propostes pràctiques*. Jaume Macià Guilà i Joan Solà (eds.) Barcelona: Graó, 2000 (Sèrie Llengua; 120)

Cartellera

ACTIVITATS DE ROSA SENSAT

**Les activitats de Rosa Sensat
dia 10 de maig, a les 18 h**

L'arquitectura de les connexions del cervell i els sistemes d'aprenentatge a través dels sentits

A càrrec de: Philippe Bombeek

Lloc: A. de M. Rosa Sensat
Av. de les Drassanes, 3
08001 Barcelona
Tel.: 93 481 73 73

Acte obert a tothom!

ACTE

**Actes de les III Jornades del Grup de Filosofia del Casal del Mestre
dia 25 d'abril, a les 19 h**

Presentació del llibre *Sobre el valor de la ciència* que recull conferències i comunicacions presentades a les III Jornades del Grup de Filosofia del Casal del Mestre que es van fer els dies 9, 10 i 11 de novembre proppassat.

Lloc: Can Sisteré
Sant Carles, s/n • Santa Coloma de Gramenet

JORNADES

Desenes Jornades per a professorat especialitzat en Educació Física i tècnics d'esport en edat escolar (educació infantil, primària i secundària) dies 11, 12 i 13 de maig

Organitza: Ajuntament de Barcelona (Institut d'Educació)

Lloc: INEF - Centre de Barcelona (Anella Olímpica)

Informació: Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona (Punt d'Atenció)
Pl. d'Espanya, 5 • 08014 Barcelona
Tel.: 93 402 36 63 • Fax: 93 402 36 60
DTS: 93 402 36 56

SIMPOSI

**VI Simposi sobre l'Ensenyament de les Ciències de la Natura
Balaguer, dies 7, 8 i 9 de març de 2002**

Termini de presentació de treballs i preinscripció. abans del 31 de maig de 2001

Secretaria: Centre de Recursos Pedagògics de la Noguera
Àngel Guimerà, s/n • 25600 Balaguer
Tel.: 973 44 63 62 • Fax: 973 44 88 99
E-mail: c5990103@serveis.xtec.es

Informació: EU Politècnica de Manresa
08240 Manresa
Tel.: 93 877 72 41 / 75
Fax: 93 877 72 02
E-mail: simposi@eupm.upc.es

JORNADES

III Jornades Multimèdia Educatiu

Nous aprenentatges virtuals

dies 25 i 26 de juny

Organitza: Grup de Recerca «Ensenyament i Aprenentatge Multimèdia» de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona, i Xarxa Telemàtica Multimèdia Educatiu

Lloc: Institut de Ciències de l'Educació (UB) - Edifici del Migdia
Passeig de la Vall d'Hebron, 171 • 08035 Barcelona
Tel.: 93 403 51 93 / 93 403 51 87 / 93 493 51 86
Fax: 93 402 10 16

<http://www.ub.es/multimedia/jornades>
E-mail: jornadasmme@ariadna.d5.ub.es

VII Jornades del Fòrum Europeu d'Administradors de l'Educació a Catalunya

«Recursos humans i qualitat de
l'educació»

dies 24, 25 i 26 de maig

Lloc: Facultat de Ciències
de l'Educació de la UAB

Presentació de comunicacions:
fins al 5 de maig

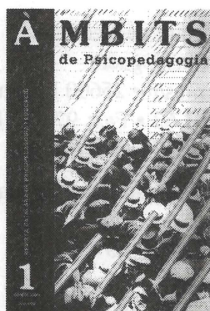
Inscripcions i informació:
Dep. de Pedagogia Aplicada. Facultat
de Ciències de l'Educació
(UAB) - Edifici G-6
08193 Bellaterra, Cerdanyola
Tel.: 93 581 31 97 (dim. i dij.)

TROBADA A MALLORCA

Fòrum 2000 d'Educació Ambiental dies 12 i 13 de maig

Trobada a Mallorca per parlar sobre el Fòrum
i sobre l'Estratègia d'Educació Ambiental de les
Illes. Hi haurà conferències, treball en grups, etc.

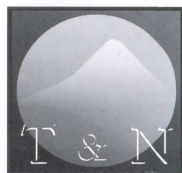
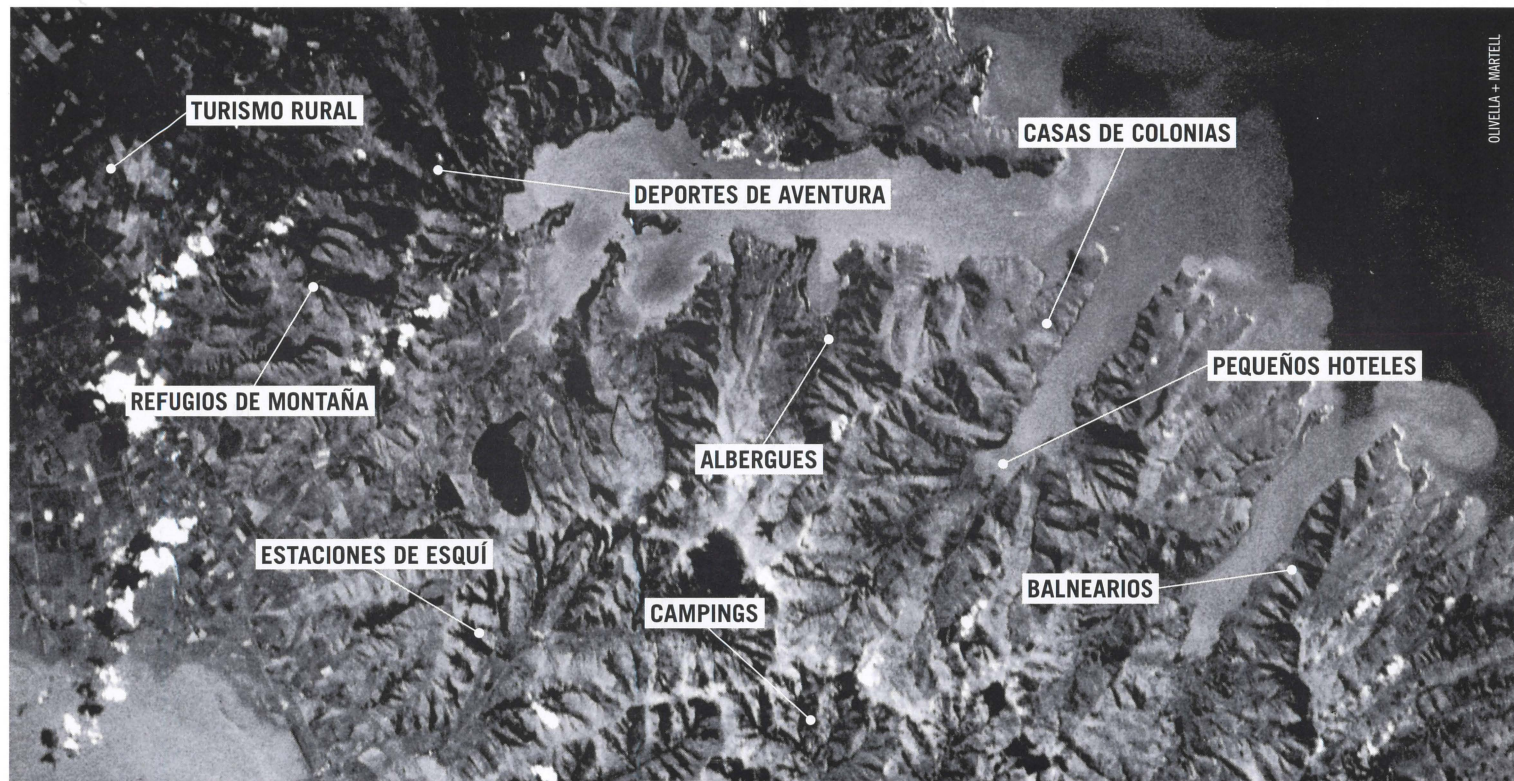
Informació: Societat Catalana d'Educació
Ambiental (SCEA)
Aragó, 281, 1r 1a • 08009 Barcelona
Tel.: 93 448 29 79 • Fax: 93 487 32 83
E-mail: scea@pangea.org

Els nostres companys i companyes dels EAPs acaben
de treure el núm. 1 de la publicació periòdica

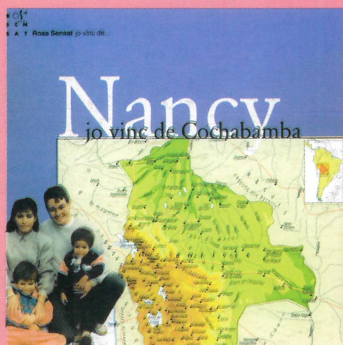
Àmbits de Psicopedagogia.

Perspectiva Escolar li dona la benvinguda!

www.turismoynaturaleza.com

DONDE VIAJAR ES LO MÁS NATURAL. CONÉCTATE Y ENCONTRARÁS TODA LA INFORMACIÓN PARA HACER *(tu)* TURISMO EN TODA ESPAÑA.

Un projecte de llibres per apropar els infants al coneixement i a la valoració de la diversitat humana i la pluralitat cultural

Direcció i coordinació:

Edició:

Associació de Mestres Rosa Sensat

Av. de les Drassanes, 3 • 08001 Barcelona
Tel.: 934 817 373 • Fax: 933 017 550

E-mail: rsensat@pangea.org • <http://www.rosasensat.org>

Distribucions Pròleg, S. A.

Mascaró, 35 • 08032 Barcelona

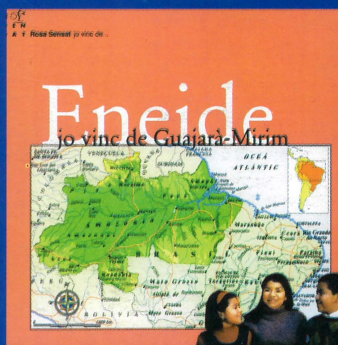
Tel.: 933 472 511 • Fax: 934 569 506 • E-mail: prologo@ctv.es

Col·lecció «Jo sóc de...»

Dirigida a nens i nenes a partir de 8 anys

Títols en Preparació
Títols Publicats

- **Minu**, de l'Índia
- **Takao**, del Japó
- **Fàtima**, d'El Salvador
- **Dana**, dels EUA
- **Lenessú**, de Benin.
- **Bali**, de la Xina
- **Búxara**, del Marroc
- **Erik**, de Noruega

Col·lecció «Jo vinc de...»

Dirigida a nens i nenes a partir de 10 anys

Títols publicats
Títol en preparació

- **Bully**, de Doubirou
- **Ostelinda**, d'arreu
- **Úa**, de Reykjavik
- **Stefan**, de Belgrad
- **Nancy**, de Cochabamba
- **Shafiq**, de Jhelum
- **Eneide**, de Guajarà-Mirim
- **Hassan**, de Nador

